

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA DĚJIN UMĚNÍ

OBOR: DĚJINY VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

Scénograf Oldřich Šimáček

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Karolína Gumulcová

Vedoucí diplomové práce: doc. PaedDr. Alena Kavčáková Dr.

OLOMOUC 2011

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně pod vedením doc. PaedDr. Aleny Kavčákové Dr. Použila jsem k tomu pouze uvedené prameny a literaturu.

V Kopřivnici dne 28. června 2011

Srdečně děkuji všem, kteří měli nemalý podíl na vzniku a dokončení této bakalářské práce, především vedoucí práce Doc. PaedDr. Aleně Kavčákové, Dr. za cenné rady a připomínky, dále děkuji Prof. PhDr. Ladislavu Danielovi, Ph.D., vedoucímu Katedry dějin umění, Marii Zdeňkové z úseku scénografie informačně – dokumentačního oddělení Divadelního ústavu v Praze, Denise Šťastné, vedoucí oddělení sbírek a archivu a pracovníkům bibliografického oddělení Divadelního ústavu v Praze. Děkuji také Mgr. Zdence Lindovské ze sbírkového oddělení Muzea umění v Olomouci. Vřelé díky patří rovněž Oldřichu Šimáčkovi a Ivanu Šimáčkovi za plodná setkání a vstřícnou spolupráci. Upřímně bych chtěla také poděkovat svým rodičům a bratrovi za laskavost, trpělivost a podporu při studiu a všem zúčastněným na vzniku této práce.

Obsah

1	Úvod	6
2	Přehled bádání	8
3	Život Oldřicha Šimáčka.....	17
4	Charakteristika díla a období tvorby Oldřicha Šimáčka.....	27
4.1	Charakteristika díla	27
4.2	První období	28
4.3	Druhé období	30
4.4	Třetí období.....	32
4.5	Čtvrté období.....	37
4.6	Páté období.....	43
5	Umělecko – historické zhodnocení díla Oldřicha Šimáčka v kontextu české scénografie 20. století.....	53
6	Závěr	57
7	Summary.....	59
8	Bibliografie	60
8.1	Prameny.....	60
8.2	Literatura chronologicky	60
8.3	Literatura abecedně	68
8.4	Internetové odkazy.....	76
9	Textová příloha	78
9.1	Soupis samostatných výstav	78
9.2	Soupis ocenění	79
9.3	Soupis scénografických a kostýmních návrhů	80
9.4	Scénografické návrhy.....	80

9.5	Kostýmní návrhy.....	109
9.6	Seznam vyobrazení v obrazové příloze	113
10	Obrazová příloha.....	114
11	Anotace.....	138

I Úvod

Tématem mé bakalářské práce je tvorba malíře, kreslíře a scénografa Oldřicha Šimáčka. Důvodem mého zájmu o umění scénografie je fascinace výtvarným uměním a divadlem. Scénografie spojuje tyto dvě výrazné oblasti, představuje výtvarnou složku divadla. Jedná se o velmi důležitou část tvorby každého divadla, která esteticky velmi silně působí na diváky. Vzhledem ke svému významu by si scénografie zasloužila daleko více publicity, než se jí dnes dostává.

Cílem mé bakalářské práce je zpracování dostupné literatury, textů a veškerých kritických statí o Oldřichu Šimáčkovi, hodnotící jeho scénografickou tvorbu, dále posouzení souboru originálních návrhů Oldřicha Šimáčka v kontextu vývoje scénografie 20. století a jejich porovnání s výslednými realizacemi scén.

Práce je strukturována do čtyř kapitol. V první kapitole s názvem „Přehled bádání“ hodnotím dostupnou odbornou literaturu, texty a prameny. Další kapitola je zaměřena na život Oldřicha Šimáčka, popisuje období jeho mládí a studia v Praze, jeho pracovní začátky v Olomouci a období působení v Národním divadle v Praze. V další kapitole se zabývám celkovou charakteristikou umělcovy tvorby, rozebírám jednotlivá období a s nimi související práce ze soukromé sbírky Oldřicha Šimáčka, ze sbírek Muzea umění v Olomouci a ze sbírek Divadelního ústavu v Praze. V poslední kapitole posuzuji soubor scénických návrhů Oldřicha Šimáčka v kontextu vývoje české scénografie 20. století.

Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček (* 2. 9. 1919) patří mezi nejvýznamnější scénografy 20. století. Je známý pro svou práci v České republice, zejména díky jevištní tvorbě v Olomouci a v Národním divadle v Praze, ale také svou tvorbou pro přední světové scény. Hostoval jako výtvarník v Reykjavíku, Vídni, Sofii, Antverpách, Bruselu, Buenos Aires a na dalších místech. Za svůj život obdržel řadu významných ocenění, mezi nejvýznamnější patří to z roku 1973, kdy získal zlatou medaili jako nejlepší zahraniční scénograf na mezinárodní výstavě divadelního výtvarnictví a architektury v São Paulu. V roce 1968 mu byl udělen titul zasloužilý umělec za úspěšnou scénografickou práci. Oldřich Šimáček se účastnil společných výstav a také samostatně vystavoval po celé České republice, několikrát v Praze, Olomouci, Brně, ale také v zahraničí, v Antverpách, v São Paulu nebo na Kubě.

Nejvýznamnějším poznáním a zajímavou zkušeností pro mne bylo samotné setkání s umělcem Oldřichem Šimáčkem a jeho synem, fotografem Ivanem Šimáčkem. Oldřich Šimáček mě upozornil na řadu významných knih, které jsem před setkáním s ním neznala. Oldřich Šimáček samozřejmě vlastní sbírku svých scénografických návrhů, jejíž počet je v nynější době okolo 380. Jak sám říkal, nechal si jen ty nejlepší. Celou sbírku scénografických návrhů jsem s dovolením a pomocí autora a jeho syna zdokumentovala a vyfotografovala.

Také jsem využila možnost seznámit se s pracovištěm Divadelního ústavu v Praze. Spolupracovala jsem s Marií Zdeňkovou z úseku scénografie informačně – dokumentačního oddělení Divadelního ústavu v Praze. Marie Zdeňková je autorka publikace *Czech Made – Současná česká scénografie*¹ z roku 2003 a spoluautorkou publikace *A Mirror of World Theatre II*² a mnoha dalších textů a děl o scénografii. Dále jsem se spojila s Denisou Šťastnou, která je vedoucí oddělení sbírek a archivu této instituce. Divadelní ústav vlastní ve svých sbírkách tři originální scénické návrhy Oldřicha Šimáčka.³ Kromě nich obsahuje sbírku černobílých fotografií realizovaných scén, které byly bohužel nepřístupny pro aktuálně probíhající digitalizaci. Měla jsem ovšem možnost prohlédnout si barevné diapozitivy návrhů scén. V Divadelním ústavu v Praze jsem využila i knihovnu Divadelního ústavu a bibliografické oddělení. Návštěva této instituce pro mne byla velice prospěšná, zjistila jsem mnoho informací o statích z tisku o Oldřichu Šimáčkově, jak z odborných publikací, tak z novinových článků.

¹ Marie Zdeňková, *Czech made, současná česká scénografie, contemporary czech stage design*, Praha 2003.

² Věra Ptáčková – Jiří Hilmera – Marie Bílková et al., *Mirror of World Theatre II, The Prague quadrennial 1995 and 1999*, Praha 2001.

³ Jedná se o tyto návrhy: Oldřich Šimáček, *Kavkazský křídový kruh*, scénický návrh ke hře B. Brechta, 1962, kombinovaná technika, papír, 64 x 55 cm, nesignováno, DÚ Praha, inv. č. SN/00074 [74]
Oldřich Šimáček, *Labutí jezero*, scénický návrh k baletu P. I. Čajkovského, 1963, pastel, papír, 62, 5 x 49 cm, sign. vpravo dole: ŠK 63, DÚ Praha, inv. č. SN/00076 [90]
Oldřich Šimáček, *Jak se vám líbí*, scénický návrh ke hře W. Shakespeara, 1964, pastel, papír, 51, 5 x 45 cm, nesignováno, DÚ Praha, inv. č. SN/00075 [110].

2 Přehled bádání

O Oldřichu Šimáčkovi vyšla řada katalogů k samostatným i skupinovým výstavám, zatím však nevznikla žádná podrobnější monografie nebo studie, zabývající se detailněji jeho tvorbou a životem. Jeho jméno se objevovalo v knihách o scénografii, v encyklopedických slovnících a souborných sbornících, v odborných časopisech, zabývající se kulturou, divadlem a scénografií a také v novinových člancích. Většina z nich ovšem nepřináší nové informace, opakuje jen základní údaje o jeho životě a práci. V následující kapitole se budu chronologicky zabývat těmi literárními zdroji, které přinášejí nové a podstatné informace.

Nejstarší knihou, kde se objevuje Šimáčkovo jméno, je *Ročenka Městského divadla v Olomouci v prvním roce osvobozené republiky 1945 – 1946*⁴ Rudolfa Kulhánka. Výtvarník je dokonce autorem ilustrace na titulní straně. V publikaci je popsáno několik výprav umělce, například činohra *Lucerna* Aloise Jiráska, opery *Jakobín* od Antonína Dvořáka nebo *Boris Godunov* od Modesta Petroviče Musorgského. Hry jsou hodnoceny z celkového hlediska, řeší se herecké výkony, práce režiséra a v menším rozsahu i výtvarná stránka inscenace.

Publikace od Vojtěcha Kabeláže a Vítka Světozara *Olomoucké divadlo v desetiletí 1945 – 1955*⁵ a kniha Zuzany Charvátové *Divadlo Oldřicha Stibora v letech 1955 – 1965*⁶ zpětně řeší historii, náklady a management divadla, soupisy inscenací, počty a seznamy zaměstnanců a pracovníků divadla v průběhu uvedených desetiletí.

Oldřich Šimáček se při svém působení v Olomouci stýkal s výtvarnými umělci olomouckého regionu. Od jeho příchodu do Olomouce v roce 1942, až do jeho odchodu do Prahy v roce 1958, byl součástí různých skupin,⁷ se kterými se opakovaně podílel na jejich výstavách. Šimáček na těchto členských výstavách představoval jak svou volnou tvorbu, obrazy a kresby, tak i scénické návrhy k divadelním hrám a operám. Mezi publikace společných výstav patří kniha k výstavě *100 let výtvarné Moravy*,⁸ která se konala v Muzeu umění v Olomouci

⁴ Rudolf Kulhánek, *Ročenka Městského divadla v Olomouci v prvním roce osvobozené republiky 1945 – 1949*, Olomouc 1946.

⁵ Vojtěch Kabeláž – Vítěk Světozar, *Olomoucké divadlo v desetiletí 1945 – 1955*, Olomouc 1957.

⁶ Zuzana Charvátová, *Divadlo Oldřicha Stibora v letech 1955 – 1965*, Olomouc 1965.

⁷ Jedná se o tyto skupiny: Skupina olomouckých výtvarníků, Skupina moravských výtvarníků, Svaz československých výtvarných umělců v Olomouci, Ústřední svaz československých výtvarných umělců.

⁸ Muzeum umění Olomouc, *100 let výtvarné Moravy*, Olomouc 1948.

v roce 1948 nebo publikace *Česká opera v obraze a kostýmu*⁹ z roku 1951. Významná výstava své doby *Jevištní výtvarnictví 1945 – 1960*¹⁰ byla roku 1961 realizována ve výstavní síni Mánes v Praze. Oldřich Šimáček na ní vystavil šest scénických návrhů z let 1959 až 1960. Jedna z posledních regionálních výstav proběhla v roce 1971 v tehdejší Domě umění Olomouc pod názvem *Výtvarné umění Olomoucka 1921 – 1971*.¹¹ Šimáček na této výstavě v sekci grafiky představil své scénické návrhy k Nezvalově hře *Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou* z roku 1959¹² [28 – 32].

Na počátku odborných vědeckých prací o Oldřichu Šimáčkovi stojí monografie Sylvy Marešové *Oldřich Šimáček*,¹³ kterou vydal Divadelní ústav v roce 1971. Úvodní text o Šimáčkovi napsal Jan Procházka. Kniha vyšla dvojjazyčně, v anglickém a francouzském jazyce. Publikace obsahuje velkou přílohu s obrázky, kresbami a fotografiemi jak realizovaných scén, tak samotného umělce při práci.

K dalším důležitým publikacím se řadí sborníky z významných akcí a velkých přehlídek výtvarného umění, scénografie a divadelní architektury. Význačnou přehlídkou je Pražské quadriennale (PQ), mezinárodní přehlídka jevištního výtvarnictví a divadelní architektury. Tato výstava, konající se každé čtyři roky v Praze, je velmi jedinečnou a uznávanou ve svém oboru. Oldřich Šimáček získal na PQ v roce 1971 zlatou medaili za soubor jevištních návrhů. Aktuální ročník 1971 a předešlý ročník 1967 zhodnotila v publikaci *Pražské quadriennale 1967/1971 – Mezinárodní výstava jevištního výtvarnictví* Jana Pleskačová.¹⁴

Kniha *Tchecoslováquia cenografia, XII. Bienal de São Paulo*¹⁵ z roku 1973 vyšla k příležitosti velmi významné přehlídky výtvarného umění a divadelní architektury v São Paulu. Oldřich Šimáček na této přehlídce získal ocenění nejlepšího zahraničního scénografa. Kapitulu o Šimáčkovi napsal Jiří Kotalík, popisující jeho život, dosavadní přínos, umělecký záměr a období

⁹ Neautorizováno, *Česká opera v obraze a kostýmu*, Praha 1951. Šimáček na této výstavě představil svůj obraz: Svatba na Pohořanech, olej, překližka, 34 x 70 cm.

¹⁰ Jan Grossman, *Jevištní výtvarnictví 1945 – 1960*, Praha 1961.

¹¹ Jaromír Lakosil, *Výtvarné umění Olomoucka 1921 – 1971*, Olomouc 1971.

¹² Oldřich Šimáček, *Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou*, pět scénických návrhů ke hře V. Nezvala, 1959, křída, papír, nesignováno, MUO, [28 – 32].

¹³ Sylva Marešová – Jan Procházka, *Oldřich Šimáček*, Praha 1971.

¹⁴ Jana Pleskačová – Věra Ptáčková, *Pražské quadriennale 1967/1971 – Mezinárodní výstava jevištního výtvarnictví*, Praha 1978.

¹⁵ Jiří Kotalík, *Tchecoslováquia cenografia, XII. Bienal de São Paulo*, Praha 1973.

tvorby.¹⁶ Knihu doplnil katalog ke stejné přehlídce, *XII. Bienal de São Paulo, Outubro / Novembro, Catálogo*.¹⁷ Do tohoto díla napsala úvodní slovo o československé expozici Dagmar Tučná, příspěvek od Jiřího Kotalíka popisoval obecně českou scénografii. Kniha obsahuje rozsáhlou obrazovou přílohu, která zahrnuje jak scénografii Oldřicha Šimáčka, tak práce kostýmní výtvarnice Heleny Bezákové, která byla na této přehlídce také oceněna. Obě knihy vyšly v anglickém jazyce s portugalskými nadpisy.

Další kniha, *Oldřich Šimáček – Scénické návrhy a kresby*, vyšla k příležitosti Šimáčkovy další samostatné výstavy v roce 1978 v Olomouci v Divadle Hudby.¹⁸ Radoslav Lošťák je nejspíše autorem textu v katalogu, protože pronesl úvodní slovo na vernisáži. Tato výstava se konala 15. února až 6. března 1978. Katalog doprovází kresby Oldřicha Šimáčka.

V roce 1979 pořádal Divadelní ústav v Praze výstavu *Oldřich Šimáček – výstava scénografických prací*.¹⁹ Tato výstava probíhala ve foyer Divadla na Vinohradech v Praze. Kurátorkou výstavy byla Helena Albertová. Úvodní text napsal Jiří Kotalík, další část, představující Oldřicha Šimáčka, je variantou textu z katalogu z olomoucké výstavy z roku 1978.

Další katalog, *Oldřich Šimáček/Scénografie*,²⁰ pochází ze samostatné výstavy Oldřicha Šimáčka, která se konala v roce 1981 v Domě umění města Brna, v Kabinetu grafiky Domu Pánů z Kunštátu. Katalog začíná citátem samotného umělce.²¹ Další text o autorově životě, oceněních a jeho tvorbě napsala Zuzana Ledererová. Publikace je významná tím, že zde autorka poprvé charakterizovala Šimáčkovu tvorbu.²²

¹⁶ Kotalík popisuje Šimáčkovy umělecké záměry: „[...] *Oldřich Šimáček is an artist of a wide horizon and expression versatility; it originates from his conviction that stage design is not a branch being an end in itself but a line the mission and sense of which is lying in an active co-operation with all components of the dramatic or musical work being brought into effect on the stage. That is why for Oldřich Šimáček the original inspiration and the guiding rules are given by the author's or by the musician's authentic message; in decoding and interpreting of what the author has to say the designer proceeds hand in hand with the stage director so as to bring about for creative actions and gestures of play-actors, singers, dancers and acting area being able to integrate and magnify the resulting impression of scenic realization.*”

¹⁷ Dagmar Tučná, *XII. Bienal de Sao Paulo, Outubro / Novembro, Catálogo*, Praha 1973

¹⁸ Radoslav Lošťák, *Oldřich Šimáček - Scénické návrhy a kresby*, Olomouc 1978.

¹⁹ Jiří Kotalík – Helena Albertová, *Oldřich Šimáček, výstava scénografických prací*, Praha 1979.

²⁰ Zuzana Ledererová, *Oldřich Šimáček / Scénografie*, Brno 1981.

²¹ Oldřich Šimáček: „*Vycházet ze smyslu a emotivního obsahu předlohy s přihlédnutím k inscenačnímu záměru. Nalézt odpovídající a neopakovatelné výtvarné řešení jevištního prostoru a kostýmu.*“

²² Ledererová o charakteristice Šimáčkovy tvorby napsala: „[...]Chceme-li charakterizovat scénografickou tvorbu Oldřicha Šimáčka podle vnějších rysů, zjistíme, že je to úkol více než obtížný, neboť umělec přistupuje k řešení

Další pražská výstava s názvem *Oldřich Šimáček* se konala v Galerii Vincence Kramáře v roce 1982.²³ Výstavu uspořádal Svaz českých výtvarných umělců a k její příležitosti vydal katalog, který je v podstatě nejrozsáhlejším zdrojem. Text katalogu, jehož autorem je opět Jiří Kotalík, byl poprvé použit v anglickém jazyce v roce 1973 v knize *Tchecoslováquia cenografia, XII. Bienal de São Paulo*. Tento text s drobnými obměnami doplňuje o charakteristiku tvorby konce sedmdesátých a počátku osmdesátých let.

Vladimír Jindra v roce 1982 sepsal brožuru *Současná scénografie*, jež je součástí edice *Soudobé české umění*.²⁴ Kniha obsahuje krátké medailony významných českých scénografů, seznamuje nás s jejich nejvýraznějšími pracemi a stručně charakterizuje jejich tvorbu. Každý medailon doplňují ukázky jejich návrhů. Jindra v příspěvku o Šimáčkovi hodnotí scénický návrh k opeře Giuseppe Verdiho *Rigoletto* z roku 1973.

Nejdůležitější a nejrozsáhlejší knihu, zabývající se českou scénografií dvacátého století, napsala Věra Ptáčková.²⁵ Publikace *Česká scénografie XX. století*²⁶ z roku 1982, je jediným uceleným dílem, týkající se české scénografie. Ptáčková je v České republice považována za velmi významnou odbornici na scénografii a divadlo. V knize nedává Oldřichu Šimáčkovi moc velký prostor, vzhledem k ostatním scénografům se jeho umění věnuje velmi krátce. Kniha obsahuje rozsáhlou obrazovou přílohu, ve které se objevují Šimáčkovy práce.

Významnou knihou je *Národní divadlo a jeho předchůdci* s podtitulem *Slovník umělců divadel Vlastenského, Stavovského, Prozatímního a Národního* z roku 1988.²⁷ Publikace jmenuje všechny významné osobnosti, se kterými umělec spolupracoval.

V roce 1989 se v Olomouci konala další Šimáčkova samostatná výstava, *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček – Obrazy*.²⁸ Katalog k výstavě doprovázejí básně Novalise, Rilkeho, dokonce i

výtvarné podoby představení tak říkájíc „zevnitř“, to znamená, že v prvé řadě v tom nejlepší slova smyslu slouží námětu a hlavní myšlence hry, její atmosféře, kterou současně sám spoluvytváří.“

²³ Jiří Kotalík, *Scénografické dílo Oldřicha Šimáčka*, Praha 1982.

²⁴ Vladimír Jindra, *Současná scénografie. Soudobé české umění*, Praha 1982, s. 41 – 42.

²⁵ Věra Ptáčková (* 6. 11. 1933) působila na Divadelním ústavu v scénografickém odboru, jako externí pedagog na JAMU v Brně a na katedře teorie a dějin dramatického umění Univerzity Palackého v Olomouci. V současné době přednáší na DAMU v Praze.

²⁶ Věra Ptáčková, *Česká scénografie XX. století*, Praha 1982, s. 224.

²⁷ Vladimír Procházka, *Národní divadlo a jeho předchůdci: Slovník umělců divadel Vlastenského, Stavovského, Prozatímního a Národního*, Praha 1988, s. 486 – 487.

²⁸ Novalis - Reiner Maria Rilke - Oldřich Šimáček, *Oldřich Šimáček: Obrazy*, Olomouc 1989.

citát Oldřicha Šimáčka²⁹ a text o umělci, který vychází z katalogu k olomoucké výstavě z roku 1978.

Zatím poslední knihou o Šimáčkovi je publikace *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček, Scénografie*.³⁰ Tento rozsáhlý katalog vyšel v roce 1989 k příležitosti Šimáčkovy samostatné výstavy a životního jubilea, k umělcovým 70. narozeninám. Výstava se konala v Oblastní galerii výtvarného umění v Olomouci. Katalog k výstavě obsahuje životopisné údaje a také soupis samostatných výstav a ocenění. Autorem textu je opět Jiří Kotalík. Hlavní text v tomto katalogu, pojednávající o scénografickém díle Oldřicha Šimáčka, je téměř totožný jako v katalogu z roku 1982, jehož autorem je rovněž Jiří Kotalík. Katalog doprovází soupis celého Šimáčkova díla, od jeho začátku působení v olomouckém divadle, přes jeho tvorbu v Národním divadle v Praze, až do roku 1989, kdy odešel do důchodu.

Zajímavá je také kniha Josefa Josefíka *Státní divadlo Oldřicha Stibora Olomouc 1920 – 1990*,³¹ s podtitulem *Almanach k sedmdesátému výročí vzniku českého divadla v Olomouci – Obrazová procházka v sedmi kapitolách*, kterou vydalo Státní divadlo Oldřicha Stibora v Olomouci v roce 1990. I v tomto případě se jedná o obrazový spis obsahující fotografie herců a scén, ale také ostatních osobností v zákulisí a při práci v divadle. Oldřich Šimáček se v této knize objevuje v kapitole „Osobnosti“, kde je na fotografii se svým dlouholetým přítelem, šéfem činohry, Jaromírem Pleskotem a v kapitole „Scénografie a její proměny“.³²

Jméno Oldřicha Šimáčka můžeme nalézt i v encyklopedických slovnících.³³ Zatím poslední, *Český biografický slovník XX. století*,³⁴ dává Oldřichu Šimáčkovi, jeho osobě a tvorbě nejvíce prostoru.

Věra Ptáčková je také autorkou kapitol o české scénografii v dvousvazkové publikaci z roku 2007 *Dějiny českého výtvarného umění*.³⁵ Jméno Oldřicha Šimáčka se objevuje pouze v prvním svazku a Ptáčková v něm krátce charakterizuje jeho tvorbu.³⁶

²⁹ Oldřich Šimáček: „Bez morální odpovědnosti není umění.“

³⁰ Jiří Kotalík, *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček, scénografie*, Olomouc 1989, s. 2 – 3.

³¹ Josef Josefík, *Státní divadlo Oldřicha Stibora Olomouc 1920 – 1990*, Olomouc 1990.

³² Zajímavou informací je, že jedním z fotografií této knihy je syn Oldřicha Šimáčka, Ivan Šimáček, dlouholetý fotograf Divadla v Olomouci.

³³ Vladimír Procházka, *Příruční slovník naučný, IV. S – Ž*, Praha 1967, s. 411., Kolektiv autorů Encyklopedického institutu ČSAV, *Ilustrovaný encyklopedický slovník, III. díl P – Ž*, Praha 1982, s. 493., Kolektiv autorů Encyklopedického institutu ČSAV, *Malá československá encyklopedie, VI. díl Š – Ž*, Praha 1987, s. 33., Josef Tomeš et al., *Český biografický slovník XX století, III. díl Q – Ž*, Praha 1999, s. 262.

³⁴ Josef Tomeš et al., *Český biografický slovník XX století, III. díl Q – Ž*, Praha 1999, s. 262.

Rozměrná publikace teatrologa Vladimíra Justa *Divadlo v totalitním systému: příběh českého divadla (1945 – 1989) nejen v datech a souvislostech*³⁷ z roku 2010 je přepracovaným dílem navazujícím na starší knihu z roku 1995 *Česká divadelní kultura v datech a souvislostech 1945 – 1989*. Přepracovaná publikace představuje v jedinečné syntéze vývoj divadla od roku 1945 až do revoluce v roce 1989 a svým encyklopedickým charakterem je vynikajícím nástrojem pro kontextové bádání. Oldřich Šimáček je v knize zmiňován mnohokrát, jedná se ve velké míře pouze o termíny premiér, jeho styl se zde více nerozebírá.

Články o díle a životě Oldřicha Šimáčka se objevovaly také v odborných časopisech v podobě různých recenzí nebo rozhovorů, dokonce i v novinových listech. Velmi užitečnou internetovou stránkou je stránka Ústavu pro českou literaturu Akademie věd ČR,³⁸ kde je volně k dispozici digitalizovaný archiv vybraných časopisů. V minulosti vznikala celá řada odborných časopisů a periodik, které se zabývaly divadlem, scénografií a kulturou všeobecně.³⁹ Mezi nejvýznamnější patří časopis *Scéna*,⁴⁰ čtrnáctideník pro otázky divadla, filmu, rozhlasu a televize. Oldřich Šimáček se v tomto časopise objevoval poměrně často.⁴¹ Především byl čtenářům představován jako autorita z oblasti scénografie. Formou rozhovorů byla

³⁵ Věra Ptáčková, Scénografie, in: Rostislav Švácha (ed.) – Marie Platovská (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění (VI – 1), 1958 – 2000*, Praha 2007, s. 295 – 307.

³⁶ Ptáčková uvádí: „[...] Nový formální nástup po éře socialistického realismu zahájil i Oldřich Šimáček Hamletem v olomouckém divadle (1957, režie Karel Novák). O rok později vytvořil na podobných principech v Národním divadle výpravu k Shakespearovu Králi Learovi (režie František Salzer). Soustava panelů, obdoba Craigových screens – abstraktní znak –, není pro Šimáčkovo pozdější dílo typická. Ve snaze prosazovat výtvarnou podstatu scénografie přiklonil se jeho tvorba záhy k dekorativním řešením, někdy i na úkor dramatické výraznosti. Také pro tuto tendenci stále častěji spolupracuje na operních inscenacích.“

³⁷ Vladimír Just, *Divadlo v totalitním systému: Příběh českého divadla (1945 – 1989) nejen v datech a souvislostech*, Praha 2010.

³⁸ Ústav pro českou literaturu AV ČR, Digitalizovaný archiv časopisů, <http://archiv.ucl.cas.cz/>, vyhledáno 15. 4. 2011.

³⁹ Časopisy: *Scéna*, *Divadelní noviny*, *Acta scaenographica*, *Interscaena: acta scaenographica*, *Divadlo*, *Scénografie*, *Zprávy divadelního ústavu*, *Hudební rozhledy*, *Ahoj na sobotu*, *Gramorevue*, *Národní divadlo*, *Dialog*, *Prostor Zlín*.

⁴⁰ David Kroča, *Scéna*, <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=206>, vyhledáno 18. 4. 2011. Časopis vycházel v letech 1976 až 1992, vydával jej Svaz českých dramatických umělců (SČDU).

⁴¹ Šimáček se objevil v článcích: Neautorizováno, *Anketa, Scéna*, 1979, roč. 4, č. 10, s. 6 – 7., Sylva Marešová, *O tvář současné scénografie, Scéna*, 1981, roč. 6, č. 5, 13. 3., s. 3., Neautorizováno, *Telegram, Scéna*, 1981, roč. 6, č. 14, 10. 7., s. 2., Neautorizováno, *Scénografie. Galerie české současné scénografie XII. Oldřich Šimáček, Scéna*, 1982, roč. 7, č. 21, 15. 10., s. 8., Iša Popelka, „Dělat divadlo“ značilo přemýšlet, *Scéna*, 1983, roč. 8, č. 17, 29. 7., s. 7., Zuzana Ledererová, *Bystrouška a scénograf, Scéna*, 1985, roč. 10, č. 1, 21. 1., s. 4.

prezentována jeho osobnost a názory.⁴² Několikrát se objevil u „Kulatého stolu“,⁴³ kde odborníci řeší problematiku a poslání svého oboru. Dalším významným časopisem byly *Divadelní noviny*,⁴⁴ kde se objevovaly krátké zprávy o Šimáčkově životě, o novinkách v divadlech, kde působil i odborné recenze samotných inscenací.⁴⁵ Časopis *Acta scaenographica*⁴⁶ se více zaměřoval na scénografii po umělecké i technologické stránce. V té době začal vycházet zcela nový časopis pod názvem *Interscaena: acta scaenographica*.⁴⁷ Šimáčkovo jméno se v tomto časopise objevovalo poměrně často, mnohokrát v anketách, v recenzích jeho inscenací a také v rozhovorech. Oldřich Šimáček se také zúčastnil diskuze v časopise *Divadlo*⁴⁸ v článku „Slovo mají jevištní výtvarníci“. Článek začal úvodním referátem Antonína Dvořáka a pokračoval

⁴² Zuzana Ledererová, Profil Oldřicha Šimáčka, *Scéna*, 1981, roč. 6, č. 17, 17. 8., s. 2., Jan Šimon Fiala, Z tajemství zákulisí, *Scéna*, 1981, roč. 6, č. 15 – 16, 24. 7., s. 7.

⁴³ Sylva Marešová – Bohumil Šašinka, Kulatý stůl Scény 77 o scénografii. Naplnit tradici současnosti. Čeští scénografové uvažují o poslání svého oboru, *Scéna*, 1977, roč. 2, č. 18, s. 4., Aleš Fuchs, Kulatý stůl Scény 79 o scénografii, *Scéna*, 1979, roč. 4, č. 10, s. 4 – 5.

⁴⁴ Ústav pro českou literaturu AV ČR, Digitalizovaný archiv časopisů, *Divadelní noviny*, <http://archiv.ucl.cas.cz/index.php?path=DivN>, vyhledáno 15. 4. 2011.
Divadelní noviny vycházely v letech 1957 až 1970.

⁴⁵ Jiří Hájek, Zdravý a nemocný převelice zdravý, *Divadelní noviny*, 1959 / 1960, roč. 3, č. 21, s. 4., Milan Lukeš, Blíží se jubileum, *Divadelní noviny*, 1962, roč. 5, č. 25 – 26, 4. 7., s. 8., Miloš Smetana, Podněty a úskalí, Konfrontace, *Divadelní noviny*, 1967 / 1968, roč. 11, č. 5 – 6, 25. 10., s. 12., Neautorizováno, Ceny Oldřicha Stibora, *Divadelní noviny*, 1968, roč. 11, č. 13, 17. 1., s. 2., Eva Hermanová, 100, Suchoňova Krůtina, *Divadelní noviny*, 1968, roč. 11, č. 19, 10. 4., s. 5., Rudolf Rouček, Janáčkova operní bilogie v Národním divadle, *Divadelní noviny*, 1968, roč. 11, č. 21, 8. 5., s. 3., Neautorizováno, Oslavy Národního divadla, *Divadelní noviny*, 1968, roč. 11, č. 22, 22. 5., s. 2., Sylva Marešová, Česká opera v Antverpách, *Divadelní noviny*, 1968/1969, roč. 12, č. 13, s. 10., Josef Svoboda – Zbyněk Kolář – Vladimír Nývlt – Oldřich Šimáček, *Divadelní noviny*, 1968/1969, roč. 12, č. 17, s. 12.

⁴⁶ Časopis *Acta scaenographica*, umělecko – technický divadelní časopis Scénografického ústavu v Praze, vycházel od roku 1960 do roku 1971.

Šimáček se objevil v článkách: Adolf Scherl, Inscenace 1960 – 1961. Zdravý nemocný, *Acta scaenographica*, srpen 1960, č. 1, s. 7., Neautorizováno, Moderní technika a divadlo, *Acta scaenographica*, říjen 1960, č. 3, s. 41 – 44., Jiří Hilmera, Inscenace 1960 – 1961. Irkutská historie, *Acta scaenographica*, únor 1961, č. 7, s. 125., Adolf Scherl, Inscenace 1960 – 1961. Kamenný kvítek, *Acta scaenographica*, březen 1961, č. 8, s. 156 – 157., Jiřina Telcová, Inscenace 1960 – 1961. Sestup Orfeův, *Acta scaenographica*, duben 1961, č. 9, s. 165 – 166., Antonín Bartušek, Inscenace 1961 – 1962. Kavkazský křídový kruh, *Acta scaenographica*, květen 1962, č. 10, s. 189 – 190., Antonín Bartušek, Inscenace 1963 – 1964. Andorra, *Acta scaenographica*, červenec 1964, roč. 4, č. 12, s. 240 – 241., Věra Ptáčková, Jeppe z vršku, *Acta scaenographica*, červen 1965, roč. 5, č. 11, s. 3., Oldřich Šimáček – Jan Mikota, Oldřich Šimáček. Rozhovory se scénografy, *Acta scaenographica*, květen 1969, roč. 9, č. 10, s. 184 – 185., Jiřina Telcová, Olomoucká jubilejní výstava, *Acta scaenographica*, listopad 1970, roč. 11, č. 3, s. 3.

⁴⁷ Časopis *Interscaena: acta scaenographica* s podobným podtitulem teoretický uměleckotechnický časopis Scénografického ústavu v Praze měl téměř stejné zaměření jako *Acta scaenographica*. Vycházel až do roku 1974. Šimáčkovo jméno se objevilo v recenzi: Zdeněk Pleskot, Scénografie činohry ND v sezoně 1973 – 1974, *Interscaena, Acta scaenographica*, 1974, roč. 4, č. 4, s. 77 – 79.

⁴⁸ Časopis *Divadlo* byl divadelní měsíčník, adresován odborné, ale i širší veřejnosti. Divadelní měsíčník vznikl z důvodu nahrazení několika divadelních časopisů úředně zastavených v letech 1948 až 1949. Časopis vycházel v letech 1949 až 1970.

diskusními příspěvky scénografů ze zasedání komise jevištních výtvarníků při Svazu československých divadelních umělců. Časopis *Scénografie* otiskl o Šimáčkově umění dvě studie z roku 1983.⁴⁹ Periodikum *Zprávy divadelního ústavu* otisklo článek „Hlasy holandského tisku o Oldřichu Šimáčkovi“, kde je zveřejněna koláž úryvků recenzí a pochvalných kritik ze zahraničních časopisů, hodnotící jeho výpravu ke hře *Prsten Nibelungů* z Královské vlámské opery v Antverpách.⁵⁰ Časopis *Hudební rozhledy* uveřejnil v roce 1973 velmi zajímavý rozhovor Jiřího Hilmery s Oldřichem Šimáčkem o jeho výpravě k inscenaci *Prsten Nibelungů* pro Královskou Vlámskou operu v Antverpách.⁵¹ V magazínu *Ahoj na sobotu* Jaroslava Fulminová ve svém článku „Sedmdesát výprav“ v roce 1975 poukazuje na časté zpracování ruské klasiky a celkově sovětských her v Šimáčkově tvorbě.⁵² Ve stejném časopise se v roce 1983 Jan Šimon Fiala v článku „Člověk, který mě zaujal – Potlesk z hlediště“⁵³ zaměřil na Oldřicha Šimáčka a na jeho názory na práci a život a kromě toho zveřejnil své vlastní vzpomínky na umělce. Fiala některé informace použil opakovaně. Poprvé se objevily v časopise *Gramorevue* v roce 1976 v článku „Obrazy za oponou“,⁵⁴ který má charakter rozhovoru autora s Oldřichem Šimáčkem. Oba články začínají výběrem recenzí ze zahraničních novin⁵⁵ a obsahují podobné odstavce. Časopis *Národní divadlo* ve své historii otiskl dva články, představující umělce Oldřicha Šimáčka.⁵⁶ Posledním odborným periodikem, který se tvorbou Oldřicha Šimáčka dopodrobna zabývá, je časopis *Prostor Zlín*. Josef Maliva v článku „K letošním devadesátinám scénografa, malíře, kreslíře a návrháře Oldřicha Šimáčka“ představil umělce, jeho život, studium, práci, osobnosti, se kterými pracoval, a které jej ovlivnily. Maliva zde vyzvedl jedinečnost Šimáčkova

⁴⁹ První studie řeší vývoj scénografie v Divadle na Vinohradech v letech 1950 až 1970. Zmiňován je zde i vývoj kostýmní tvorby. Druhá studie „Včerejšek a dnešek Divadla na Vinohradech“, sleduje vývoj scénografie Divadla na Vinohradech od roku 1973 až do roku 1983, tedy do doby, kdy článek vznikl.

⁵⁰ Neautorizováno, Hlasy holandského tisku o Oldřichu Šimáčkovi. *Zprávy Divadelního ústavu*, 1972, roč. 8 (XIV), č. 5, s. 18 – 23.

⁵¹ Jiří Hilmera, Rozhovor s Oldřichem Šimáčkem o jeho výpravě k Prstenu Nibelungova pro inscenaci Královské Vlámské opery v Antverpách, *Hudební rozhledy*, 1973, s. 79 – 85.

⁵² Jaroslava Fulminová, Sedmdesát výprav, *Ahoj na sobotu*, 7.11. 1975.

⁵³ Jan Šimon Fiala, Potlesk z hlediště, *Ahoj na sobotu*, 1983, č. 18, s. 12 – 13.

⁵⁴ Jan Šimon Fiala, Obrazy za oponou, *Gramorevue*, 1976, č. 2, s. 6 – 7.

⁵⁵ Články ze zahraničních novin, které byly použity už v roce 1972 ve *Zprávách divadelního ústavu* v článku „Hlasy holandského tisku o Oldřichu Šimáčkovi“.

⁵⁶ První článek, z roku 1979, pod názvem „Tvůrce jevištního prostoru“ vznikl k dvojímu jubileu – k jeho šedesátým narozeninám a k dvacátému výročí práce v Národním divadle. Článek dále Šimáčka podrobněji představuje. Ve druhém článku, o třicet let později, v roce 2009, mu Beno Blachnut přeje k devadesátým narozeninám a též umělce krátce představuje.

umění scénografie a poukázal na jeho malířské dovednosti v tvorbě obrazů.⁵⁷ Šimáček se také objevoval v novinových článcích, kulturně–politických týdenících, magazínech, ale též v méně angažovaných časopisech.⁵⁸ Většinou v podobě krátkých zpráv, které informovaly o dění v divadle nebo přinášely informace o výstavách a vernisážích. Krátce představovaly Oldřicha Šimáčka, upozorňovaly na jeho životní jubilea a čtenáře seznamovaly s jeho tvorbou a úspěchy.

Všechny shromážděné prameny jsem studovala ve fondech Divadelního ústavu v Praze. Tyto materiály společně s vybranými novinovými články a statěmi z odborných časopisů byly uloženy v samostatné složce s nápisem „Šimáček Oldřich“.⁵⁹ Většina pramenů z této složky nepřináší do bádání o Oldřichu Šimáčkovi nové údaje, stále opakují základní informace. Část textů je psaná ručně, část na psacím stroji. Texty je obtížné datovat, neobsahují jména autorů ani data vzniku. Z těchto důvodů zde představím jen ty nejzajímavější. Předně se jedná o dokument (tři strany formátu A4), který krátce představuje autora a popisuje jeho vlastní názory na práci scénografa. Autor zde sám říká, jak by měl scénograf pracovat, mluví o vztahu k předloze, o spolupráci scénografa, režiséra a celého divadelního štábu. Následujícím zajímavým pramenem je fotografie Ceny Oldřicha Stibora.⁶⁰ Dalším pramenem je Projev ředitelky Divadelního ústavu PhDr. Evy Soukupové při zahájení výstavy Oldřicha Šimáčka dne 11. 2. 1982 v Kramářově galerii.⁶¹ Posledním z pramenů je Pozvánka na vernisáž výstavy malíře a scénografa Oldřicha Šimáčka. Výstava se konala ve foyer Divadla pod Palmovkou u příležitosti *Hostitelských dnů Olomouckého kraje v Praze* dne 9. prosince 2005.

⁵⁷ Josef Maliva, Přání k umělcovým devadesátinám, *Prostor Zlín*, 2009, č. 28, s. 134 – 142.

⁵⁸ Noviny: Lidové noviny, Nová svoboda, Rovnost, Rudé právo, Večerní Praha, Svobodné slovo, Svět v obrazech, Tvorba, Květy, Stráž lidu, Lidová demokracie, Týden, Mladá fronta Dnes, Radniční listy.

⁵⁹ Obálka s výstřižky neobsahuje žádné inventární číslo. Fond je členěný a evidovaný pouze dle příjmení a jména. Na složce byly ručně napsány formální informace o umělcově oboru činnosti, datum a místo jeho narození, údaje o absolvovaném vzdělání a jména jeho učitelů. Níže byly zprávy o státních vyznamenáních a oceněních, o umělcových angažmá a pracovních pozicích a posledním sdělením je datum důchodu.

⁶⁰ Cenu Oldřicha Stibora udělil Oldřichu Šimáčkovi ředitel Divadla Oldřicha Stibora za vynikající scénické výpravy her *Mrtvá královna* Henryho de Montherlanta, *Milá sedmi loupežníků* Miloše Vacka a Šmejlovovy *Zmije* 10. ledna 1968. Spolu s Oldřichem Šimáčkem dostalo toto zcela nové ocenění sedm dalších divadelních umělců.

⁶¹ Text je dlouhý dvě strany formátu A4, je psán na stroji. V horní části první strany je rukou psaný nadpis, který není moc dobře čitelný. Jedná se o projev tehdejší ředitelky Divadelního ústavu, PhDr. Evy Soukupové. V projevu se píše o Šimáčkovi, o celé výstavě v Kramářově vile a o umění Oldřicha Šimáčka, Soukupová chválí jeho osobnost a specifický styl.

3 Život Oldřicha Šimáčka

Oldřich Šimáček se narodil 2. září 1919 v Praze. Jeho otec, Václav Šimáček,⁶² měl silný vztah k výtvarnému umění a k malbě. I přes dělnickou profesi malíře pokojů vedl syna k umění a v malování jej podporoval. Přesto mu k jeho budoucímu životnímu povolání vybral oblast komerční. K této skutečnosti Jan Mikota v časopise *Acta Scaenographica* uvádí citát Václava Šimáčka prezentovaný Oldřichem Šimáčkem.

„[...] Syn tedy začal navštěvovat soukromou obchodní školu, ale jak se k tomu později vyjádřil „po neslavném průběhu v přípravách na zamýšlenou kariéru se ukázalo, že syna přece jen mnohem víc zajímá malířství než obchodování.“⁶³

V roce 1936, ve svých sedmnácti letech, nastoupil Oldřich Šimáček na Uměleckoprůmyslovou školu v Praze. I přes to, že škola měla statut střední školy, učili na ní renomovaní umělci a studovala zde celá řada našich významných umělců.⁶⁴ Oldřich Šimáček zde studoval obor dekorativní malby u Zdeňka Kratochvíla,⁶⁵ známého kreslíře, ilustrátora a karikaturisty. Přechodně Kratochvíla zastupoval všestranný grafik, malíř, ilustrátor a návrhář monumentálních realizací i užitých předmětů, průmyslový a scénický výtvarník František Kysela.⁶⁶ Po návratu Zdeňka Kratochvíla odešli žáci této třídy do jiných ateliérů, Šimáček si zvolil ateliér Jaroslava Bendy.⁶⁷ Hlavní podíl na výuce připadl tehdy asistentovi Antonínu Strnadlovi,⁶⁸ který usiloval o to, aby schopného studenta Oldřicha Šimáčka udržel po absolutoriu na škole.⁶⁹ Stalo se však něco jiného.

⁶² Václav Šimáček (1895 – 1979). Viz Jan Mikota, Rozhovory se scénografy, *Acta Scaenographica*, 1969, roč. 9, č. 10, s. 184 – 185.

⁶³ Ibidem. s. 184 – 185. Z tohoto zdroje vyplývá nepřesná informace o povolání otce Oldřicha Šimáčka. Podle Oldřicha Šimáčka, ale také podle Malivy nebyl otec úředníkem, ale malířem pokojů.

⁶⁴ Martina Pachmanová – Markéta Pražanová, *Vysoká škola umělecko-průmyslová 1885 – 2005*, Praha 2005.

⁶⁵ Zdeněk Kratochvíl – identifikační údaje zatím nezjištěny.

⁶⁶ František Kysela (4. 9. 1881 – 20. 2. 1941) byl malíř, jevištní a kostýmní výtvarník. Vystudoval Uměleckoprůmyslovou školu v Praze a krátce navštěvoval pražskou AVU. Od roku 1917 byl profesorem na Uměleckoprůmyslové škole v Praze. Viz Procházka (pozn. 27), s. 268 – 270.

⁶⁷ Jaroslav Benda (27. 4. 1882 – 12. 1. 1970) byl významný malíř, grafik, který se zásadně prosadil v oblasti knižní grafiky, v tvorbě plakátů, poštovních známek a v monumentální výzdobě. Viz Prokop Toman, *Nový slovník československých výtvarných umělců*, Praha 1947. s. 50 – 51. – Prokop Toman, *Nový slovník československých výtvarných umělců - dodatky*, Ostrava 1994. s. 25.

⁶⁸ Antonín Strnadel (10. 5. 1910 – 31. 10. 1975) byl český malíř a grafik, věnoval se převážně knižní grafice, v níž často zaznívají lidové prvky a vzpomínky na rodné Valašsko. Viz Ibidem. s. 176.

⁶⁹ Maliva (pozn. 57), s. 134 – 142.

V Olomouci došlo k události, důsledkem které byl Josef Gabriel,⁷⁰ scénograf Českého divadla v Olomouci, zatčen německým gestapem. V roce 1942 totiž nacisté zlikvidovali ilegální odbojovou skupinu. Duší skupiny byl doktor Bedřich Václavek,⁷¹ pracovali v ní i olomoučtí divadelní umělci, zejména režisér Oldřich Stibor⁷² a jmenovaný výtvarník Josef Gabriel. Díky těmto osobnostem bylo město Olomouc důležitým ohniskem pokrokově orientované kulturní a vědecké práce.⁷³ Všichni byli zatčeni a divadlo za ně nemělo okamžitou náhradu. Místo šéfa výpravy bylo zapotřebí nově obsadit umělcem – odborníkem. Divadlo tedy uspořádalo konkurz. Spolu s Oldřichem Šimáčkem se na tuto pozici hlásil také jeho spolužák Korda.⁷⁴ Ředitel olomouckého divadla, František Langer,⁷⁵ získal prostřednictvím přátel a známých v Praze pozitivní reference právě na Oldřicha Šimáčka. Šimáček práci získal, a proto požádal, aby mohl absolvovat ještě před koncem školního roku a odjel pracovat do Olomouce.⁷⁶

Tím začalo Šimáčkově působení v olomouckém divadle, které se tehdy jmenovalo Městské divadlo.⁷⁷ Už v roce 1942 tvořil návrhy scén pro činohry Šaldovo *Dítě*, Šrámkův *Měsíc nad řekou*, Goetheho *Utrpení mladého Werthera*, Lope de Vegy *Sedlák svým pánem*, Komenského *Labyrint světa a ráje srdce*, pro Erbenovu *Kytici* a další hry. Scénické návrhy vytvářel také pro opery, například pro Mozartův *Únos ze Serailu*⁷⁸ [1], kdy řešil scénický návrh vůbec poprvé. Dále pro Flotowovu operu *Marta* a Straussovu operu *Salome*. V první polovině roku 1942 pracoval Šimáček na čtrnácti inscenacích a za celý rok vytvořil a realizoval návrhy k jedenácti inscenacím.⁷⁹ Šimáček k řadě her připravil i kostýmní návrhy.⁸⁰

⁷⁰ Josef Gabriel (2. 6. 1902 – 16. 9. 1970) byl český malíř, grafik jevištní a kostýmní výtvarník. Viz Ptáčková (pozn. 26), s. 314.

⁷¹ Bedřich Václavek (10. 1. 1897 – 5. 3. 1943) byl český marxistický estetik, literární teoretik a kritik. Jako člen Devětsilu byl stoupenec poetismu. Viz Wikipedie, otevřená encyklopedie, Bedřich Václavek, http://cs.wikipedia.org/wiki/Bedřich_Václavek, vyhledáno 6. 6. 2011.

⁷² Oldřich Stibor (16. 3. 1901 – 10. 1. 1943) byl český divadelní režisér. Během svého života působil jako divadelní režisér činohry v Olomouci (1931 – 1940), kam byl angažován ředitelem Františkem Langerem. Po Oldřichu Stiborovi bylo pojmenováno olomoucké Divadlo Oldřicha Stibora, (dnešní Moravské divadlo v Olomouci). Zahynul jako oběť nacistické okupace během druhé světové války. Viz Tomeš (pozn. 34).

⁷³ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

⁷⁴ Soukromý rozhovor se synem Oldřicha Šimáčka, Ivanem Šimáčkem. 20. 5. 2011. Jméno a identifikační údaje zatím nezjištěny.

⁷⁵ František Langer (3. 3. 1888 – 2. 8. 1965) byl český spisovatel, dramatik a vojenský lékař. Viz Tomeš (pozn. 34).

⁷⁶ Mikota (pozn. 62), s. 184 – 185.

⁷⁷ Josefík (pozn. 31).

⁷⁸ Oldřich Šimáček, *Únos ze Serailu*, scénický návrh k opeře W. A. Mozarta, 1942, pastel, papír, 52 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [1].

⁷⁹ Maliva (pozn. 57), s. 134 – 142.

V Olomouci se oženil s Věrou Šerclovou a založil rodinu.⁸¹ V roce 1943 se narodil syn Ivan.⁸² Mimo svou práci scénografa stále volně tvořil, kreslil a maloval. Připojil se k spolkové činnosti Skupiny moravských výtvarníků,⁸³ se kterými se podílel na mnoha společných výstavách. Hned první rok po příchodu do Olomouce začal Šimáček spolupracovat s režisérem a divadelním a filmovým hercem Karlem Svobodou.⁸⁴ Později s ním často pracoval v Městských divadlech pražských, kde Karel Svoboda působil jako režisér. Další osobností, se kterou Oldřich Šimáček spolupracoval, byl Julius Lébl.⁸⁵ Ten působil jako režisér v Divadle Vlasty Buriana, odkud v roce 1942 odešel a po roce se stal uměleckým ředitelem v Olomouci, kde působil až do roku 1954. V letech 1951 až 1953 zastával funkci šéfa činohry olomouckého divadla Jaromír Pleskot.⁸⁶ Spolu s ním se Šimáček podílel na inscenacích velkých osobností jako Shakespeare, jehož překlady se Pleskot často a rád zabýval, dále Molière, Arbuzov nebo Tolstoj. Pleskot začal od roku 1957 pracovat jako režisér i herec v Národním divadle v Praze. Dalším režisérem v pořadí, s nímž Šimáček spolupracoval, byl Karel Jernek,⁸⁷ který v Olomouci působil jako šéf opery v letech 1951 až 1954 a po odchodu Pleskota v roce 1953 se stal i šéfem činohry. S režisérem Karlem Novákem⁸⁸ pracoval v olomouckém divadle a rovněž v Divadle E. F. Buriana v Praze.

Oldřich Šimáček získal v roce 1957 Stříbrný odznak Divadelní žatvy za uplynulou divadelní sezónu. Během svého působení v Olomouci hostoval jako výtvarník také v Přerově, Novém

⁸⁰ Ibidem, s. 134 – 142.

⁸¹ Ibidem, s. 134 – 142.

⁸² Ivan Šimáček (16. 11. 1943) je dlouholetý fotograf Moravského divadla v Olomouci.

⁸³ Po druhé světové válce došlo k organizačním proměnám výtvarných spolků na Moravě. V Ostravě se vytvořil Blok výtvarných umělců země Moravskoslezské, jehož kolektivními členy se staly všechny výtvarné spolky – Brno, Hodonín, Opava, Ostrava a také Spolek olomouckých výtvarníků, proměněný v roce 1946 na Skupinu moravských výtvarníků. V roce 1951 došlo k založení Svazu československých výtvarných umělců. Viz Bohumír Kolář, Unie výtvarných umělců Olomoucka, *Radniční listy*, Olomouc 2003. http://www.olomouc.eu/radnicni-listy/radnicni-listy-2003/radnicni-listy-listopad-2003?article_id=2575, vyhledáno 6. 6. 2011.

⁸⁴ Karel Svoboda (27. 2. 1912 – 30. 3. 1982) byl český divadelní režisér, divadelní a filmový herec. Viz Wikipedie, otevřená encyklopedie, Karel Svoboda (režisér), [http://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Svoboda_\(režisér\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Svoboda_(režisér)), vyhledáno 6. 6. 2011.

⁸⁵ Julius Lébl (10. 5. 1897 – 22. 12. 1960).

⁸⁶ Jaromír Pleskot (11. 2. 1922 – 6. 8. 2009) byl český divadelní herec, filmový a divadelní režisér, pedagog a překladatel. Viz Procházka (pozn. 27), s. 375 – 376. – Archiv Národního divadla, Jaromír Pleskot, <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Umelec.aspx&ju=3232&sz=0&abc=P&pn=356affcc-f301-3000-85ffc11223344aaa>, vyhledáno 6. 6. 2011.

⁸⁷ Karel Jernek (31. 3. 1910 – 22. 6. 1992) byl český divadelní režisér. Viz Procházka (pozn. 27), s. 195 – 197.

⁸⁸ Identifikační údaje o Karlu Novákovi zatím nezjištěny.

Jičíně, Prostějově, Brně, Bratislavě, Liberci, Opavě a Ostravě.⁸⁹ V Olomouci působil jako šéf výpravy sedmnáct let, až do roku 1958. O dva roky po Pleskotově příchodu do Národního divadla v Praze obdržel Šimáček nabídku stálého angažmá ve funkci hlavního jevištního výtvarníka v Národním divadle v Praze.

Od 1. 1. 1959 začal Oldřich Šimáček pracovat v Praze, ale jeho vůbec první realizací pro Národní divadlo byly kostýmy pro Shawovu hru *Svatá Jana* v roce 1956 v Pleskotově režii. Autorem výpravy k této hře byl František Tröster.⁹⁰ Celou výpravu v Národním divadle poprvé samostatně navrhoval pro Klicperův *Ženský boj* v roce 1958. Etapu působení v olomouckém divadle uzavírá Šimáčkova výstava z roku 1959 s názvem *Scénické a kostýmní návrhy z let 1954–1959*. Tato první samostatná olomoucká výstava se uskutečnila v Krajské galerii Domu umění a zaměřila se na jeho scénické návrhy z posledních šesti let jeho tvorby.⁹¹ V Národním divadle v Praze spolupracoval Šimáček se všemi soubory divadla, pro činohru v roce 1959 navrhl scény pro Shakespearovu hru *Král Lear* v režii Františka Salzera,⁹² s Jaromírem Pleskotem inscenoval mimo jiné *Veselé paničky windsorské*⁹³ [75 – 76] v roce 1962, rok nato Brechtův *Kavkazský křídový kruh*⁹⁴ [69 – 74], v roce 1964 Frischovu *Andorru*⁹⁵ [91 – 95] a následující rok 1965 Holbergovu hru *Jeppe z Vršku*⁹⁶ [112 – 118]. V témže roce vypravil Verdiho operu *Nabucco*⁹⁷ [124 – 126] v režii Karla Jerneka a Šostakovičovu *Kateřinu Izmajlovovou*⁹⁸ [119 – 120], kterou vytvořil také ve vídeňské Státní opeře, kde působil jako scénograf vícekrát.⁹⁹

⁸⁹ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

⁹⁰ František Tröster (20. 12. 1904 – 14. 12. 1968) byl jevištní a kostýmní výtvarník. Viz Procházka (pozn. 27), s. 530 – 532.

⁹¹ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

⁹² František Salzer (30. 8. 1902 – 23. 12. 1974) byl český herec, režisér, pedagog a překladatel. Viz Procházka (pozn. 27), s. 427 – 428.

⁹³ Oldřich Šimáček, *Veselé paničky windsorské*, dva scénické návrhy ke hře W. Shakespeara, 1962, kombinovaná technika, papír, 70 x 53 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [75 – 76].

⁹⁴ Oldřich Šimáček, *Kavkazský křídový kruh*, šest scénických návrhů ke hře B. Brecht, 1962, kombinovaná technika, papír, 62 x 48 cm, sign. vpravo dole: ŠK 62, soukr. sb. O. Š. [69 – 74].

⁹⁵ Oldřich Šimáček, *Andorra*, šest scénických návrhů ke hře M. Frische, 1964, kombinovaná technika, papír, 61 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [90 – 95].

⁹⁶ Oldřich Šimáček, *Jeppe z vršku*, sedm scénických návrhů ke hře L. Holberga, 1965, pastel, papír, 50 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [112 – 118].

⁹⁷ Oldřich Šimáček, *Nabucco*, tři scénické návrhy ke hře G. Verdiho, 1965, kombinovaná technika, papír, 58 x 38 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [124 – 126].

⁹⁸ Oldřich Šimáček, *Kateřina Izmajlovna*, dva scénické návrhy ke hře D. Šostakoviče, 1965, pastel, papír, 70 x 49 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [119 – 120].

⁹⁹ Mikota (pozn. 62), s. 184 – 185.

Velkou pozornost přitáhly jeho výpravy k baletům, kde ve volném a rytmicky členěném prostoru vytvořil malbou, světlem, barvou a projekcí impresivní atmosféru lyrických nálad i dramatických konfliktů. Šlo o klasické balety – v roce 1963 Čajkovského *Labutí jezero*¹⁰⁰ [90], v roce 1965 Delibesovu *Coppélii*¹⁰¹ [111] a *Šeherezádu* Rimského–Korsakova, ale i o moderní baletní klasiku – Prokofjevova *Romea a Julii* z roku 1962 a *Kamenný kvítek*¹⁰² [46 – 47] z roku 1960. Podle Jana Mikoty má český moderní balet na scéně Národního divadla v Šimáčkovi svého citlivého interpreta – od lyrických poloh Vostřákovy *Viktorky* z roku 1965 v režii a choreografii Růženy Mazalové–Feixové,¹⁰³ až po drastické scény Bukového *Svědění* z roku 1964 nebo Vackovy *Poslední pampelišky*¹⁰⁴ [127 – 128] z následujícího roku. S výjimkou *Viktorky* inscenoval tato baletní představení s Jiřím Němečkem,¹⁰⁵ režisérem a choreografem.¹⁰⁶

Od roku 1966 Šimáčka ve funkci šéfa výpravy vystřídal Josef Svoboda, Šimáček od této chvíle zastával funkci jevištního výtvarníka. Během své pražské působnosti začal působit též v oboru výstavnictví. Jeho dílem jsou expozice typu výstava poštovních známek, výstava bižuterie Jablonex,¹⁰⁷ Československá výstava v Moskvě.¹⁰⁸

¹⁰⁰ Oldřich Šimáček, *Labutí jezero*, scénický návrh k baletu P. I. Čajkovského, 1963, pastel, papír, 62, 5 x 49 cm, sign. vpravo dole: ŠK 63, DÚ Praha, inv. č. SN/00076. [90].

¹⁰¹ Oldřich Šimáček, *Coppélia*, scénický návrh k baletu L. Delibese, 1965, pastel, papír, 60 x 43 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [111].

¹⁰² Oldřich Šimáček, *Kamenný kvítek*, dva scénické návrhy k baletu S. Prokofjeva, 1960, pastel, papír, 74 x 65 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [46 – 47].

¹⁰³ Růžena Mazalová (20. 8.1926, další používané jméno: Růžena Feixová) je tanečnice, baletní mistryně a choreografka. Viz Procházka (pozn. 27), s. 308 – 309.

¹⁰⁴ Oldřich Šimáček, *Poslední pampeliška*, dva scénické návrhy k baletu M. Vacka, 1965, kombinovaná technika, papír, 60 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [127 – 128].

¹⁰⁵ Jiří Němeček (12. 4. 1924 – 29. 7. 1991) byl režisér, choreograf a šéf baletu Národního divadla v Praze. Viz Archiv Národního divadla, Jiří Němeček, <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Umelec.aspx&ju=2979&sz=0&abc=N&pn=356affcc-f301-3000-85ffc11223344aaa>

¹⁰⁶ Mikota (pozn. 62), s. 184 – 185.

¹⁰⁷ Jablonecké výstavy bižuterie byly fenoménem 60. až 80. let 20. století. Druhá mezinárodní výstava bižuterie "Jablonec 68" byla v mnoha směrech vrcholem jabloneckých výstavních akcí. Konala se ještě v uvolněné atmosféře těsně před začátkem normalizace. V programu výstavy se objevil estrádní kulturní pořad s názvem "Orloj", který byl komponován v souladu s libretem výstavy. Z organizačního hlediska byla novinkou účast individuálních výtvarníků představující volnou tvorbu. V koncepci výstavy se projevila snaha o ještě lepší výtvarnou úroveň a originalitu, scénické pojetí výstavních prostor bylo proti předchozímu ročníku posíleno. Scény na motivy dvanácti pohádek z celého světa vytvořili výtvarníci Vincenc Vingler, Theodor Pištěk, Bedřich Dlouhý, Květoslav Budeník, Oldřich Šimáček, Jozef Flejšar a další. Objevila se však kritika tohoto přístupu, která poukazovala na skutečnost, že takové zpracování potlačuje roli exponátu, který se tak stává pouhou dekorací. Viz Šperky a bižuterie od historie po současnost, <http://www.bijoux-trend.cz/sperky.html>, vyhledáno 28. 5. 2011.

¹⁰⁸ Lošťák (pozn. 18). Autor zde neuvádí místa ani termíny konání výstav.

Během svého působení v Národním divadle pracoval Oldřich Šimáček pro další pražské scény,¹⁰⁹ a také pro mimopražská divadla, hostoval například v Ostravě, Liberci, Šumperku, Olomouci, Kolíně, Příbrami, Ústí nad Labem, Českých Budějovicích,¹¹⁰ Brně,¹¹¹ Mladé Boleslavi, Karlových Varech, Pardubicích, Opavě, Českém Těšíně, Plzni,¹¹² Uherském Hradišti a v Kladně.¹¹³

Oldřich Šimáček navrhl celou řadu scénických výprav pro zahraniční divadla.¹¹⁴ Jeho vůbec první zahraniční inscenací byla výprava ke Smetanově opeře *Prodaná nevěsta* v režii Ludka Mandause pro hlavní město Islandu Reykjavík v sezoně 1959/1960. V roce 1965 spolupracoval s režisérem Karlem Jernekem ve Vídni na dvou představeních – na Šostakovičově hře *Kateřina Izmajlovová*¹¹⁵ [119 – 120] pro Státní operu a na Čajkovského *Pikové dáme* pro Lidovou operu. V roce 1967 ve Wittenbergu, v tehdejší Německé demokratické republice, vypravil Pucciniho operu *Tosca*.¹¹⁶

V roce 1968 obdržel cenu Oldřicha Stibora za vynikající scénické výpravy her Henryho de Montherlanta *Mrtvá královna*, Miloše Vacka *Milá sedmi loupežníků* a Šmejlovy *Zmije*. V tomto roce byl také jmenován zasloužilým členem Divadla Oldřicha Stibora v Olomouci za dlouholetou a oddanou práci. K nejvýznamnějším oceněním doby patřil čestný titul zasloužilého umělce za úspěšnou scénografickou práci.¹¹⁷

Oldřich Šimáček vystavoval své práce poprvé v zahraničí v roce 1969 a to ve foyer Královské vlámské opery v Antverpách. Tato výstava, *Scenografie – Oldřich Šimáček*, byla z Belgie

¹⁰⁹ Městská divadla pražská – Komorní divadlo, Divadlo ABC, Divadlo na Fidlovačce Praha, Divadlo E. F. Buriana Praha, Hudební divadlo v Karlíně Praha, Divadlo na Vinohradech Praha, Státní zájezdové divadlo Praha, Pražské kulturní středisko Praha.

¹¹⁰ Jihočeské divadlo, Opera, <http://demo4.marten-louis.cz/archiv/ansamb/394-oldrich-simacek>, vyhledáno 28. 5. 2011.

¹¹¹ Národní divadlo Brno, Oldřich Šimáček, <http://www.ndbrno.cz/modules/theaterarchive/index.php?h=person&a=detail&id=2468&lang=3>, vyhledáno 28. 5. 2011.

¹¹² Divadlo J. K. Tyla v Plzni, Profil opery, <http://www.djkt-plzen.cz/stranka/101/?lang=cz>, vyhledáno 28. 5. 2011.

¹¹³ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

¹¹⁴ Oldřich Šimáček vytvářel scénické návrhy pro divadla v Reykjavíku, Vídni, Wittenbergu, Košicích, Bratislavě, Antverpách, Sofii, Lyonu, Doněcku, Lublani, Buenos Aires, Štrasburku, Ženevě, Amsterdamu, a v Mariboru.

¹¹⁵ Oldřich Šimáček, *Kateřina Izmajlovna*, dva scénické návrhy ke hře D. Šostakoviče, 1965, pastel, papír, 70 x 49 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [119 – 120].

¹¹⁶ Mikota (pozn. 62), s. 184 – 185.

¹¹⁷ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

reprizována v Mannheimu v Německé demokratické republice.¹¹⁸ Nejvýznamnější spolupráce a největší úspěchy však zaznamenal na jevišti Královské vlámské opery v Antverpách. S režisérem Karlem Jernekem zde v roce 1968 zpracoval Suchoňovu *Krútnavu* a v roce 1969 *Řecké pašije*¹¹⁹ [191] Bohuslava Martinů. „*Inscenace Řeckých pašijí Bohuslava Martinů převýšila ještě úspěch a zajímavost loňské inscenace Krútnavy...*“ tak to napsal kritik antverpského listu De Nieuwe Gazet 10. února 1969 v referátu o premiéře české opery v Královské vlámské opeře v Antverpách. Uznání nepatřilo jen dílu – jeho nesporná přitažlivost pro belgické publikum byla přisuzována již před premiérou režiséru Karlu Jernekovi, výtvarníkovi scény Oldřichu Šimáčkovi a výtvarnici kostýmů Olze Filipi. K tomuto českému tvůrčímu týmu přistoupil mladý antverpský dirigent Walter Crabeels, který dílo hudebně nastudoval.¹²⁰

V roce 1971 získal Oldřich Šimáček spolu s ostatními tvůrci inscenace státní cenu Klementa Gottwalda¹²¹ za ztvárnění opery Sergeje Prokofjeva *Vojna a mír*¹²² [236 – 238], opera se hrála na scéně Národního divadla v Praze v režii Georgije Pavloviče Ansimova.¹²³ Rovněž byl vyznamenán další čestnou cenou, kterou mu udělilo ministerstvo kultury SSSR za aktivní účast při přípravě a provedení téhož díla v rámci Dnů sovětské kultury v ČSSR.¹²⁴ Mezi největší ocenění patří ta z mezinárodních a zahraničních přehlídek. V roce 1971 mu byla udělena zlatá medaile za soubor jevištních návrhů na prestižním Pražském quadriennale – mezinárodní přehlídce jevištního výtvarnictví a divadelní architektury.¹²⁵

¹¹⁸ Mikota (pozn. 62), s. 184 – 185.

¹¹⁹ Oldřich Šimáček, *Řecké pašije*, scénický návrh ke hře B. Martinů, 1969, kombinovaná technika, papír, 50 x 50 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [191].

¹²⁰ Sylva Marešová, Česká opera v Antverpách, *Divadelní noviny*, 1969, roč. 12, č. 13.

¹²¹ Státní ceny Klementa Gottwalda se udělovaly jako projev čestného uznání socialistického státu za vynikající tvůrčí výkony, které obohatily lidské poznání vytvořily umělecké hodnoty nebo jinak přispěly k vyřešení úkolů socialistické výstavby a k dalšímu rozvoji kultury v naší vlasti. Viz Státní cena Klementa Gottwalda, http://www.vyznamenani.net/CSR/Statni_cena_Klementa_Gottwalda.html, vyhledáno 7. 6. 2011.

¹²² Oldřich Šimáček, *Vojna a mír*, tři scénické návrhy k opeře S. Prokofjeva, 1970, kombinovaná technika, papír, 68 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [236 – 238].

¹²³ Georgij Pavlovič Ansimov (3. 6. 1922) byl ruský operní a operetní režisér. Viz Archiv Národního divadla, <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Umelec.aspx&ju=1000&sz=0&zz=OPR&fo=000&pn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa>, vyhledáno 7. 6. 2011.

¹²⁴ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

¹²⁵ Pražské quadriennale scénografie a divadelního prostoru, PQ 1971, <http://www.pq.cz/cs/pq-71.html?itemID=278&ctype=national&expoId=95&personId=41362>, vyhledáno 7. 6. 2011.

Pravděpodobně největším zahraničním úspěchem bylo výtvarné zpracování scény i kostýmů pro sérii oper *Zlato Rýna*¹²⁶ [251 – 257], *Valkýra*¹²⁷ [264 – 266], *Siegfried*¹²⁸ [267 – 269] a *Soumrak bohů* v rámci Wagnerovy tetralogie *Prsten Nibelungů*¹²⁹ pro Královskou vlámskou operu v Antverpách v letech 1971 až 1972.¹³⁰ Jako dirigent dílo nastudoval Frits Celis, režisérem byl Walter Eichner.¹³¹ O výpravách k těmto hrám se pochvalně psalo v mnoha zahraničních i domácích časopisech.¹³²

Mezinárodní ocenění přišla v roce 1973, kdy získal cenu ministerstva kultury SSSR za scénickou výpravu opery Antonína Dvořáka *Čert a Káča* na Festivalu dramatických a hudebních děl československých autorů ve Státním ruském divadle opery a baletu v Doněcku. V témže roce získal zlatou medaili jako nejlepší zahraniční scénograf na mezinárodní výstavě divadelního výtvarnictví a architektury v rámci XII. Bienále výtvarného umění v São Paulu v Brazílii.¹³³ Výstavu, jež prezentovala jeho scénografické návrhy a kostýmní návrhy výtvarnice Helyny Bezákové, pořádal Divadelní ústav Praha.

Ani poté Oldřich Šimáček nepřestal získávat ocenění. V roce 1979 mu byla udělena medaile Leoše Janáčka za zásluhy o šíření a propagaci skladatele. V tomto roce se také uskutečnila jeho první velká samostatná výstava scénografických prací v Praze ve foyer Divadla na Vinohradech, kde Šimáček jako scénický výtvarník mnohokrát hostoval. V roce 1981 se pořádala výstava v brněnském Domě Pánů z Kunštátu v Kabinetu grafiky. Výstavu *Oldřich Šimáček – Scénografie* pořádal Divadelní ústav v Praze. V roce 1982 následovala významná pražská výstava v Galerii Vincence Kramáře. Výstavu *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček – 40 let scénografie*

¹²⁶ Oldřich Šimáček, *Zlato Rýna*, sedm scénických návrhů k operě R. Wagnera, 1971, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 71, soukr. sb. O.Š. [251 – 257].

¹²⁷ Oldřich Šimáček, *Valkýra*, tři scénické návrhy k operě R. Wagnera, 1972, kombinovaná technika, papír, 46 x 47 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [264 – 266].

¹²⁸ Oldřich Šimáček, *Siegfried*, tři scénické návrhy k operě R. Wagnera, 1972, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. vpravo dole: ŠK 72, dole uprostřed ŠK 72, soukr. sb. O.Š. [267 – 269].

¹²⁹ Pavel Petránek, *Richard Wagner, Der Ring des Nibelungen = Prsten Nibelungův: slavnostní hra ve třech dnech a předvečeru z let 1853-1874 na vlastní libreto*, Praha 2005.

¹³⁰ Lošťák (pozn. 18).

¹³¹ Hilmera (pozn. 51), s. 79 – 85.

¹³² Zahraniční kritiky u nás otiskly časopisy: Neautorizováno, Hlasy holandského tisku o Oldřichu Šimáčkovi. *Zprávy Divadelního ústavu*, 1972, roč. 8 (XIV), č. 5, s. 18 – 23., Jan Šimon Fiala, *Obrazy za oponou*, *Gramorevue*, 1976, Únor, č. 2, s. 6 – 7., Jan Šimon Fiala, *Potlesk z hlediště*, *Ahoj na sobotu*, 29. 4. 1983, č. 18, s. 12 – 13. Rozhovor s Oldřichem Šimáčkem o výpravě k Prstenu Nibelungů vyšel v časopise *Hudební rozhledy*: Jiří Hilmera, *Rozhovor s Oldřichem Šimáčkem o jeho výpravě k Prstenu Nibelungova pro inscenaci Královské Vlámské opery v Antverpách*. *Hudební rozhledy*, Praha, 1973. č. XXVI, s. 79 – 83.

¹³³ Kotalík (pozn. 15), Tučná (pozn. 17).

pořádal Svaz českých výtvarných umělců.¹³⁴ Katalog k této výstavě vytvořil Jiří Kotalík.¹³⁵ V roce 1983 obdržel Šimáček pamětní medaili ke stému výročí otevření budovy Národního divadla v Praze. O dva roky později, roku 1985, pořádalo ministerstvo zahraničních věcí ČSSR a Československé kulturní a informační středisko na Kubě v Havaně výstavu *Escenografia – Oldřich Šimáček Artista Emerito*.¹³⁶ Šimáček v závěru osmdesátých let vystavoval také v menších moravských městech.¹³⁷

Oldřich Šimáček odešel 1. 1. 1989 do důchodu. V tomto roce se v Olomouci realizovaly dvě samostatné výstavy. První z nich, *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček – Obrazy*, se odehrála v Olomouci v Divadle hudby a pořádalo ji Okresní kulturní středisko. Výstava se zaměřila spíše na jeho volnou uměleckou tvorbu, tedy na jeho obrazy. Naopak druhá olomoucká výstava s názvem *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček – Scénografie* představila jeho scénografické návrhy. Pořádalo ji Krajské vlastivědné muzeum a Oblastní galerie výtvarného umění v Olomouci ve spolupráci se Státním divadlem Oldřicha Stibora v Olomouci. Oldřich Šimáček žil do roku 1994 v Praze a poté se přestěhoval do Olomouce. Během devadesátých let čas od času vytvořil návrh scény oper pro Moravské divadlo v Olomouci, pro Národní divadlo v Brně¹³⁸ nebo pro Slezské divadlo v Opavě, kdy spolupracoval s režisérem Martinem Dubovicem.¹³⁹ Například v roce 1993 vytvořil návrh scény k Dvořákově opeře *Rusalka* pro olomoucké divadlo.¹⁴⁰ Mezi jeho poslední díla patřil návrh scény k Mozartově opeře *Don Giovanni* pro Slezské divadlo v Opavě, kterou režíroval v roce 1995 Martin Dubovic.¹⁴¹

¹³⁴ Výstava byla avizována v odborných publikacích a v novinovém tisku: Scénograf Oldřich Šimáček, *Svobodné slovo*, Praha, 16. 2. 1982., Scénografie Oldřicha Šimáčka. *Rudé právo*, Praha, 19. 2. 1982., Oznamení o výstavě Oldřicha Šimáčka v pražské Galerii Vincence Kramáře. *Tvorba*, Praha 24. 2. 1982., Výtvarná tvář divadla, *Svět v obrazech*, Praha, 5. 3. 1982., Naše vernisáž, *Květy*, Praha, 11. 3. 1982., Výtvarník pro divadla, *Večerní Praha*, 18. 11. 1982.

¹³⁵ Kotalík (pozn. 23), nečíslováno.

¹³⁶ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

¹³⁷ V roce 1987 výstava *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček – Scénografie* v Domě kultury ROH v Břeclavi a v roce 1988 se uskutečnila další výstava *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček – Scénografie* ve foyer Slováckého divadla v Uherském Hradišti.

¹³⁸ Národní divadlo Brno, Oldřich Šimáček, <http://www.ndbrno.cz/modules/theaterarchive/index.php?h=person&a=detail&id=2468&lang=3>, vyhledáno 28. 5. 2011.

¹³⁹ Moravské divadlo Olomouc, Historie opery a operety, <http://www.moravskedivadlo.cz/oper-a-opereta/historie/>, vyhledáno 28. 5. 2011.

¹⁴⁰ Jiří Štefanides, *Kalendárium dějin divadla v Olomouci (od roku 1479)*, Praha 2008, s. 219.

¹⁴¹ Martin Dubovic, *Moje inscenace*, <http://www.dubovic.com/>, vyhledáno 20. 5. 2011.

Šimáčkova další samostatná výstava se uskutečnila v roce 1996 na schodišti a výklencích před prvním balkonem budovy Městského divadla v Olomouci. Oldřich Šimáček na ni vystavil díla, jež vytvořil na penzi po svém návratu do Olomouce.¹⁴² V roce 2002 se uskutečnila výstava v Galerii Podkova v Olomouci, na které vystavoval společně se svým synem Ivanem. Oldřich Šimáček vystavil svou volnou tvorbu, své obrazy a jeho syn Ivan představil své sochy.¹⁴³ Mezi poslední triumfy Oldřicha Šimáčka patří jeho výstava ve foyer Moravského divadla v Olomouci v roce 2005. Divadlo po něm pojmenovalo nově vybudovanou galerii ve foyer. Provoz Galerie Oldřicha Šimáčka zahájila výstava jeho scénografických návrhů a obrazů z posledních let.¹⁴⁴ Poslední pražská výstava Oldřicha Šimáčka se pořádala u příležitosti Hostitelských dnů Olomouckého kraje v Praze v roce 2005. Vernisáž výstavy se konala ve foyer Divadla pod Palmovkou.¹⁴⁵ Oldřich Šimáček stále žije v Olomouci a ve volném čase maluje a kreslí.¹⁴⁶

¹⁴² Neautorizováno, O. Šimáček vystavuje v divadle, *Hanácké noviny*, 15. 10. 1996, roč. 7, č. 123, s. 5.

¹⁴³ Ivana Pustějovská, Šimáčkové, otec a syn, vystavují. Olomoucká Galerie Podkova nabízí výstavu obrazů scénografa a plastik fotografa, *Mladá fronta Dnes*, Střední Morava Dnes, září 2002.

¹⁴⁴ O otevření Galerie Oldřicha Šimáčka informovaly tyto novinové články: Neautorizováno, Moravské divadlo vzdalo novou galerii hold scénografovi Oldřichu Šimáčkovi. *Mladá fronta Dnes*, Střední Morava Dnes, 5. 2. 2005, roč. 16, č. 30, s. C/4.; Vlasta Hradilová, Moravské divadlo otevřelo Galerii Oldřicha Šimáčka, *Právo*, Olomoucký kraj, 17. 2. 2005, roč. 15, č. 40, s. 13.; Bohumír Kolář, Galerie Oldřicha Šimáčka. *Radniční listy*. 25. 3. 2005. roč. 7, č. 3, s. 3.

¹⁴⁵ Neautorizováno, Kultura z Moravy se představí v Praze, *Lidové noviny*, Byznys, 6. 12. 2005, roč. 18, č. 284, s. 19.

¹⁴⁶ Informace na základě soukromých setkání s Oldřichem Šimáčkem. 3. 12. 2010, 17. 2. 2011, 20. 5. 2011.

4 Charakteristika díla a období tvorby Oldřicha Šimáčka

4.1 Charakteristika díla

Podle mého názoru dílo Oldřicha Šimáčka beze zbytku naplňuje podstatu a úkoly moderní scénografie – podílet se na atmosféře dramatického či hudebního díla realizovaného na jevišti.¹⁴⁷ Aby tento úkol mohl scénograf naplnit, využívá široký rejstřík výrazových prostředků.¹⁴⁸ Ve svém díle respektuje pravidlo, že scénické výtvarnictví slouží námětu hry a její atmosféře.¹⁴⁹ Při práci využívá tradiční prostředky, nové technické možnosti využívá pouze proto, aby posloužily uměleckému záměru. Rozhodně nepodléhá módním vlnám.¹⁵⁰ Podle mého soudu velmi přesně a výstižně charakterizuje dílo Oldřicha Šimáčka autor článku Tvůrce jevištního prostoru v časopise *Národní divadlo* ze září 1979.

„To už je ale zcela jasné, v čem hledat Šimáčkovy přednosti a v čem je síla jeho prostorově přesné divadelně citěné scény, smysl pro barevnou imaginaci, fantazii, moderní konstrukční

¹⁴⁷ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3. Kotalík uvádí následující charakteristiku umělcova díla. „*Tvorba Oldřicha Šimáčka je charakterizována tvůrčí mnohostranností, v níž se šťastně slučují významové a výtvarné aspekty scénického díla. V imponující šířce umělcových zájmů, osobitě a citlivě interpretujících dramatická a hudební díla minulosti a současnosti, vystupuje do popředí zejména dvojitý okruh realizací: jednak díla moderního světového dramatu, v nichž výtvarník postihuje a vyjadřuje napětí, úzkost, konflikty, psychologickou hloubku (Arthur Miller: Všichni moji synové, 1972). A pak svět klasické opery, kde se středem Šimáčkova zájmu stalo dílo Richarda Wagnera; vznikl tak cyklus inscenací založených na syntéze architektonického, až klasicky pregnantního tvaru, a nové, romanticky vzrušené imaginace (Zlato Rýna, Valkýra, Siegfried, Soumrak bohů).*“

¹⁴⁸ Ibidem. s. 2 – 3. Kotalík: „*Dramatický prostor v pojetí Oldřicha Šimáčka je vždy rytmizován a proměňován představitostí, v níž se architektonické elementy harmonizují a polarizují s malířsky založeným působením světla a barev, s projekcí a kinetickými prvky. Je to v souladu s umělcovým přesvědčením, že řeč scénického výtvarnictví má k dispozici široký rejstřík výrazových prostředků, ve směru obrazově emotivního či dynamicky prostorového působení; ale že smyslem a cílem práce scénografa je soustředěná snaha o výtvarný výklad struktury a atmosféry dramatického či hudebního díla realizovaného na jevišti.*“

¹⁴⁹ Ledererová (pozn. 20). Ledererová se k Šimáčkovu dílu vyjadřuje takto: „*Chceme-li charakterizovat scénografickou tvorbu Oldřicha Šimáčka podle vnějších rysů, zjistíme, že je to úkol více než obtížný, neboť umělec přistupuje k řešení výtvarné podoby představení tak říkajíc „zevnitř“, to znamená, že v prvé řadě v tom nejlepším slova smyslu slouží námětu a hlavní myšlence hry, její atmosféře, kterou současně sám spoluvytváří. Je přirozené, že jsou stále výtvarnými díly v pravém slova smyslu, vzbuzujícím u divákovy – třebaže ve značně diferencovaných podobách – pocit krásna.*“

¹⁵⁰ Ibidem. Ledererová k tomu píše: „*Autorovo umělecké vyjadřování zůstalo velmi šťastně stranou módních vln, které bohužel v poslední době až příliš markantně ovlivňují naši scénografickou tvorbu. Výtvarník se nedal zlákat snadnou cestou oslnivých efektů, jichž nabízí současná technika stále více, neopustil tradiční prostředky, které po staletí dělaly divadlo divadlem, užívá jich však v souladu s moderním scénickým názorem. Po nových technických tricích sahá jen tam, kde mohou výrazně posloužit uměleckému záměru...*“

*tvary, impresi, funkci světla, ale i řemeslně dokonalé zvládnutí složky technické i prvků malířských, které postupně zcela mizí ze scény.*¹⁵¹

Autor sám svou techniku tvorby scénických návrhů definuje jako kombinovanou. Používá kresbu tuší, pastelem, barevnými křídami, akvarel, malbu temperou i koláž.¹⁵²

Jiří Kotalík a Věra Ptáčková rozdělují období Šimáčkovy tvorby do pěti etap.

4.2 První období

Na počátku své kariéry neměl Oldřich Šimáček žádné zkušenosti se scénografií a divadelnictvím. Na svém prvním pracovním místě v olomouckém divadle vycházel pouze z toho, co se naučil ve škole dekorativního malířství. Svědčí o tom výsledná povaha scénických návrhů.¹⁵³ V tomto období, tedy v letech 1942 až 1947, měl podle Josefa Malivy jen omezené technické možnosti a využíval převážně malířské prostředky. Jeho scénická řešení vyplývala z myšlenkové podstaty díla a rodila se v úzké spolupráci s režisérem.¹⁵⁴ To je motto celoživotní Šimáčkovy tvorby.

První realizovaná scéna v olomouckém divadle byla k Mozartově komické opeře *Únos ze Serailu*¹⁵⁵ [1] v režii J. Fiedlera. Její děj se odehrává v 16. století v Turecku. Návrhu scény představuje interiér pokoje s typickými architektonickými prvky orientu. Barevnost návrhu je tmavá, převažují teplé barvy, v centru scény je kontrastní, zářivě žlutý gobelín s orientálními prvky. Návrh je poměrně jednoduchý, Šimáček využívá především malířské techniky, které se naučil na škole.

Podle Jiřího Kotalíka využíval v tomto období autor především malířské zkušenosti, rozčleňuje prostor a tvar a zdůrazňuje barevnost a světelnost atmosféry. Příkladem může být scéna ke hře Henrika Ibsena *Paní z námoří* pro olomouckou scénu z roku 1944 nebo Lope de Vegova *Fuente Ovejuna*¹⁵⁶ [2] pod vedením režiséra J. Zajíce pro divadlo v Přerově z roku

¹⁵¹ Neautorizováno, Tvůrce jevištního prostoru, *Národní divadlo*, 1979.

¹⁵² Informace na základě soukromého rozhovoru s Oldřichem Šimáčkem, 20. 5. 2011.

¹⁵³ Informace na základě soukromého rozhovoru s Oldřichem Šimáčkem, 20. 5. 2011.

¹⁵⁴ Maliva (pozn. 57), s. 134 – 142.

¹⁵⁵ Oldřich Šimáček, *Únos ze Serailu*, scénický návrh k opeře W. A. Mozarta, 1942, pastel, papír, 52 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [1].

¹⁵⁶ Oldřich Šimáček, *Fuente Ovejuna*, scénický návrh ke hře Lope de Vegy, 1945, tempera, papír, 35 x 26 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [2].

1945.¹⁵⁷ *Fuente Ovejuna* (Ovčí pramen) je španělské renesanční drama, které se odehrává na španělské vesnici v 15. století. Návrh k této scéně znázorňuje exteriér vesnice. Linie v tomto návrhu je velmi výrazná, energicky črtaná, v některých částech je velmi volný, až dělený rukopis. Dominují zemité přírodní čisté barvy na černém pozadí.

Návrh k Molièrově komedii *Tartuffe*¹⁵⁸ [6], malovaný temperou, koresponduje s jejím námětem. Hra kritizuje církev, vychází z politické situace ve Francii 17. století. Inscenace byla nastudována režisérem R. Kulhánkem v roce 1960 pro Městské divadlo v Olomouci. Návrh znázorňuje interiér komnaty. Scéna je lemovaná dlouhým růžencem, jakoby poházené barevné kříže zdůrazňují satirickou povahu hry. Silné obrysové linie i barvy mají v tomto návrhu rozlišovací funkci. Rukopis je zde méně uvolněný, přesto patrný, malba není hladká. Tento návrh opět dokazuje skutečnost, že se Šimáček neodklání od tématu. Podle Věry Ptáčkové se Oldřich Šimáček ve svých začátcích přiklání k malířským tendencím české scénografie třicátých a čtyřicátých let, například k dílu Františka Muziky nebo Bedřicha Feuersteina.¹⁵⁹ Tato inspirace byla patrna i v pozdějším autorově díle.

V roce 1946 v Molièrově hře *Tartuffe* [6], v Sofoklově dramatu *Král Oidipus* a ve Verdiho operě *Aida* již Šimáček daleko více využívá architektonických prvků.¹⁶⁰ Příkladem mohou být scénické návrhy k divadelní hře Karla a Josefa Čapka *Adam stvořitel*,¹⁶¹ [3 – 5] zpracované režisérem Karlem Novákem pro Beskydské divadlo v Novém Jičíně v roce 1946. Nejdůležitější myšlenka hry spočívá v přesvědčení, že současný svět je špatný a každý pokus jej násilně změnit je marný. Hlavní podstatou návrhů je parabolicky vykrojený zadní prospekt – údolí skalnaté krajiny, jejíž horní část se otevírá do modré plochy, znázorňující oblohu s mraky. Na obou stranách skalisek stojí město, na jedné straně vybudovaném Adamem, na straně druhé jeho alter

¹⁵⁷ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

¹⁵⁸ Oldřich Šimáček, *Tartuffe*, scénický návrh k Molièra, 1946, tempera, papír, 52 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [6].

¹⁵⁹ Ptáčková (pozn. 26), s. 224. Ptáčková komentuje scénu k Molièrově hře takto: „[...] prvky jeho scény k Molièrovu *Tartuffovi* (1946) připomínají detaily Muzikovy realizace *Hamleta*; postranní dveře jsou jakousi odezvou Feuersteinovy malované architektury za *Zdravého nemocného*. Muzikův výtvarný výklad – Gertrudin náhrdelník jako smyčka Hamletova osudu, pouto matky a syna, determinující životní dráhu obou – se však na Šimáčkově návrhu v rámci poválečných snah o jednoznačné ideové vyznění zúžil v přímý symbol. Scénu ovinul růžencem jako znamení svatouškovství a křížem protnul nejen horní oblouk portálu, ale opakoval jej i jako desén na potazích křesel a jako vzorek na tapetě...“.

¹⁶⁰ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

¹⁶¹ Oldřich Šimáček, *Adam stvořitel*, tři scénické návrhy ke hře K. Čapka, 1946, tempera, papír, 60 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [4 – 5].

egem. Každá strana má jiný charakter, Adamovo město hlásá hesla jako kultura nebo humanita, město jeho alter ega naopak civilizace, demokracie a socialismus. Ve středu mezi těmito dvěma extrémny je umístěno dělo a vlajka s nápisem „Svět musí být zničen!“ . Další návrh k této hře znázorňuje stejnou krajinu s modrou oblohou, budovy s nápisy nahradily složitější architektura, charakter si ovšem každá strana ponechala. Na pravé straně chrámy po antickém vzoru, na levé straně panelové domy a mrakodrapy. Poslední z návrhů zobrazuje krajinu v noci s červánky bez městské architektury. Uprostřed oblohy je zobrazen motiv jasně bílého vševidoucího božího oka. Podobné schéma – výraznou modrou oblohu s mraky mezi skálami ve tvaru údolí použil v roce 1941 František Tröster¹⁶² v návrhu k dramatu *Hamlet* Williama Shakespeara.¹⁶³ František Tröster byl velmi pravděpodobně pro Šimáčka významnou uměleckou autoritou. Inspirace tímto umělcem je v Šimáčkově díle často patrná.

4.3 Druhé období

V první polovině padesátých let se Šimáčkův výtvarný projev mění. Autor plně využívá scénických prostředků. Podle Jiřího Kotalíka to dokládá realizace Shakespearovy veselohry *Zkrocení zlé ženy*¹⁶⁴ [8 – 13] z roku 1952 a Molièrovoy hry *Don Juan* z roku 1951, obě pod vedením režiséra Jaromíra Pleskota pro olomoucké divadlo.¹⁶⁵ Všech šest návrhů ke komedii *Zkrocení zlé ženy* obsahuje stejný ústřední motiv – altánek ve středu mezi zdobnými fasádami scénických budov. Také v těchto návrzích můžeme vidět inspiraci Františkem Tröstrem. Jeho návrhy ke scénám ke hře *Zkrocení zlé ženy* z roku 1950 pro Národní divadlo v Praze mají stejné schéma – centrální stavba uprostřed scénické architektury s kompozičním systémem směřujícím do středu obrazu a vysoké nebe s plujícími mraky.¹⁶⁶ Charakter návrhů je v obou případech odlišný, Tröstrův pestrý návrh je malován technikou kolorované kresby, zatímco Oldřich Šimáček se zde zcela odpoutal od svých malířských dovedností a návrhy vytvořil technikou kresby tuší na žlutohnědém papíru. Tato technika je u něj velmi neobvyklá. Linie v

¹⁶² František Tröster (20. 12. 1904 – 14. 12. 1968) byl český architekt, jevištní a kostýmní výtvarník, pedagog. Viz Ptáčková (pozn. 26), s. 319.

¹⁶³ Vlasta Koubská, *František Tröster: básník světla a prostoru = artist of light and space*, Praha 2007, s. 82 – 83.

¹⁶⁴ Oldřich Šimáček, *Zkrocení zlé ženy*, šest návrhů ke komedii W. Shakespeara, 1952, tuš, papír, 28 x 20 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [8 – 13].

¹⁶⁵ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

¹⁶⁶ Koubská (pozn. 163), s. 110 – 111.

návrzích vymezují iluzi prostoru. Kresba je velmi precizní, do detailu popisuje zdobnost architektury.

Ptáčková vidí změnu tohoto období Šimáčkovy tvorby v přerušení Šimáčkovy vazby na moderní malířské zdroje.¹⁶⁷ S jejím názorem je možné souhlasit, tvorba Oldřicha Šimáčka se odpoutala od těžkého, hutně malířského projevu. Návrhy z první poloviny padesátých let mají lehčí, uvolněnější až hravý charakter.

Typickým příkladem může být návrh výpravy ke hře Františka Ferdinanda Šamberka *Jedenácté přikázání*,¹⁶⁸ [7] kterou režisér František Paul vytvořil pro olomoucké divadlo v roce 1951. Opět jde o kresbu, v tomto případě kolorovanou. Návrh ke komedii *Jedenácté přikázání* [7] velmi detailně popisuje interiér až příliš zdobeného pokoje. Tenká obrysová linie zde hraje velmi důležitou prostorovou funkci, kresba je nesmírně pečlivě kolorovaná. Převládá jemná barevnost růžových stěn interiéru, prostor vymezuje modrá opona v horní části obrazu. I přes přeplněnost nejrůznějšími objekty znázorněného pokoje kresba působí velmi čistě, jednoduše a srozumitelně.

V roce 1953 Oldřich Šimáček vytvořil osm scénických návrhů ke hře Williama Shakespeara *Romeo a Julie*¹⁶⁹ [14 – 20] k Pleskotově zpracování hry pro olomoucké divadlo. Návrhy představují scény k dějstvím *Náměstí ve Veroně* [16], *Před palácem Kapuletů* [15], *Juliina zahrada* [14], *Juliina ložnice* [20], *Mnichova komnata, v Bologni* [18], *Juliina hrobka* [17].¹⁷⁰ S výjimkou poslední scény návrhy znázorňují exteriér města s motivy renesanční architektury – monumentální vysoké sloupové a klenby. Scény představují italské město Veronu v noci. Návrh ke scéně *Juliina ložnice* [20] představuje jedinou scénu, odehrávající se v interiéru. Hlavním

¹⁶⁷ Ptáčková (pozn. 26), s. 224. „První polovina padesátých let přerušila Šimáčkovu vazbu na moderní malířské zdroje. V rámci tehdejších požadavků zvolil jako model ke svým scénografiím typ pozdně romantické iluzionistické divadelní dekorace. Malované architektury dekorací replikoval mimo jiné u výpravy pro *Dona Juana* (1951) a pro *Verdiho operu Simone Boccanegra* (1952).“

¹⁶⁸ Oldřich Šimáček, *Jedenácté přikázání*, scénický návrh ke hře F. F. Šamberka, 1951, kolorovaná kresba, papír, 42 x 59 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [7].

¹⁶⁹ Oldřich Šimáček, *Romeo a Julie*, osm scénických návrhů ke hře W. Shakespeara z roku 1953, pastel, barevné křídly, černý papír, MUO. [14 – 20].

¹⁷⁰ Oldřich Šimáček, *Romeo a Julie*, osm scénických návrhů ke hře W. Shakespeara z roku 1953, *Mnichova komnata*, pastel, černý papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2611, *Juliina zahrada*, barevné křídly, černý papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2612, *Před palácem Kapuletů*, barevné křídly, papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2613, *Náměstí ve Veroně*, barevné křídly, papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2614, *Juliina hrobka*, barevné křídly, papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2615, *v Bologni*, křída, papír černý papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2616, nepojmenovaný scénický návrh, barevné křídly, papír černý papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2617, *Juliina ložnice*, barevné křídly, papír černý papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2618.

motivem návrhu je Juliina postel s vysokými nebesy a otevřený prostor k balkónu. Všechny scény působí nesmírně dramaticky, což na všech návrzích podporuje expresivní noční obloha s mraky.

Scénický návrh k Mozartově komorní opeře *Bastien a Bastienka*¹⁷¹ [21] má podobný charakter jako návrh ke komedii *Jedenácté přikázání* [7], předznamenává ovšem Šimáčkovu další tvorbu. Režisér V. Černý tuto operu nastudoval pro olomoucké divadlo v roce 1956. Děj opery pojednává o lásce pastýře Bastiena a jeho milé Bastienky. Obraz znázorňuje exteriér, hlavním motivem scénického návrhu je pastýřská chýše. Barva má lokální charakter, precizně popisuje charakter scény. Pozadí návrhu má černou barvu, na níž jsou technikou koláže přidávány další vrstvy. Šimáček tuto zajímavou techniku v další tvorbě mnohokrát opakoval. Celková atmosféra návrhu je velmi příjemná, evokuje přírodu a zamilovanou atmosféru děje opery.

4.4 Třetí období

Na konci období let 1957 až 1965 Oldřich Šimáček daleko více využíval architektonické prvky. Bezpochyby to umožnilo angažmá v Národním divadle v Praze. Scény jsou výrazně monumentalizované (William Shakespeare: *Král Lear*, 1958). Podle Jiřího Kotalíka se architektonické řešení stává základní osnovou, dotvářenou detaily ornamentální povahy, ať z benátského rokoka (Carlo Goldoni: *Sluha dvou pánů*¹⁷² [54 – 56], 1961), či z tvarosloví lidového umění (Ferenc Szabó: *Ludas Matyi*¹⁷³ [57 – 58], 1961). V tomto směru zrají Šimáčkovy práce k rovnováze, obmykající významové i výtvarné složky scénické realizace (obzvláště působivě v Molièrově *Zdravém nemocném*¹⁷⁴ [52 – 53], 1960). Jevištní prostor, určený jednoduchými elementy či jen nápověďmi architektonické konstrukce, se dramaturguje ve zdůrazněné spolupráci světla, dotvářejícího emotivně působivou atmosféru (Alexej

¹⁷¹ Oldřich Šimáček, *Bastien a Bastienka*, scénický návrh pro hru W. A. Mozarta, 1956, kombinovaná technika, papír, 76 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [21].

¹⁷² Oldřich Šimáček, *Sluha dvou pánů*, tři scénické návrhy ke hře C. Goldoniho, 1961, kombinovaná technika, papír, 56 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [54 – 56].

¹⁷³ Oldřich Šimáček, *Ludas Matyi*, dva scénické návrhy ke hře F. Szabó, 1961, jeden scénický návrh 78 x 45 cm, druhý scénický návrh 55 x 50 cm, kombinovaná technika, papír, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [57 – 58].

¹⁷⁴ Oldřich Šimáček, *Zdravý nemocný*, dva scénické návrhy k Molièrově hře, 1960, kombinovaná technika, papír, 69 x 67 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [52 – 53].

Nikolajevič Arbušov: *Irkutská historie*¹⁷⁵ [34 – 45], 1960, Max Frisch: *Andorra*¹⁷⁶ [91 – 96], 1964, William Gibson: *Dva na houpačce*¹⁷⁷ [97 – 98], 1964); místy je sled scén ve hře založen na dílčí obměně základní architektonické skladby (Claus Hubalek: *Hodina Antigony*¹⁷⁸ [108 – 109], 1964).¹⁷⁹

V roce 1959 pod vedením Jiřího Svobody vytvořil Oldřich Šimáček pro olomoucké divadlo návrhy k Nezvalově hře *Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou*¹⁸⁰ [27 – 31]. Návrhy představují noční exteriér města, bájně Atlantidy, s motivy starověké architektury – monumentální stavby pyramidálního typu se schodišti a s nádvořími, na kterých stojí masivní skulptury, představující mytologická zvířata, karyatidy nebo postavy válečníků. Celková barevnost návrhů je velmi tmavá, noční horizont modré barvy je v komplementárním kontrastu s výrazné oranžovým měsícem. Tyto scény jsou velmi zajímavé novátorským použitím projekce diapozitivů. Scénograf uvažoval nad provedením závěrečné scény, při které město Atlantida končí výbuchy a zkázou města. Místo obvyklé projekce diapozitivů Oldřich Šimáček na scénu promítal světlo přes akvárium, které bylo speciálně vytvořeno pro tuto příležitost.¹⁸¹ Akvárium naplnil vodou, do které shora vsypával krystalky hypermanganu. Pomocí optiky se obraz obrátil naruby a vytvořil tak iluzi výbuchů a valících se dýmů.¹⁸²

Sbírkou Muzea umění v Olomouci obsahují rozsáhlou kolekci kostýmních návrhů k této hře¹⁸³ [399 – 409]. Oldřich Šimáček se při jejich tvoření řídil starověkým odíváním z antického Řecka a Říma. Mužské postavy nižšího postavení a otroci jsou oblečeni do krátkých chitónů a

¹⁷⁵ Oldřich Šimáček, *Irkutská historie*, dvanáct scénických návrhů ke hře N. Arbušova, 1960, jedenáct scénických návrhů 64 x 54 cm, jeden scénický návrh 64 x 50 cm, pastel, papír, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [34 – 45].

¹⁷⁶ Oldřich Šimáček, *Andorra*, šest scénických návrhů ke hře M. Frische, 1964, kombinovaná technika, papír, 61 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [91 – 96].

¹⁷⁷ Oldřich Šimáček, *Dva na houpačce*, dva scénické návrhy ke hře W. Gibsona, 1964, pastel, papír, 63 x 48 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [97 – 98].

¹⁷⁸ Oldřich Šimáček, *Hodina Antigony*, dva scénické návrhy ke hře C. Hubalka, 1964, kombinovaná technika, papír, 60 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [108 – 109].

¹⁷⁹ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

¹⁸⁰ Oldřich Šimáček, *Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou*, pět scénických návrhů ke hře V. Nezvala, 1959, křída, papír, scénický návrh 50,5 x 71 cm, MUO, inv. č. K 2667, druhý scénický návrh 43 x 77 cm, 46,7 x 77 cm, MUO, inv. č. K 2668, třetí scénický návrh 47,5 x 76,2 cm, 51,2 x 76,2 cm, MUO, inv. č. K 2664, čtvrtý scénický návrh 79 x 48 cm, 79 x 51 cm, MUO, inv. č. K 2665, Scénický návrh, křída, papír, 43 x 77 cm, 46,7 x 77 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 2666. [27 – 31].

¹⁸¹ Speciální akvárium mělo rozměry: d = 13 cm, š = 13 cm, h = 2 až 3 cm.

¹⁸² Informace na základě soukromého rozhovoru se synem Oldřicha Šimáčka, Ivanem Šimáčkem, 20. 5. 2011.

¹⁸³ Oldřich Šimáček, *Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou*, čtyřicet pět kostýmních návrhů ke hře V. Nezvala, 1959, kolorovaná kresba, papír. [399 – 409].

tunik v přírodních barvách [401, 404, 405], zatímco postavy vládnoucí vrstvy, aristokrati a starci mají dlouhé oděvy, tógy z barevných materiálů s ornamentálními motivy se ozdobnými prvky [400, 406, 409]. Vojáci a strážci mají složitější oděvy, chráněné brněním [399, 403]. Ženské postavy jsou oblečeny do aranžovaných tóg nebo do dlouhých řasených rób, někdy přepásaných v pase [402, 408]. Tanečnice a tanečníci mají přiléhavé overaly výrazných barev [407]. Některé postavy mají obuty páskové sandály, jiné jsou bosé.

Scéna k Molièrově hře *Zdravý nemocný*¹⁸⁴ [52 – 53] v režii Jaromíra Pleskota je podstatně komplikovanější. Návrh scény popisuje složitě zdobenou místnost s kazetovým stropem. Linie je velmi detailní a geometrická. Celý interiér je v béžových až hnědých odstínech, nepochybně symbolizuje dřevěné obložení. Chladně modrá barevnost pozadí působí v kontrastu s teplou hnědou barvou, čímž se zvýrazňuje hloubka prostoru obrazu. Druhý návrh k této hře zobrazuje uzavřené kulisy a pohled na oponu po uzavření. Jiří Hájek tuto inscenaci řadí k zásadním úspěchům plodné sezóny Národního divadla v Praze roku 1960.¹⁸⁵

Hra Alexeje Nikolajeviče Arbužova *Irkutská historie*¹⁸⁶ [34 – 45], zpracovaná v roce 1960 režisérem Jaromírem Pleskotem pro Národní divadlo v Praze, představuje konflikt lásky, žárlivosti, práce a vztahu jednotlivce ke kolektivu mladých budovatelů velké stavby komunismu na sibiřské řece Angaře. Je ilustrací myšlení a jednání sovětského dělníka, jeho morálního a lidského růstu v pracovním kolektivu. Dvanáct návrhů scén z roku 1960 zobrazuje především obrazy ze stavby, jde o kresby pastelem na černém papíře. Barevnost návrhů zahrnuje šedé a hnědé odstíny. Díky tomu obrazy působí otažitě, nepříjemně a bezvýhodně. Hlavním nositelem výrazu je v těchto návrzích hra se světlem, což ve svém komentáři k této hře napsala také Věra Ptáčková.¹⁸⁷

¹⁸⁴ Oldřich Šimáček, *Zdravý nemocný*, dva scénické návrhy k Molièrově hře, 1960, kombinovaná technika, papír, 69 x 67 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [52 – 53].

¹⁸⁵ Jiří Hájek, *Zdravý a nemocný převelice zdravý*, *Divadelní noviny*, 1960, roč. 3, č. 21, s. 4. Hájek scénu komentuje slovy: „[...] *Dobový charakter příběhu nebyl porušen. Jako se důmyslná stavebnicová výprava Oldřicha Šimáčka při všech tanečních a zpěvních antraktech vždy překvapivě odpoutá od malířsky stylizované reality měšťáckého pokoje do volné barevné a prostorové fantazie, tak míří celý děj ze svého dobového rámce k tomu, aby se promítl v lidech roku 1960 vroucím akordem víry v pravé hodnoty života.*“

¹⁸⁶ Oldřich Šimáček, *Irkutská historie*, dvanáct scénických návrhů ke hře N. Arbužova, 1960, jedenáct scénických návrhů 64 x 54 cm, dvanáctý scénický návrh 64 x 50 cm, pastel, papír, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [34 – 45].

¹⁸⁷ Ptáčková (pozn. 26), s. 224. „[...] *V Arbužově Irkutské historii (1960) konfrontoval prázdný scénický prostor s jednoduchou lichoběžníkovou konstrukcí a pletivem elektrických drátů, především však se světlem jako dramatickým prostředkem...*“

Dva scénické návrhy ke Goldonihovi hře *Sluha dvou pánů*¹⁸⁸ [54 – 56] z roku 1961 jsou až dětsky jednoduché a vzdušné. Inscenace vznikla pod vedením režiséra Otakara Gudrycha pro Státní zájezdové divadlo Praha. Prostor návrhů dělí pestře barevné přepážky na černém pozadí. Jednotlivé barevné plochy jsou geometricky členěny a navíc jednoduše znázorňují funkci, které mají sloužit (portál, rostliny, pověšené prádlo). Prostor a hloubka je znázorněná pomocí do nitra scény se sbíhající podlahy, členěná geometrickými tvary do kosočtverců. I zde je cítit inspirace Františkem Tröstrem a jeho návrhem ke opeře Jana Hanuše na námět Goldonihovy hry *Sluha dvou pánů* z roku 1959 pro Divadlo J. K. Tyla v Plzni. František Tröster pro svůj návrh použil velmi podobné barvy, podlaha je velmi blízká Šimáčkově návrhu, také členěná geometrickými tvary do kosočtverců. Šimáčkův návrh je ovšem jednodušší a celkové čistší.

Návrhy scén k baletu Ference Szabó *Ludas Matyi*¹⁸⁹ [57 – 58] jsou velmi podobné předchozím obrazům. Režisér Antonín Landa balet inscenoval pro Národní divadlo v roce 1961. Autor zde opět opakuje geometricky tvarované plochy na černém pozadí. První představuje les a přírodu, druhý město. Kulisy jsou pestrobarevné, jakoby dětsky naivní, což zřejmě koresponduje s faktem, že hra je o malém pasáčkovi. Prostor obrazu není naznačen podlahou, návrh působí velmi plošně.

Návrhy ke hře *Andorra*¹⁹⁰ [91 – 96] pod vedením režiséra Jaromíra Pleskota jsou stylově podobné předchozím scénám. Tématem hry *Andorra* Maxe Frische je mravní úpadek společnosti. Návrhy scén z roku 1964 to velmi dobře vystihují. Jde o jednoduché obrazy s motivy prázdných pokojů se stoly a židlemi, s dominantními a mohutnými stěnami v prostoru, které působí velmi znepokojivě a tísnivě. Největší důraz je kladen na kužely světla procházející temnou scénou, světlo je zase nositelkou výrazu, do návrhu přináší snad trochu pozitivní náladu, naději nebo boží zásah. Celkové řešení prostoru je strohé, depresivní. Podobné návrhy k výpravě pro Frischovu hru *Andorra* vytvořil i Zbyněk Kolář¹⁹¹ v roce 1963 pro Divadlo J. K.

¹⁸⁸ Oldřich Šimáček, *Sluha dvou pánů*, tři scénické návrhy ke hře C. Goldonihovi, 1961, kombinovaná technika, papír, 56 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [54 – 56].

¹⁸⁹ Oldřich Šimáček, *Ludas Matyi*, dva scénické návrhy k baletu F. Szabó, 1961, jeden scénický návrh 78 x 45 cm, druhý scénický návrh 55 x 50 cm, kombinovaná technika, papír, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [57 – 58].

¹⁹⁰ Oldřich Šimáček, *Andorra*, šest scénických návrhů ke hře M. Frische, 1964, kombinovaná technika, papír, 61 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [91 – 96].

¹⁹¹ Zbyněk Kolář (10. 7. 1926) je český jevištní výtvarník. Viz Ptáčková (pozn. 26), s. 316.

Tyla v Plzni.¹⁹² Zbyněk Kolář v návrzích také využívá hru se světlem a motivy židlí a mohutných zdí v prostoru.

Scény ke Gibsonově hře *Dva na houpačce*¹⁹³ [97 – 98], kterou režisér Jiří Svoboda nastudoval pro ostravskou divadelní scénu v roce 1964, znázorňují dva oddělené lichoběžníkové pokoje. Toto řešení vychází z děje inscenace popisující rodící se vztah dvou osamělých lidí ve velkoměstě. Barevnost obou pokojů, ostrůvků osobních životů v šedivé monotónní atmosféře neosobní metropole. Jeden z pokojů, nejspíše dívčí, je barevnější. Linie jsou velmi geometrické, přesné, striktní, v horní části scény mají charakterizovat elektrické vedení velkoměsta. Podobně scénu popisuje Věra Ptáčková.¹⁹⁴

Na návrzích k dramatu Clause Hubalka *Hodina Antigony (Lázeňská sezóna)*¹⁹⁵ [108 – 109] v režii Jiřího Svobody z roku 1964 v pozadí scén dominuje strohá stavba s baldachýnem v její horní části. Barevnost obou návrhů je tón v tónu, první z nich modrá v modré, druhý béžová v béžové. Rukopis je hladký. Prostor scény vymezuje schodiště před nádvořím pod vysokou zdí s balkónem. Scéna je jednoduchá, geometrická, čisté linie, související s antickým tématem dramatu.

V roce 1964 režisér Karel Novák inscenoval pro Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích komedii Williama Shakespeara *Jak se vám líbí*.¹⁹⁶ [110] Dominantou návrhu je fragment architektury se schodištěm, docela izolovaný, jakoby se vznášel v prázdnu. Pozornost upoutávají tmavé přímé linie, dotvářející prostor scény. Komédie se odehrává v Ardenském lese a je velmi pravděpodobné, že výjev je z tohoto exteriéru. Zobrazení je neobyčejně symbolické. Navzdory tomu, že jde o komické ztvárnění příběhů lásek, působí scéna stroze, temně až depresivně. Jiří Kotalík popisuje toto Šimáčkovovo období tvorby poněkud nesourodě.¹⁹⁷

¹⁹² Otakar Roubínek, *Zbyněk Kolář*, Praha 1982, s. 58 – 59.

¹⁹³ Oldřich Šimáček, *Dva na houpačce*, dva scénické návrhy ke hře W. Gibsona, 1964, pastel, papír, 63 x 48 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [97 – 98].

¹⁹⁴ Ptáčková (pozn. 26), s. 224. Ptáčková o hře píše: „[...] v Gibsonově hře *Dva na houpačce* založil projekt na kontrastu soukromého bytu – ložnice a dotěrné naléhavosti okolního technického světa.“

¹⁹⁵ Oldřich Šimáček, *Hodina Antigony (Lázeňská sezóna)*, dva scénické návrhy ke hře C. Hubalka, 1964, kombinovaná technika, papír, 60 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [108 – 109].

¹⁹⁶ Oldřich Šimáček, *Jak se vám líbí*, scénický návrh ke hře W. Shakespeara, 1964, pastel, papír, 51,5 x 45 cm, nesignováno, DÚ Praha, inv. č. SN/00075 [110].

¹⁹⁷ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3. Kotalík: „[...] *Celistvé řešení prostoru vyvolává iluzi poezie a snu (W. Shakespeare: *Jak se vám líbí*, 1964), jinde zase konkretizuje povědomí reality moderního světa (T. Williams: *Tramvaj do stanice Touha*, 1965).“*

Je jasné, že v uměleckém prostředí Národního divadla v Praze byl Oldřich Šimáček konfrontován s dalšími scénografy a je obdivuhodné, že si stále udržoval respekt k režisérskému záměru a k charakteru předlohy. Ze scénických návrhů ze soukromé sbírky, ze sbírky Divadelního ústavu v Praze a ze sbírek Muzea umění v Olomouci, není možné úplně jednoznačně posoudit do jaké míry autor zachovával stejný rukopis. Naopak se lze domnívat, že se jednotlivé návrhy dost liší v závislosti na zobrazovaném tématu.

Josef Maliva o třetím období napsal: *„Na podstatně vyšší úroveň, jak po stránce výtvarné, tak i v oblasti technických možností, vystoupily jeho scénické návrhy po roce 1959 v prostředí pražského Národního divadla. Jeho práce tu vstupovaly do náročné komparace nejen s návrhy spoluzaměstnance, známého pražského scénografa Josefa Svobody, ale rovněž se scénami, které se zrodily z návrhů přizvaných hostů z řad předních českých výtvarníků.“*¹⁹⁸

4.5 Čtvrté období

Věra Ptáčková komentuje druhou polovinu šedesátých let jako Šimáčekův návrat k malířství a k baroknímu principu platzerovské scény.¹⁹⁹

V divadelní hře *Čínská zeď*²⁰⁰ [129 – 130] od Maxe Frische se prolíná několik příběhových a časových rovin. Děj hry se odehrává v Číně. Návrhy k inscenaci režiséra Karla Nováka pro Divadlo E. F. Buriana z roku 1965 se mírně podobají. Objevují se zde také barevné kruhy v horní části scény, ve střední části návrhu je zobrazena zeď, která má evokovat kámen. Pozadí scény je černé. Výrazně dozadu se sbíhající linie prohlubují prostor scény.

¹⁹⁸ Maliva (pozn. 57), s. 134 – 142. Maliva k tomuto období Šimáčekovy tvorby dále dodal: *„[...] Šimáčekovy scénické návrhy v letech pražské působnosti byly oproštěny od všech nepodstatných detailů a stávaly se tak výrazově koncentrovanějšími. Využívaly významových náznaků, jednoduchých a poetizujících nápovědí, jindy drammatizujících expresivních prostředků. Pracovaly s širokými možnostmi světelného působení i s pohybovými prvky. Umělcovo malířské cítění vedlo k dokonalému koloristickému sladění jevištního celku a ke kompoziční vyváženosti jednotlivých tvarových elementů. Při plošném vnímání měly Šimáčekovy jevištní scény charakter monumentálního obrazového díla, které se podle charakteru hry přibližovalo jednou konstruktivistickému projevu, jindy naopak k surrealistické snové vizi. Vždy byl však patrný nezaměnitelný autorův výtvarný rukopis. Umělec neprosazoval vlastní výtvarnou cestu, osobní styl bez ohledu na režisérský záměr a na herecký prostor. Vždy usiloval o to, aby jeho scéna dotvářela duchovní podstatu hraného díla a měla ohled na technickou stránku výtvarné realizace scény.“*

¹⁹⁹ Ptáčková (pozn. 26), s. 224. Ptáčková: *„V druhé polovině šedesátých let se v Šimáčekově tvorbě znova objevily malířské prvky. Návrat k baroknímu principu platzerovské scény, k němuž se přiklonil v první polovině padesátých let, nebyl tehdy náhodou. Složitost architektonického tvarosloví, zdobnost detailů, dekorativnost celku jsou charakteristické znaky Šimáčekovy tvorby v posledním desetiletí, zejména ve scénografiích koncipovaných pro velký prostor a scénografiích operních.“*

²⁰⁰ Oldřich Šimáček, *Čínská zeď*, dva scénické návrhy ke hře M. Frische, 1965, kombinovaná technika, papír, 72 x 38 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [129 – 130].

Ve čtvrtém období, od poloviny šedesátých let až po sedmdesátá léta, se Šimáčkova tvorba obohacuje o výrazové prostředky. Uplatňuje se více jeho smysl pro harmonizaci architektonických a malířských záměrů a také pro orchestraci tvarových, světelných a barevných složek scény. Tyto znaky jsou patrné v Holbergově hře *Jeppe z vršku*²⁰¹ [112 – 118] z roku 1965 a v opeře Foersterově *Kupec benátský*²⁰² [188 – 190] z roku 1969.²⁰³

Komedie Ludviga Holberga *Jeppe z vršku*²⁰⁴ [112 – 118] vypráví o chudém sedlákovi jménem Jeppe, ze kterého si baronova družina udělá žert, odnesou spícího Jeppeho do zámku a zacházejí s ním jako s pánem. Jeppe po probuzení nemůže uvěřit, co se děje, ale poddanými je přesvědčen, že je bohatým pánem. Jakmile si baronova družina užila dost, vrátí Jeppeho zpátky do jeho domácího prostředí. V Národním divadle tuto hru režíroval Jaromír Pleskot, dokonce existuje video záznam z 28. září 2009, který promítala Česká televize.²⁰⁵ Záznam obsahuje krátké scény slavné inscenace a vzpomínky režiséra Jaromíra Pleskota.²⁰⁶ Oldřich Šimáček vytvořil k této hře sedm návrhů scén. Na pozadí všech návrhů, zobrazujících exteriér, jsou motivy žlutých, slaměných kotoučů. Samostatné návrhy představují různá dějství komedie, první z návrhů zobrazuje motiv dřevěného domku, další návrh, představující pole, znázorňuje motiv slaměného strašáka nebo motiv šibenice. Na návrzích, představujících interiér zámku, jsou v pozadí motivy velkých ptáků, kteří mají symbolizovat drahé tapety šlechtického sídla. Scény s motivy prostřeného stolu nebo postele s nebesy představují interiér zámku. Všechny návrhy mají teplou, žlutohnědou barevnost, která má charakterizovat slámu a přírodní

²⁰¹ Oldřich Šimáček, *Jeppe z vršku*, sedm scénických návrhů ke hře L. Holberga, 1965, pastel, papír, 50 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [112 – 118].

²⁰² Oldřich Šimáček, *Kupec benátský*, tři scénické návrhy ke hře J. B. Foerster, 1969, kombinovaná technika, papír, 57 x 57 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 69, soukr. sb. O.Š. [188 – 190].

²⁰³ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

²⁰⁴ Oldřich Šimáček, *Jeppe z vršku*, sedm scénických návrhů ke hře L. Holberga, 1965, pastel, papír, 50 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š.

²⁰⁵ Česká televize, *Jeppe z vršku*, Fragmentsy slavné inscenace Národního divadla jako vzpomínka na režiséra Jaromíra Pleskota,

<http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10245719005-jeppe-z-vrsku/>, vyhledáno 24. 5. 2011.

²⁰⁶ Ibidem. Režisér Pleskot vzpomínal na výpravu ke hře: „[...] je mi líto jedné věci. Ta ukázka, kterou máte, je velice nespravedlivá k autorovi výpravy. Protože ta o té scéně jaksi nevypráví, jaká byla ve skutečnosti. To jsme taky díky tomu Dánovi z viselectví, který nám opatřil obrazový materiál – chalup té doby v Dánsku. Scénické řešení bylo ze slámy, provazy a dřeva. Ze slámy byl zvláštním provedením vytvořen horizont. Sláma je výjimečný materiál, dá se na něj kouzlit světlem, různé další věci... Ta výprava tenkrát dopadla velice krásně, pamatují si, že náš společný přítel Josef Jiráček byl ze scény úplně unešený, říkal, že takovou scénu už dávno neviděl na divadle...“

materiály. Obrazy působí pozitivně a teple. Linie je velmi uvolněná, bez obrysové funkce, v pozadí črtaná. Jednotlivé barvy přecházejí jedna v druhou takřka plynule.

Opera *Nabucco*²⁰⁷ [124 – 126] Gioseppe Verdiho pojednává o osudech babylonského krále Nabukadnesara na pozadí biblického příběhu o zajetí Židů přibližně v 6. století před naším letopočtem. Návrhy scén z roku 1965 v režii Karla Jerneka pro Národní divadlo v Praze tvoří stěny z krychlí postavených na sebe, které tvoří zdi a architekturu scény. Jednotlivé části zdi jsou zdobeny zoomorfními dekoracemi, bájnými lvy. Tyto detaily odkazují ke starověkým dekoracím, mohou připomínat známou *Ištarinu bránu*, dnes uloženou v berlínském muzeu Pergamon. Od roku 1965 začal fotograf Jaromír Svoboda²⁰⁸ zaznamenávat život Národního divadla, fotografoval jeviště s herci v akci. Tyto fotografie jsou důležité, protože zachycují výslednou realizaci scén a je možno porovnat je se scénickými návrhy Oldřicha Šimáčka. Fotografie inscenace *Nabucco* z archivu Národního divadla²⁰⁹ ukazují výslednou realizaci těchto tří návrhů. Konečnou atmosféru umocnilo použití světel, které seshora ozařovaly jednotlivé krychle.

Klasické dílo dvacátého století *Žebrácká opera*²¹⁰ [155 – 160] Bertolta Brechta, vychází z Gayovo stejnojmenného díla z 18. století. Režisér Jiří Svoboda jej nastudoval pro olomoucké divadlo. Brechtova hra je satirickou alegorií na konzumní společnosti. Návrh k výpravě je tvořen technikou koláže, umělec do návrhu použil obraz starých barokních varhan kontrastujících s reklamními vývěsními štíty a atributy londýnského podsvětí. Varhany, jako symbol čehosi velkého a čistého, dominují každému z obrazů, mění se pouze prostředí.²¹¹ Prostor scény není komplikovaně vymezen, barevnost je tmavá, dominuje hnědá barva pozadí.

²⁰⁷ Oldřich Šimáček, *Nabucco*, tři scénické návrhy k opeře G. Verdiho, 1965, kombinovaná technika, papír, 58 x 38 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [124 – 126].

²⁰⁸ Jaromír Svoboda (1. 4. 1917 – 27. 7. 1992) byl český fotograf Národního divadla v Praze a pěvec. Viz Archiv Národního divadla, Jaromír Svoboda, <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Umelec.aspx&ju=3629&sz=0&abc=S&cpn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa>, vyhledáno 21. 6. 2011.

²⁰⁹ Archiv Národního divadla, *Nabucco* (Opera), <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&cic=4032&abc=S&cpn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa>, vyhledáno 20. června 2011.

²¹⁰ Oldřich Šimáček, *Žebrácká opera*, šest scénických návrhů ke hře B. Brechta, 1967, kombinovaná technika, papír, 63 x 53 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [155 – 160].

²¹¹ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3. Kotalík: „Výtvarník často pracuje s působivými, autonomizovanými detaily věcí (barokní varhany v Brechtově *Žebrácké opeře*, 1967).“

Opera Leoše Janáčka *Výlety pana Broučka*²¹² [181] vychází z tzv. *Broučkův* Svatopluka Čecha. Jedná se o několik příběhů, jejichž hlavním hrdinou je měšťan z 19. století Matěj Brouček. Pro Národní divadlo operu nastudoval režisér Hanuš Thein v roce 1968. Návrh scény tvoří šedivý a chladný exteriér ulice se sochou koně, v horní části návrhu jsou výrazně barevné kruhy s motivy motýlů a květin, které působí velmi kontrastně. Kontrast je v barvách, světelnosti i v celkové náladě. Fotografie Jaromíra Svobody z archivu Národního divadla v Praze²¹³ k opeře *Výlety pana Broučka* ukazují různá dějství inscenace. Vyplývá z nich, že se konečné ztvárnění přece jenom odlišovalo od původních návrhů. V definitivním ztvárnění zůstal jen motiv kruhů s motýly a květinami.

Hra Josefa Bohuslava Foersterova *Kupec benátský*²¹⁴ [188 – 190], kterou v roce 1969 v Národním divadle režíroval rovněž Hanuš Thein, vychází ze slavného díla Williama Shakespeara. V návrzích dominuje motiv architektonických prvků – má charakter vysokého železného sloupoví s arkádami, mřížovím a schodiště. Scény působí velkolepě, pozadí v studených, modrých odstínech je v barevném kontrastu s architektonickými prvky v teplých tónech v popředí. Umělecký rukopis je hladký a splývavý. Výsledná realizace Jaromíra Svobody je patrná na fotografiích z archivu Národního divadla v Praze.²¹⁵ V tomto případě byla definitivní scéna vytvořena přesně podle scénických návrhů. Schody byly funkční a herci je v průběhu představení používali.

V roce 1969 operu Bohuslava Martinů *Hry o Marii*²¹⁶ [186 – 187] nastudoval režisér Ladislav Štros pro Národní divadlo v Praze. Opera má dva díly s baletními částmi, první představuje příběhy Panny moudré a panny pošetilé a Mariken z Nimégue, druhý díl Narození Páně a Sestra Paskalina. V obou scénických návrzích ze sbírky Oldřicha Šimáčka dominuje

²¹² Oldřich Šimáček, *Výlety pana Broučka*, scénický návrh ke hře L. Janáčka, 1968, kombinovaná technika, papír, 59 x 57 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [181].

²¹³ Archiv Národního divadla, *Výlety páně Broučkovy* (Opera), <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=1892&abc=S&pn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa>, vyhledáváno 20. června 2011.

²¹⁴ Oldřich Šimáček, *Kupec benátský*, tři scénické návrhy ke hře J. B. Foersterova, 1969, kombinovaná technika, papír, 57 x 57 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 69, soukr. sb. O. Š. [188 – 190].

²¹⁵ Archiv Národního divadla, *Kupec benátský* (Opera), <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=1367&abc=S&pn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa>, vyhledáno 20. 6. 2011.

²¹⁶ Oldřich Šimáček, *Hry o Marii*, dva scénické návrhy ke hře B. Martinů, 1969, kombinovaná technika, papír, 62 x 53 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 69, soukr. sb. O. Š. [186 – 187].

motiv schodiště. Výrazný je také motiv svítící hvězdy a další liturgické motivy. Jeden z obrazů znázorňuje motiv kolébky, pozadí obrazu tvoří světle modré nebe s anděly, přinášejícími světlo. Podobnou techniku i barevnost jako v prvním návrhu [186] bude Šimáček opakovat v návrhu z roku 1976 pro operu Antonína Dvořáka *Slovanské tance*²¹⁷ [322]. František Muzika vytvořil návrhy k této hře v roce 1936 pro Národní divadlo v Praze, scény mají podobný charakter.²¹⁸ Fotografie ke hře z archivu Národního divadla v Praze²¹⁹ od Jaromíra Svobody jsou velmi přínosné, ukazují všechny čtyři příběhy. Pro všechny bylo základem scény monumentální oválné schodiště s vyvýšenou plochou, na které se odehrával hlavní děj příběhu. Nesmírně zajímavé jsou fotografie jednotlivých detailů, například scéna hostiny Mariken z Nimégue nebo samotné ukřižování, kde se v realizaci použily malované kulisy s otvorem na hlavu herců. Tímto gestem je velmi umocněna působivost scény, i když lze posoudit pouze z černobílých fotografií.

Opera *Řecké pašije*²²⁰ [191] Bohuslava Martinů vychází z románu *Kristus znovu ukřižovaný* řeckého spisovatele Nikose Kazantzakise.²²¹ Opera vznikla pod vedením režiséra Karla Jerneka pro antverpskou operu v roce 1969. Děj opery se odehrává v řecké vesnici, kde se obyvatelé chystají pořádat velikonoční pašijové hry. Příběh Krista se díky okolnostem jakoby opakuje. Obraz k této opeře je téměř abstraktní s přírodními motivy, představující krajinu. Můžeme rozpoznat motivy trnových keřů, květin, oblak a skal. V modrém pozadí oblohy poutá pozornost motiv symbolických očí. Celková nálada obrazu je velmi dramatická a expresivní. Otázkou je, proč autor použil pro ztvárnění slunného Řecka tak chladné barvy. Možnou

²¹⁷ Oldřich Šimáček, *Slovanské tance*, scénický návrh k opeře A. Dvořáka, 1976, kombinovaná technika, papír, 45 x 41 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [322]

²¹⁸ Archiv Národního divadla, Hry o Marii (opera), scéna František Muzika, <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=2421&abc=M&pn=356affcc-f301-3000-85ffc11223344aaa>, vyhledáno 13. 6. 2011.

²¹⁹ Archiv Národního divadla, Hry o Marii (Opera), <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=2452&abc=S&pn=356affcc-f301-3000-85ffc11223344aaa>, vyhledáno 20. 6. 2011.

²²⁰ Oldřich Šimáček, *Řecké pašije*, scénický návrh ke hře B. Martinů, 1969, kombinovaná technika, papír, 50 x 50 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O. Š. [191].

²²¹ Nikos Kazantzakis (18. 2. 1883 – 26. 10. 1957) byl řecký spisovatel, básník, dramatik a myslitel. Viz Spisovatelé, Nikos Kazantzakis <http://www.spisovatele.cz/nikos-kazantzakis>, vyhledáno 20. 6. 2011.

inspiraci pro Oldřicha Šimáčka můžeme vidět v návrhu scény Františka Muziky²²² k operě Bohuslava Martinů *Julietta (aneb Snář)*.²²³ Tato scénická výprava má zcela mimořádný význam pro jeho další malířskou imaginativní tvorbu.²²⁴ Muzika návrh vytvořil pro její premiéru v Národním divadle v Praze v roce 1938. Podle Věry Ptáčkové se výprava Františka Muziky k operě *Julietta (aneb Snář)* stala prubířským kamenem všech následujících výprav této opery a jednou z nejvýraznějších a slohově nejčistších českých scénografií prvé poloviny dvacátého století.²²⁵ Nejspíš z těchto důvodů se Šimáček inspiroval k operě Bohuslava Martinů *Řecké pašije* [191] tímto Muzikovým návrhem. Na Muzikově návrhu je takřka identicky znázorněn motiv stejné krajiny s velmi podobnými motivy skalisek, mraků, květin i expresivního oka.

V roce 1970 ruský režisér Georgij Pavlovič Ansimov²²⁶ nastudoval operu *Vojna a mír*²²⁷ [236 – 238] od Sergeje Prokofjeva. Realizace scény opery se stylově podobá předchozímu návrhu k scéně opery *Řecké pašije* [191]. Obrazy jsou do větší míry abstraktním zobrazením krajiny. Scény působí velmi velkolepě.²²⁸ Hlavním motivem scénických návrhů jsou zvláštní přírodní útvary, možná stromy nebo oblaka. Tyto tvary mohou vzdáleně připomínat některé obrazy Františka Muziky, například obrazy ze čtyřicátých let – *Kořeny*²²⁹, *Maska IV*²³⁰, *Krajina*²³¹ nebo *Skořápky III v modré* z roku 1961.²³² Fotografie výsledné realizace Jaromíra Svobody z archivu Národního divadla v Praze²³³ však ukazují, že ve zvláštních útvarech byly zobrazeny reprodukce

²²² František Muzika (26. 6. 1900 – 1. 11. 1974) byl český malíř, grafik, ilustrátor, jevištní a kostýmní výtvarník a pedagog. Viz Ptáčková (pozn. 26), s. 317.

²²³ Scénický návrh Františka Muziky k operě Bohuslava Martinů *Julietta (aneb Snář)* z obrazové přílohy knihy Věry Ptáčkové, *Česká scénografie XX. století*, Praha 1982.

²²⁴ František Šmejkal, *František Muzika*, Praha 1966.

²²⁵ Ptáčková (pozn. 26), s. 157.

²²⁶ Georgij Pavlovič Ansimov (3. 6. 1922) byl ruský operní a operetní režisér. Viz Archiv Národního divadla, <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Umelec.aspx&zju=1000&czs=0&zz=OPR&fo=000&cpn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa>, vyhledáno 7. 6. 2011.

²²⁷ Oldřich Šimáček, *Vojna a mír*, tři scénické návrhy k operě S. Prokofjeva, 1970, kombinovaná technika, papír, 68 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [236 – 238].

²²⁸ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3. Kotalík k těmto hrám dodává: „[...] Některé z realizací dostupují k dramatickému patosu založenému na prostředcích velkolepé a sdílené symbolizace (Sergej Prokofjev: *Vojna a mír*, 1970). Výjimečným, ale výmluvným příkladem je tu scéna k Beethovenovu *Fidelio*, situovaná na nádvoří v Terezíně, za druhé světové války proměněné v koncentrační tábor (scénické provedení v roce 1970).“

²²⁹ František Muzika, *Kořeny*, 1943, olej, plátno, 18, 5 x 23 cm. Viz Šmejkal (pozn. 224).

²³⁰ František Muzika, *Maska IV*, 1947, olej, plátno, 130 x 92 cm. Viz Ibidem.

²³¹ František Muzika, *Krajina*, 1947, olej, plátno, 130 x 92 cm. Viz Ibidem.

²³² František Muzika, *Skořápky III v modré*, 1961, olej, kartónová deska, 46 x 33 cm. Viz Ibidem.

²³³ Archiv Národního divadla, *Vojna a mír* (Opera),

ruské ikony. Celé inscenaci tento prvek dodal ruskou atmosféru. V jedné z posledních fotografií je možno identifikovat detail z obrazu *Primavera* Sandra Botticelliho, detail levé Grácie ze tří Grácií, společnic bohyně lásky Venuše, které společně tancují v kole.

4.6 Páté období

V sedmdesátých letech tvorbu autora povzbudily významné mezinárodní úspěchy. Oldřich Šimáček rozvíjí svou další tvorbu, stále je však věrný své původní filozofii. Vyhýbá se jednoduchým schématům nebo módním vlivům.²³⁴ Dokládá to řada návrhů k realizovaným inscenacím.

Série čtyř oper Richarda Wagnera *Prsten Nibelungů* se točí kolem magického prstenu, který svému majiteli poskytuje vládu nad světem. Tento prsten vykoval nibelungský trpaslík Alberich ze zlata, které ukradl z řeky Rýna. Několik mýtických postav, včetně Wotana (Odina), vládce všech bohů, poté bojuje o vlastnictví prstenu. Wotanovy intriky, táhnoucí se přes generace celým cyklem a mající za cíl překonat jeho vlastní omezení, jsou základem velké části akčních scén v opeře. Prsten získá hrdina Siegfried, tak jak to Wotan plánoval, který je ale zrazen a zavražděn. Nakonec valkýra Brünnhilde, Siegfriedova láska a Wotanova ztracená dcera vrací prsten do Rýna a v následné apokalypse jsou bozi zničeni.²³⁵ Scénické návrhy k první části tetralogie *Zlato Rýna*²³⁶ [251 – 257] a k třetí části *Siegfried*²³⁷ [267 – 269] mají podobný charakter a atmosféru jako scény k operám *Řecké pašije*²³⁸ [191] nebo *Vojna a mír*²³⁹ [236 – 238]. Návrhy představují fantaskní krajinu, ve které se objevuje motiv mohutných kamenů, volně se vznášejících v prostoru, bizarních stromů a motiv řeky Rýna. Barvy obrazů jsou nesmírně expresivní, přestože převládají chladné odstíny je celková nálada velmi dramatická,

<http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=2896&abc=S&pn=356affcc-f301-3000-85ffc11223344aaa>, vyhledáno 20. 6. 2011.

²³⁴ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

²³⁵ Petránek (pozn. 129).

²³⁶ Oldřich Šimáček, *Zlato Rýna*, sedm scénických návrhů k opeře R. Wagnera, 1971, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 71, soukr. sb. O. Š. [251 – 257].

²³⁷ Oldřich Šimáček, *Siegfried*, tři scénické návrhy k opeře R. Wagnera, 1972, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. vpravo dole: ŠK 72, dole uprostřed ŠK 72, soukr. sb. O. Š. [267 – 269].

²³⁸ Oldřich Šimáček, *Řecké pašije*, scénický návrh ke hře B. Martinů, 1969, kombinovaná technika, papír, 50 x 50 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O. Š. [191].

²³⁹ Oldřich Šimáček, *Vojna a mír*, tři scénické návrhy ke hře S. Prokofjeva, 1970, kombinovaná technika, papír, 68 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [236 – 238].

wagnerovská.²⁴⁰ Jiří Hilmera popisuje celý cyklus velmi pochvalně, zdůrazňuje vliv barevnosti scénických návrhů na jejich atmosféru. S jeho názorem se lze ztotožnit, barvy jednotlivých scénických obrazů podtrhují výsledný individuální charakter inscenace. Celkovou atmosféru výrazně podpořilo použití světla a projekcí, které se promítaly na spleť tylových opon.²⁴¹ V domácích inscenacích navrhoval Oldřich Šimáček pouze samu scénu, tvorbu kostýmů obvykle přenechával kostýmnímu výtvarníkovi. V Antverpách však umělec navrhoval i kostýmy.²⁴²

Scény pro pražské ztvárnění opery *Valkýra*²⁴³ [264 – 266] jsou podobně abstraktní a fantaskní krajiny se zvláštními útvary, v mnohém připomínají návrhy scén pro hru *Vojna a mír*²⁴⁴ [236 – 238]. Oproti antverpskému ztvárnění jsou o něco méně monumentální.²⁴⁵ Režisér Ladislav Štros operu nastudoval pro scénu Národního divadla v Praze v roce 1972. Zuzana Ledererová řadí Šimáčekovy scénické návrhy k cyklu *Prsten Nibelungů* k zásadním dílům jeho tvorby. Z jeho návrhů k českým operám konce šedesátých a sedmdesátých let vyzdvihuje Janáčkovy opery *Výlety pana Broučka*²⁴⁶ [181] a *Osud*. Nejvýše cení scénické návrhy k operám

²⁴⁰ Časopis *De Theaterkrant*, č. 5, leden 1972 otiskl tuto pochvalnou kritiku: „[...] Potěšující je zájem obecnosti a všechny noviny se pochvalně vyjadřují o práci českého scénografa Oldřicha Šimáčka, který dovede dekoracemi, kostýmy i světelnými efekty vytvořit sféru, jež se pro práci může nazývat „wagnerovská“...“

²⁴¹ Hilmera (pozn. 51), s. 79 – 85. Hilmera scénické návrhy popisuje takto: „Základem scény pro celý cyklus je čokovitě vyklenutý terén, na němž se v obměňovaném seskupení rozmísťují nepravidelně krystalické bloky praktikáblů, jimž korespondují další bloky, spouštěné z provaziště a volně tkvící v prostoru. Tuto abstraktní scénickou kompozici pak případ od případu doplňují náznamy potřebných konkrétních motivů v tom kterém dějišti – peň jasanu a stropní trámy v Hundingově domě, jindy malebně formovaná větev stromu, z něhož lesní ptáček promlouvá k Siegfriedovi po jeho boji s drakem. Výsledný individuální charakter však dodává jednotlivým scénickým obrazům především jejich celková barevná atmosféra a vyplnění scénického prostoru motivy, které se v realizaci promítaly na soustavu tylových opon – různě utvářená a různě zabarvená mračna; neurčité vzájemně se prolínající barevné skvrny, evokující poetickou atmosféru lesa; do jakýchsi fantastických květů rozvinuté plameny kolem Brünhildina lože.“

²⁴² Ibidem, s. 79 – 85. Oldřich Šimáček se o kostýmech vyjadřuje takto: „Ve shodě s pojetím scény usiloval jsem i u kostýmů o lapidární stylizaci a co největší monumentalitu. Hleděl jsem vzájemně rozlišit jednotlivé „světy“ jednajících postav (bohy – obry – hrdiny atp.) a v charakteristice jednotlivců se opřít o symboliku. Na rozdíl od jevištní dekorace však právě realizace kostýmů narazila na neočekávané technické problémy. Výroba kostýmů je v Belgii postavena na běžné komerční bázi a její kvalita je hluboko pod běžnou úrovní.“

²⁴³ Oldřich Šimáček, *Valkýra*, tři scénické návrhy k opěře R. Wagnera, 1972, kombinovaná technika, papír, 46 x 47 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O. Š. [264 – 266].

²⁴⁴ Oldřich Šimáček, *Vojna a mír*, tři scénické návrhy ke hře S. Prokofjeva, 1970, kombinovaná technika, papír, 68 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [236 – 238].

²⁴⁵ Opera plus, Glosa: Wagnerova Valkýra v Česku, čísla a otázky, <http://www.operaplus.cz/2011/05/glosa-wagnerova-valkyra-cisla-otazky.html?showComment=1305483589237>, vyhledáno 28. 5. 2011.

²⁴⁶ Oldřich Šimáček, *Výlety pana Broučka*, scénický návrh ke hře L. Janáčka, 1968, kombinovaná technika, papír, 59 x 57 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [181].

Bohuslava Martinů *Hry o Marii*²⁴⁷ [186 – 187] pro Národní divadlo v Praze a *Řecké pašije*²⁴⁸ [191] pro operu v Antverpách.²⁴⁹ Fotografie k opeře *Valkýra* z archivu Národního divadla v Praze,²⁵⁰ které vyfotografoval Jaromír Svoboda, ukazují, že výsledná realizace byla velmi podobná scénickým návrhům, zvláštní útvary v pozadí scény vypadají, jakoby byly vytvořeny z jemné transparentní tkaniny. Scéně dodávalo na dramatickosti pečlivě volené světlo a stín.

V roce 1973 navrhoval Šimáček scénu k baletu *Karneval*²⁵¹ [286] od Roberta Schumanna pod vedením režiséra Ludvíka Rázy. Návrh je docela složitý, plný detailů. Hlavní část tvoří fragmenty velmi zdobné architektury, brány a portály na schodech. Pozadí návrhu je tmavé, šedé, dominují obrovské rudé květy, za okny prosvítá noční obloha. Sbíhající se linie prohlubují prostor scény, podobně jako světlé, dopředu vystupující architektonické prvky (dveře, portály, sloupy).²⁵² Fotografie z archivu Národního divadla v Praze²⁵³ fotografa Jaromíra Svobody ukazují, že základem každé scény byl stejný systém bran, vycházející věrně ze scénického návrhu. V definitivním ztvárnění byl navíc pouze fragment ženské sochy v pravé části scény a jiné bylo pozadí scén. Hlavní podíl na výsledné atmosféře inscenace měly měnící se bizarní projekce.

²⁴⁷ Oldřich Šimáček, *Hry o Marii*, dva scénické návrhy ke hře B. Martinů, 1969, kombinovaná technika, papír, 62 x 53 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 69, soukr. sb. O. Š. [186 – 187].

²⁴⁸ Oldřich Šimáček, *Řecké pašije*, scénický návrh ke hře B. Martinů, 1969, kombinovaná technika, papír, 50 x 50 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O. Š. [191].

²⁴⁹ Ledererová (pozn. 20). Ledererová se operám šedesátých a sedmdesátých let vyjádřila: „[...] K Šimáčkovým stěžejním dílům patří výpravy k operám Richarda Wagnera (jako první český scénograf navrhl scény k celému Prstenu Nibelungů – Antverpy 1971 – 1972), z českých oper upozorňujeme alespoň na mimořádně zdařilou výpravu ke Smetanovým *Dvěma vdovám* (Národní divadlo 1971), na fantaskní, nicméně rovněž lyrizující ztvárnění *Janáčkových Vlétnů pana Broučka* (Národní divadlo 1968) a na vkusné řešení málo hrané *Janáčkovy opery Osud* (České Budějovice 1978). Zvláště šťastná byla umělcova spolupráce na inscenování hudebně dramatického díla Bohuslava Martinů. *Hry o Marii* (Národní divadlo 1969) a zejména *Řecké pašije* (Antverpy 1969) patří bez nadsázky k tomu nejlepšímu, co bylo v české poválečné scénografii vytvořeno.“

²⁵⁰ Archiv Národního divadla, *Valkýra* (Opera),

[http://archiv.narodni-](http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=4163&abc=S&cpn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa)

[divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=4163&abc=S&cpn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa](http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=4163&abc=S&cpn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa), vyhledáno 20. 6. 2011.

²⁵¹ Oldřich Šimáček, *Karneval*, scénický návrh k baletu R. Schumanna, 1973, kombinovaná technika, papír, 68 x 62 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 73, soukr. sb. O. Š. [286].

²⁵² Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3. Kotalík píše, že scéna je založenou na dialektických vztazích mezi ozřejmovanými detaily a imaginativním prostorem.

²⁵³ Archiv Národního divadla, *Karneval* (Balet),

[http://archiv.narodni-](http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=3595&abc=S&cpn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa)

[divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=3595&abc=S&cpn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa](http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=3595&abc=S&cpn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa), vyhledáno 20. 6. 2011.

Výpravu k opeře Giuseppe Verdiho *Rigoletto*²⁵⁴ [276] v režii Ladislava Štrose tvoří velmi složitá a členitá architektura, rukopis díla navazuje poměrně těsně na návrh k opeře *Karneval* [81]. Prostor je prohlubován podobně sbíhajícími se liniemi, tmavým pozadím a světlými prvky v přední části scény. Námět opery vychází z divadelní hry Victora Huga *Král se baví* a děj se odehrává v italské Mantově v 16. století. Tomu odpovídá naprosto přesně architektonický styl fasád zobrazených paláců. Jiří Kotalík upozorňuje na časté používání analyticky koncipované architektury v Šimáčkově návrzích z této doby. Architektonické kulisy se před divákovými očima odrážely či měnily v zrcadlech fantazie.²⁵⁵

*Kočí hra*²⁵⁶ [288] vychází z románu maďarského autora Istvána Örkényho, v Národním divadle ji nastudoval režisér Gábor Székely. Jedná se o příběh dvou sester, který je líčen skrze jejich vlastní vyprávění, dopisy a telefonáty. Hlavní motiv scény k této hře tvoří interiéry bytů s nábytkem, různě rozestavěným v prostoru. Sochy nebo obrazy v pozadí působí velmi monumentálně. Autor využívá geometrických prvků a perspektivy, linie se sbíhají hluboko do středu obrazu, čímž tvoří velmi hluboký prostor. Podobné schéma použil František Tröster ve svém návrhu pro hru *Revizor* Nikolaje Vasiljeviče Gogola z roku 1936 pro Národní divadlo v Praze.²⁵⁷ Tato inscenace se stala velmi proslulou, odborná literatura jí věnovala velkou pozornost a sám Tröster o ní často psal.²⁵⁸ Dokonce barevnost obou návrhů je podobná, barvy jsou monotónní, dominuje šedočerná s hnědými prvky. Jiří Kotalík o této hře napsal, že scénické řešení úspěšné hry *Kočí hra* je založeno na symbióze úzkostlivé věčnosti a odpoutané představitivosti.²⁵⁹ Zdeněk Pleskot vidí výpravu ke hře Istvána Örkényho *Kočí hra* jako příklad světelné tendence ve scénografii současné hry.²⁶⁰ Z fotografií Jaromíra Svobody z archivu

²⁵⁴ Oldřich Šimáček, *Rigoletto*, scénický návrh k opeře G. Verdiho, 1973, kombinovaná technika, papír, 60 x 41 cm, sign. vpravo dole: ŠK 73, soukr. sb. O. Š. [276].

²⁵⁵ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

²⁵⁶ Oldřich Šimáček, *Kočí hra*, scénický návrh ke hře I. Örkényho, 1974, kombinovaná technika, papír, 64 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [288].

²⁵⁷ Koubská (pozn. 163), s. 94 – 95.

²⁵⁸ Ibidem, s. 93.

²⁵⁹ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

²⁶⁰ Zdeněk Pleskot, Scénografie činohry ND v sezóně 1973-1974, *Interscaena, Acta scaenographica*, 1974, roč. 4, č. 4, s. 77 – 79. Pleskot dále dodává: „[...] Šimáček vytváří na mírně šikmě odvážně scénu, která se silně podílí na vyznění ideového záměru hry. Výprava je jednoduchá a pevná, využití scénického světla dokonale užitečné a zároveň střídme. Světelná tendence výpravy je zdůrazněna i sporým promítáním na tmavý horizont. Tak se jednoduchými, ale účinnými prostředky všech složek inscenace daří bezezbytku a umělecky silně tlumočit pokrokové myšlenky o hrdinství, citu a vytrvalosti obyčejného člověka současné doby.“

Národního divadla v Praze²⁶¹ vyplývá, že realizace výpravy velmi striktně vycházela ze scénického návrhu. Na fotografiích jsou zobrazeny pokoje s nábytkem a pozadí stejné jako v návrzích. Jediný rozdíl můžeme vidět v hloubce prostoru, na scénickém návrhu byl naznačen velmi hluboký prostor, zatímco jeviště takovýchto rozměrů samozřejmě nedosahuje. Charakter inscenace proto o to více připomíná interiér soukromého bytu.

Návrh výpravy k opeře *Bludný Holanďan*²⁶² [287] Richarda Wagnera vytvořil Oldřich Šimáček a režisér J. C. Riber pro ženevskou operu v roce 1974. Obraz je jednodušší než předchozí. I v této scéně tvoří základ šikmá plocha, jedná se nejspíše o příď lodi. Barevnost scény již není tak monotónní, pozadí je barevnější, může symbolizovat nebe za soumraku. Malířský rukopis je hladký. Prostor zde vytváří především světlá stavba v popředí, zmiňovaná příď lodi. Návrh je detailněji propracovaná, ale rukopis autora je podobný návrhům z této doby. Jiří Kotalík o této scéně napsal, že evokuje baladické tóniny tísně a tragiky.²⁶³

Gluckova opera *Orfeus a Eurydika*²⁶⁴ [326 – 327] vychází z řecké pověsti, ve které se Orfeus se vydává pro mrtvou Eurydiku do podsvětí. Návrhy byly vytvořeny pro operu v Doněcku v nastudování režiséra K. Schneidera v roce 1977. Děj opery se odehrává v podsvětí, obrazy mají modrou barevnost, mohou připomínat podmořskou říši s řasami a korály. Atmosféra je prázdná, čistá a klidná, z obrazu číší prostor a chlad. Svou barevností a atmosférou se liší od předchozích děl. Kotalík tuto scénu popisuje jako tvarově sevřené a klasicistně odstíněné řešení inscenace.²⁶⁵

Satirická hra Bertolta Brechta *Zadržitelny postup Artura Uie*²⁶⁶ [333 – 335] paroduje Hitlerův vzestup. Režisér Jaromír Pleskot hru nastudoval pro Národní divadlo v Praze v roce 1978. Šimáček podle Jiřího Kotalíka aktualizuje ve výtvarném pojednání scény některé prvky

²⁶¹ Archiv Národního divadla, Kočičí hra (Činohra), <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&tdk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=2689&abc=S&cpn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa>, vyhledáno 20. 6. 2011.

²⁶² Oldřich Šimáček, *Bludný Holanďan*, scénický návrh k opeře R. Wagnera, 1974, kombinovaná technika, papír, 66 x 52 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 74, soukr. sb. O. Š. [287].

²⁶³ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

²⁶⁴ Oldřich Šimáček, *Orfeus a Eurydika*, dva scénické návrhy k opeře Ch. W. Glucka, 1977, kombinovaná technika, papír, 60 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [326 – 327].

²⁶⁵ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

²⁶⁶ Oldřich Šimáček, *Zadržitelny postup Artura Uie*, tři scénické návrhy ke hře B. Brecht, 1978, kombinovaná technika, papír, 54 x 69 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [333 – 335].

expresionismu a nové věčnosti z doby mezi dvěma válkami.²⁶⁷ Návrhy znázorňují interiér pokoje a exteriér ulice. Všechny tři návrhy jsou v temných barvách, pozadí návrhů je černé, prostor je vyplněný konstrukcemi šedých obdélníkových mříží. Návrh můžeme porovnat s návrhem Miloše Tomka²⁶⁸ ke stejné Brechtově hře pro Státní divadlo v Brně z roku 1958. Dominantou návrhu je v centru umístěná šikmá konstrukce hákového kříže s rameny dotýkajícími se všech tří stran portálu.²⁶⁹ Také Šimáčkovým návrhům dominuje geometrická konstrukce, která hákový kříž může trochu připomínat. Všechny návrhy působí velmi nepříjemně a stísněně. Fotografie od Jaromíra Svobody z archivu Národního divadla v Praze²⁷⁰ mají podobný charakter.

Hlavní postavou divadelní hry Josefa Kainara *Nasredin*²⁷¹ [336 – 339], kterou režíroval Jaromír Pleskot pro Národní divadlo v Praze, je turecký taškář a mudrc Nasredin, jenž je přes své činy a zásluhy o obecné blaho chtivým davem ubit. Návrhy z roku 1979 působí jako orientální gobelín nebo patchworkový koberec, který znázorňuje tureckou krajinu a město.²⁷² Návrhy jsou hodně pestré, odstíny teplé. Oproti předchozím dílům se charakter návrhu významně liší, je propracován do nejmenších detailů, nově se objevuje pestrobarevnost. Návrhy působí velmi plochým dojmem, bez akcentu na prostor scény. Fotografie z archivu Národního divadla v Praze²⁷³ bohužel nepřinášejí celkový pohled na scénu. Jaromír Svoboda se ve fotografiích k této hře zaměřil hlavně na účinkující herce, neexistuje fotografie zachycující celé jeviště se scénou.

²⁶⁷ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

²⁶⁸ Miloš Tomek (25. 7. 1921 – 2. 1. 1974) byl český jevištní výtvarník. Viz Ptáčková (pozn. 26), s. 318.

²⁶⁹ Ibidem, s. 199.

²⁷⁰ Archiv Národního divadla, Zadržitelný vzestup Artura Uie (Činohra), <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=715&abc=S&pn=356affcc-f301-3000-85ffc11223344aaa>, vyhledáno 20. 6. 2011.

²⁷¹ Divadelní hra se může jmenovat také *Nebožtík Nasredin*. Oldřich Šimáček, *Nebožtík Nasredin*, čtyři scénické návrhy ke hře K. Kainara, 1979, kombinovaná technika, papír, 51 x 46 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [336 – 339].

²⁷² Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3. Podle Kotalíka se jedná o jemnou a poetickou scénu, založenou na transpozici prvků islámské miniatury.

²⁷³ Archiv Národního divadla, *Nebožtík Nasredin* (Činohra), <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=1917&abc=S&pn=356affcc-f301-3000-85ffc11223344aaa>, vyhledáno 20. 6. 2011.

V roce 1980 režisér Jaromír Pleskot nastudoval klasickou hru Pedro Calderóna de la Barcy *Dáma skříttek*²⁷⁴ [340 – 343]. Návrhy k výpravě jsou jednoduché, popisují architekturu nízkých pitoreskních domků s bílou omítkou, se střechou z rákosí a dřevěnými detaily. Pozadí je světle modré barvy, atmosféra scény je velmi příjemná, útulná. Rukopis je hladký, detailní. Vlastní scéna tvoří jakýsi ostrůvek v moři modré oblohy nebo ve skutečném moři. Prostor vymezuje především barevný kontrast světlých barev na sytě modrém pozadí. Jiřímu Kotalíkovi bílé zdi připomínají holé a drsné hmoty staré španělské architektury.²⁷⁵ Fotografie celé scény z archivu Národního divadla v Praze²⁷⁶ od Jaromíra Svobody ukazuje scénu, jíž zcela odpovídá třetí návrh [342]. Celé výpravě dodávalo atmosféru použití světel, které shora ozařovaly scénu a na bílé stěny domu se tím vytvořily zajímavé stíny ze střechy z rákosí.

Návrh ke hře Johna Osborna *Ohlédni se v hněvu*²⁷⁷ [344], kterou v roce 1980 režíroval Jaromír Pleskot, využívá techniku koláže. V centru obrazu stojí rozestavený nábytek evokující interiér bytu. Celý návrh je velmi tmavý a působí nesmírně depresivně. Nábytek se trochu ztrácí v pozadí návrhu, které je tvořeno zmiňovanou koláží z černobílých fotografií známých osobností jako Marilyn Monroe, Pabla Picassa nebo Alberta Einsteina, ale i chudých příslušníků černošských kmenů nebo lidí na okraji společnosti. Podobnou koláž z velkoformátových fotografií nebo obrazů můžeme vidět i v pracích jiných scénografů. Například Zbyněk Kolář²⁷⁸ ve scénách ke hře *Ubohý starý Fritz Burgtheater*²⁷⁹ z roku 1969. Základem návrhů jsou motivy rámců obrazů, někdy prázdné, někdy naopak s obrazy starců nebo vysoce postavených mužů. Vzdáleně Šimáčkovu schéma připomínají i scény Josefa Svobody²⁸⁰ ke opeře Luigiho Nona *Intolleranza 1960* pro bostonskou operu v roce 1965. Na návrhu jsou velkoformátové fotografie vzbouřeného lidu. Na fotografiích z archivu Národního

²⁷⁴ Oldřich Šimáček, *Dáma a skříttek*, čtyři scénické návrhy ke hře Calderóna de la Barca, 1980, kombinovaná technika, papír, 47 x 31 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 80, soukr. sb. O. Š. [340 – 343].

²⁷⁵ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

²⁷⁶ Archiv Národního divadla, *Dáma skříttek* (Činohra), <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&ic=850&abc=S&pn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa>, vyhledáno 20. 6. 2011.

²⁷⁷ Oldřich Šimáček, *Ohlédni se v hněvu*, scénický návrh ke hře J. Osborna, 1980, kombinovaná technika, papír, 58 x 48 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [344].

²⁷⁸ Zbyněk Kolář (10. 7. 1926) byl český jevištní výtvarník. Viz Ptáčková (pozn. 26), s. 316.

²⁷⁹ Roubínek (pozn. 192), s. 94 – 95.

²⁸⁰ Josef Svoboda (10. 5. 1920 – 8. 4. 2002) byl český architekt a jevištní výtvarník, Viz *Laterna Magika*, Josef Svoboda, <http://www.laterna.cz/o-divadle/historie/josef-svoboda/>, vyhledáno 17. 6. 2011.

divadla v Praze²⁸¹ je nábytek rozestavěný stejně jako na scénickém návrhu, realizace je však méně monumentální a celá výsledná výprava působí jednotněji.

Opera *Ohnivý anděl*²⁸² [345 – 347] Sergeje Prokofjeva z roku 1981 vychází ze stejnojmenného románu symbolisty Valerije Brjusova. V Národním divadle v Praze balet inscenoval režisér Boris Alexandrovič Pokrovskij. Balet pojednává o démonech, o posedlé dívce Renatě a o rytíři Ruprechtovi. Návrh k výpravě znázorňuje interiér místnosti, která je ozářena kužely světla shora a ze stran. Pozadí návrhu tvoří motiv zjednodušené, symbolické siluety letícího anděla. Na bočních stranách stojí zdi z reliéfních mříží, které prorůstají květiny. Barevnost návrhů je ponurá, prostor scény vytváří především různě směřované kužely světla a různě rozestavěné reliéfy mříží. Atmosféra scény je expresivní a skličující. Jiří Kotalík tyto inscenace charakterizuje projevujícími se schopnostmi dramaturgie, jež rozehrávají scénu kontrasty světla a tmy a místy stupňují představu patosu a tragiky.²⁸³ Zuzana Ledererová výtvarnou složku baletu Sergeje Prokofjeva *Ohnivý anděl* pokládá za úspěch a celou inscenaci chápe jako vyvrcholení dosavadního vývoje Šimáčkovy tvorby.²⁸⁴ Fotografie z archivu Národního divadla v Praze²⁸⁵ od Jaromíra Svoboda opět dokládají, že realizace se striktně držela návrhu. Silueta anděla v pozadí scény je jasnější než na scénických návrzích, navíc je zde motiv hořícího anděla. Mříže na bocích jeviště ve výsledné realizaci působí nepříjemně a celému prostoru dodávají ještě více stísněnou náladu.

²⁸¹ Archiv Národního divadla, Ohlédni se v hněvu (Činohra), <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&cic=2693&abc=S&pn=356affcc-f301-3000-85ffc11223344aaa>, vyhledáno 20. 6. 2011.

²⁸² Oldřich Šimáček, *Ohnivý anděl*, tři scénické návrhy k opeře S. Prokofjeva, 1981, kombinovaná technika, papír, 52 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O. Š. [345 – 347].

²⁸³ Kotalík (pozn. 30), s. 2 – 3.

²⁸⁴ Ledererová (pozn. 20). Ledererová o opeře Sergeje Prokofjeva napsala: „[...] V květnu 1981 se uskutečnila premiéra Prokofjevovy opery *Ohnivý anděl*, na níž se kromě zasloužilého umělce Oldřicha Šimáčka podílel dirigent Josef Chaloupka, režisér národní umělec SSSR Boris A. Pokrovskij a kostýmní výtvarnice zasloužilá umělkyně Jindřiška Hirschová, a kterou přispělo Národní divadlo k lesku Pražského jara 1981. Úspěch celé inscenace, tedy i její výtvarné složky, je určitým vyvrcholením dosavadního vývoje a zároveň i příslibem do budoucna.“

²⁸⁵ Archiv Národního divadla, Ohnivý anděl (Opera), <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Inscenace.aspx&sz=0&cic=2871&abc=S&pn=356affcc-f301-3000-85ffc11223344aaa>, vyhledáno 20. 6. 2011.

Významné jsou také návrhy Oldřicha Šimáčka ke scéně zpěvohry Leoše Janáčka *Příhody lišky Bystroušky*²⁸⁶ [358 – 361]. Scény vytvořil pro Státní divadlo v Brně²⁸⁷ s režisérem Františkem Preislerem v roce 1983 v souvislosti se stým výročím divadla v Brně a šedesátiletým výročím od světové premiéry této opery. Opera vychází z předlohy Rudolfa Těsnohlídka, vypráví osudy hlavní hrdinky – lišky jménem Bystrouška. Návrhy k této výpravě pocházejí z roku 1983, všechny čtyři obrazy znázorňují interiér lesa, dominantou obrazu jsou velké stromy, které se na scéně pohybovaly. Výtvarnou inspiraci k tomuto nápadu získal při pobytu u svého kamaráda z dětství, Ladislava Fukse, který měl chalupu v obci Vítová u Fryštáku, poblíž Zlína. Oldřich Šimáček zde často pobýval i se svou rodinou. Při jednom z pobytů zde na něj udělaly velký dojem břízy ve větru, hýbající se koruny stromů při západu slunce.²⁸⁸ Návrhy zobrazují zimní krajinu nebo krajinu v noci, mají modrozelenou barevnost, přes chladné barvy působí velmi klidným a příjemným dojmem. Prostor scény tvoří barevný kontrast temně modrého pozadí a světlejšího popředí. Návrhy protínají šikmé kužely světla. Zuzana Ledererová vyzdvihuje především symboliku, dynamiku a citlivou světelnou atmosféru scény.²⁸⁹

Mezi Šimáčkovy poslední návrhy z jeho sbírky můžeme jmenovat jeho návrh ke hře Federica Garcii Lorcy *Dům Bernardy Alby*²⁹⁰ [382] z roku 1985. Režisér Jaromír Pleskot nastudoval tyto hru pro Slovácké divadlo v Uherském Hradišti. Oldřich Šimáček pojal scénu hry, která se odehrává v interiéru domu doňi Bernardy, jako prostou chatrč se střechem z rákosí.

²⁸⁶ Oldřich Šimáček, *Příhody lišky Bystroušky*, čtyři scénické návrhy k opeře L. Janáčka, 1983, kombinovaná technika, papír, 66 x 48 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 83, soukr. sb. O. Š. [358 – 361].

²⁸⁷ Dnes se instituce jmenuje Národní divadlo Brno, název Státní divadlo se používal v letech 1948 až 1990.

²⁸⁸ Informace na základě soukromého rozhovoru se synem Oldřicha Šimáčka, Ivanem Šimáčkem, 20. 5. 2011.

²⁸⁹ Zuzana Ledererová, Bystrouška a scénograf, *Scéna*, 1985, roč. 10, č. 1, s. 4. „[...] *Scéna Oldřicha Šimáčka znamená do značné míry shrnutí dosavadního vývoje. Znovu se zde objevuje, třebaže na zcela jiné – nepopisné – výtvarné úrovni nápad několika zavěšených motivů, které však tentokrát svět zvířat a lidí neodděluje, nýbrž naopak stmelují. V užitých tvarech se totiž scénografovi podařilo beze zbytku prolnout podobu listu i stromu. Vznikl tak jakýsi zobecňující obraz přírody, jejích nejdrobnějších jednotlivostí i vznešeného celku, který se klene nad hemžením lidí a živočichů. Vynikajícím nápadem byla kinetičnost těchto prvků. Navazuje dojem pohybu větví, chvění listů v korunách stromů a současně je sugestivním náznakem dýchání jako základního životního projevu, ačkoliv její primární význam souvisí s technikou proměn jednotlivých aktů. Promyšleně navržená krajně jednoduchá scéna přímo volala po umocnění světlem, které by plně využilo nejen transparentnosti ploch, ale hlavně konkretizovalo atmosféru jednotlivých obrazů, podtrhlo lyričnost Šimáčkova pohledu a náležitě propojilo výtvarnou stránku inscenace s hudbou. Třebaže Janáčkovu divadlo disponuje nejmodernějším technickým parkem nevyužilo premiérové svícení ani zdaleka všechny efekty, které základní scéna nabízí, ale zároveň i vyžaduje. Šimáčkova scénografie svým ideovým pojetím i výtvarným jazykem účinně a citlivě tlumočí Janáčkovu ryzí humanistické poselství...“*

²⁹⁰ Oldřich Šimáček, *Dům Bernardy Alby*, scénický návrh ke hře F. G. Lorcy, 1985, kombinovaná technika, papír, 60 x 35 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 85, soukr. sb. O.Š. [382].

Celý návrh a jeho barevnost jsou jednoduché, bílé zdi domu kontrastují s přírodními barvami doplňků a hnědým rámem návrhu. I v tomto návrhu je spojitost se scénografem Zbyňkem Kolářem v jeho návrhu ke stejné hře *Dům Bernardy Alby* pro Státní divadlo v Ostravě v roce 1960.²⁹¹ Zbyněk Kolář v návrhu naznačil pozadí prostoru jednoduchým mřížovím, charakter Šimáčkovy střechy to velmi připomíná. Motiv kříže je v obou návrzích shodně umístěn na levé straně obrazu.

²⁹¹ Roubínek (pozn. 192), s. 52.

5 Umělecko – historické zhodnocení díla Oldřicha Šimáčka v kontextu české scénografie 20. století

V Československu se avantgardní náhled na divadlo mění až na přelomu dvacátých let minulého století, kdy v Městském divadle na Vinohradech tvořil scénické výpravy scénograf Vlastislav Hofman,²⁹² který ve svých scénografických návrzích vycházel z kubistického názoru. Divadlo obohatil expresionistickým vyjadřováním. Podle Jana Hlavatého byli dalšími významnými scénografy dva malíři považovaní konzervativnější částí divadelní veřejnosti za velké mistry. Josef Wenig,²⁹³ dlouhodobě pracující pro vinohradskou scénu a Josef Gottlieb,²⁹⁴ který se ve dvacátých letech stal šéfem výpravy Národního divadla v Praze. Josef Wenig měl modernější pohled na výtvarnou stránku scény, přesto komponoval scénickou výpravu jako statický obraz, měnící se mezi jednotlivými akty inscenace. Jeho návrhy měly v každém případě scénickou stylizaci. Naproti tomu Josef Gottlieb byl svým názorem stále hluboko v 19. století a stavěl jednotlivé stěny, pomalované barokně iluzivním způsobem bez velkého důrazu na autonomní kompozici.

Na vinohradské scéně se Karlu Čapkovi podařilo na začátku dvacátých let do inscenací svých režii obsazovat jako výtvarníka svého bratra Josefa²⁹⁵ a režisér Bohuš Stejskal obsazoval architekta Bedřicha Feuersteina,²⁹⁶ se kterým se na jeviště dostal avantgardnější výtvarný projev. Architekt a scénograf Bedřich Feuerstein, který spolupracoval s Národním divadlem v Praze, Městským divadlem na Vinohradech i s Osvobozeným divadlem, byl na počátku kariéry Oldřicha Šimáčka určitě velmi inspirativní osobností. Feuersteinův vliv na dílo Oldřicha Šimáčka je patrný v Šimáčkově návrhu ke hře *Jezero Ukereve* z roku 1966. Feuersteinův tuto scénu zpracoval v roce 1936. Inspirací byl pro Šimáčka nepochybně také návrh ke hře *Osel a stín* z roku 1933. Na rozhraní dvacátých a třicátých let přicházeli mladí inscenátoři, dramatici,

²⁹² Vlastislav Hofman (6. 2. 1884 – 28. 8. 1964) byl český architekt, malíř, grafik, průmyslový výtvarník, jevištní a kostýmní výtvarník. Viz Ptáčková (pozn. 26), s. 315.

²⁹³ Josef Wenig (12. 2. 1885 – 8. 9. 1939) byl malíř, ilustrátor, jevištní a kostýmní výtvarník. Viz Ibidem, s. 319.

²⁹⁴ Josef Matěj Gottlieb (18. 3. 1882 – 1. 11. 1967) byl jevištní a kostýmní výtvarník, pedagog. Viz Ibidem, s. 314.

²⁹⁵ Josef Čapek (23. 3. 1887 – duben 1945) byl malíř, grafik, ilustrátor, dramatik, spisovatel, výtvarný kritik, redaktor, jevištní a kostýmní výtvarník. Viz Ibidem, s. 314.

²⁹⁶ Bedřich Feuerstein (15.1. 1892 – 10. 5. 1936) byl český architekt, malíř, jevištní a kostýmní výtvarník. Viz Ibidem, s. 314.

hudební skladatelé, básníci, herci a výtvarníci, snažící se proměnit divadlo, provést avantgardní přeměnu divadla. Vznikají menší kabaretní scény pod vedením Jana Wericha,²⁹⁷ Jiřího Voskovce,²⁹⁸ Jaroslava Ježka a Emila Buriana. Výtvarný doprovod jejich představení těchto divadel se lišil. Část tvořila jednoduchými prostředky, pomocí omezených technických možností. Ta druhá naopak tvořila s přímou vazbu na stylizaci děje. Divadla často spolupracovala s výtvarníky (Bedřich Feuerstein, Alois Wachsmann,²⁹⁹ František Muzika a František Zelenka³⁰⁰).³⁰¹

Nepochybně zásadním bylo setkání Šimáčka s volnou i scénickou tvorbou Františka Muziky.³⁰² Jeho imaginativní malby silně zapůsobily na Šimáčkovu tvorbu 60. a 70. let. Jasným důkazem může být Muzikova výprava k snové hře *Julietta* z roku 1938, kterou se inspiroval při tvorbě scénických návrhů k opeře Bohuslava Martinů *Řecké pašije* z roku 1969.

V rámci scénografie 20. století je osobností naprosto převratnou František Tröster.³⁰³ Jeho pracovní metoda spočívala v tom, že s režisérem společně rozebrali předlohový text a hledali jeho vnitřní smysl. To znamená, nezabývali se tolik dobovými reáliemi, ale snažili se vystihnout základní myšlenku v současném významu. Stejnou filozofii zastával později i Oldřich Šimáček. Na rozdíl od svých kolegů – scénografů a malířů, kteří se řídili spíše malířským principem a komponovali scénu, vymezenou portálovým rámem, i když perspektivně vrstveným, Tröster pokládal jeviště za hloubkově, stranově i výškově architektonicky členěný prostor, jenž umožňoval režisérovi maximum možností v dynamickém pojetí inscenace. Vše mohlo být využito horizontálním i vertikálním pohybem souběžně s postupem hereckých akcí. Navrhoval různé prolamování podlahových dílů a transparentních výkrytů, jež poskytovaly několikanásobné změny během děje bez zbytečného zatahování opony. Také velmi schopně a účinně pracoval na scéně se světlem. Tím jednoduše dosahoval dokonalé jevištní impresie.³⁰⁴

²⁹⁷ Jan Werich (6. 2. 1905 – 30. 10. 1980) byl dramatik, režisér, herec a jevištní výtvarník. Viz Ibidem, s. 319.

²⁹⁸ Jiří Voskovec (19. 6. 1905 – 1. 7. 1981) byl dramatik, režisér, herec a jevištní výtvarník. Viz Ibidem, s. 319.

²⁹⁹ Alois Wachsmann (14. 5. 1898 – 16. 5. 1942) byl malíř a jevištní výtvarník. Viz Ibidem, s. 319.

³⁰⁰ František Zelenka (8. 6. 1904 – říjen 1944) byl jevištní a kostýmní výtvarník. Viz Ibidem, s. 319.

³⁰¹ Jan Hlavatý, Umění scénografie, <http://www.hlavaty-jan.cz/umeni/scenografie.php>, vyhledáno 28.3.2011.

³⁰² František Muzika (26. 6. 1900 – 1. 11. 1974) byl český malíř, grafik, ilustrátor, jevištní a kostýmní výtvarník, pedagog. Viz Ptáčková (pozn. 26), s. 317.

³⁰³ František Tröster (20. 12. 1904 – 14. 12. 1968) byl český architekt, jevištní a kostýmní výtvarník, pedagog. Viz Ibidem, s. 319.

³⁰⁴ Hlavatý (pozn. 301).

Inspirace Tröstrem je zjevná hlavně v Šimáčkově raném díle, především ve čtyřicátých až šedesátých letech – *Vzbouření na vsi* z roku 1935, *Tartuffe* z roku 1936, *Sedlák svým pánem* z roku 1940. Zřetelná inspirace vycházející z Tröstrových děl *Bouře* z roku 1941 a *Káťa Kabanová* z roku 1957 je v Šimáčkově návrhu scény k inscenaci *Bouře* z roku 1969, z Tröstrových hry *Hamlet* z roku 1941 v Šimáčkově scéně ke hře *Adam stvořitel* z roku 1946, z Tröstrových hry *Revizor* z roku 1936 v Šimáčkově scéně ke hře *Kočíci hra* z roku 1974, ve scéně Františka Trösterera ke hře *Sluha dvou pánů* z roku 1959 v Šimáčkově ztvárnění scény ke stejné hře z roku 1961 a nakonec i v Trösterově návrhu scény hry *Zkrocení zlé ženy* z roku 1950 a v Šimáčkově návrhu z roku 1952.

Významným a mezinárodně uznávaným scénografem byl Josef Svoboda.³⁰⁵ V polovině šedesátých let působil jako šéf výpravy v Národním divadle v Praze. Od roku 1973 pracoval jako umělecký šéf Laterny magiky, jejíž byl výtvarným autorem. Laterna magika byla vytvořena pro expozici Československa na Světové výstavě v Bruselu před koncem šedesátých let. V sedmasátých a osmdesátých letech se avantgarda přemístila do nových, malých scén, velká divadla pod tlakem politického prostředí kornatěla.³⁰⁶ Šimáčkova inspirace v díle Josefa Svobody je nejzřetelnější ve hře *Ohlédni se v hněvu* z roku 1980, která vychází ze Svobodova návrhu k opeře *Intolerranza* z roku 1965. O vlivu Josefa Svobody na dílo Oldřicha Šimáčka se zmiňuje je i Jiří Hilmera.³⁰⁷

Scénograf Miloš Tomek³⁰⁸ byl pro Oldřicha Šimáčka také inspirativní. Jeho návrh ke hře Bertolta Brechta *Zadržitelný vzestup Artura Uie* z roku 1959 velmi pravděpodobně inspiroval při tvorbě scény ke stejné hře z roku 1978. Celková nálada scénických návrhů i motivy

³⁰⁵ Josef Svoboda (10. 5. 1920 – 8. 4. 2002) byl český architekt a jevištní výtvarník. Viz Laterna Magika, Josef Svoboda, <http://www.laterna.cz/o-divadle/historie/josef-svoboda/>, vyhledáno 20. 6. 2011.

³⁰⁶ Hlavatý (pozn. 301).

³⁰⁷ Hilmera (pozn. 51), s. 79 – 85. Hilmera o vlivu Josefa Svobody v Šimáčkově díle: „[...]Vyniknout a trvalým přínosem se zaznamenat může za takového stavu jen ten, kdo k samozřejmě už předpokládané vysoké profesionální úrovni, k síle tradice i nevyhnutelné vazbě s ostatní současnou tvorbou přidá i výraz vlastní osobitosti. V čem tkví osobitost Oldřicha Šimáčka? Vyděme z porovnání jeho prací s dílem jiného tvůrce, ze vztahu, v němž jsou současnické a přímo kolegiální vazby očividné: na architektonice některých scén Oldřicha Šimáčka je patrné, že pracuje tak říkajíc pod jednou střešou s Josefem Svobodou. Podstatný rozdíl je však v tom, k jakému výrazu vyznívá u obou výtvarníků vcelku obdobný základ. Zatím co Svoboda dovršuje svůj scénický obraz pomocí monotónní stupnice bílého scénického světla, které si při veškeré citlivosti a poddajnosti jemně odstupňovaného výrazu stále ponechává svou racionální srážlivost, Šimáček oživuje přesný tvar architektury široce rozvinutou hrou barevných světél a spoléhá významně i na svou schopnost vlastního malířského projevu, který tu aplikuje ve světelné projekci. Zdá se, že právě ve spojení schopností architekta a malíře je Šimáčkova nejvlastnější umělecká síla.“

³⁰⁸ Miloš Tomek (25. 7. 1921 – 2. 1. 1974) byl jevištní výtvarník. Viz Ptáčková (pozn. 26), s. 318.

hákového kříže jsou v Šimáčkově návrhu podobné. Další inspirací pro Šimáčka mohlo být kompoziční řešení scény ke hře *Julius Caesar* z roku 1960.

Dílo scénografa Zbyňka Koláře³⁰⁹ mohlo být pro Šimáčka stejně důležité. Patrné to je z Kolářových návrhů ke hrám *Ubohý starý Fritz Burgtheater* z roku 1969, *Andorra* z roku 1963 a *Dům doni Bernardy* z roku 1960.

³⁰⁹ Zbyněk Kolář (10. 7. 1926) byl český jevištní výtvarník. Viz *Ibidem*, s. 316.

6 Závěr

Sbírka scénografických návrhů Oldřicha Šimáčka doposud nebyla podle mých informací v takovém rozsahu zpracována. Jde o nesmírně zajímavé dílo. I přes zřejmý Šimáčkův umělecký styl a rukopis se sbírka návrhů může jevit jako nestejnorodá. Zdůvodnění této skutečnosti je jednoduché. Odráží se v nich totiž Šimáčkova celoživotní filozofie, že scénograf není svobodným umělcem, že pracuje pro divadlo a že respektuje takřka bezvýhradně představy režiséra. Jeho scénické návrhy se podřizují danému tématu a režisérovi záměru. Přesto tento limit se Šimáčkovi velmi dobře dařilo obohacovat výslednou realizaci svým výtvarným ztvárněním scény. Z informací od umělce a z dostupné literatury vyplývá, že výsledné realizace scén se jen v ojedinělých případech odlišovaly od původních Šimáčkových návrhů. Tento fakt svědčí mimo jiné o nebyvalém respektu režisérů k Šimáčkově umění. Dochované černobílé fotografie Jaromíra Svobody z archivu Národního divadla v Praze nám tuto skutečnost zprostředkují přesto, že jen občas obsahují záběry celého jeviště a přesto, že zdaleka nejsou vyfotografována všechna dějství.

Oldřich Šimáček je významnou osobností české scénografie 20. století, které by měla být věnována výraznější pozornost. Jeho díla by se měla stále objevovat na výstavách a v expozicích scénografického umění, přehlídkách jevištní a kostýmní tvorby. Měla by být také obsažena v učebních textech studentů uměnovědných oborů, scénografie, historie umění a divadla. Bylo by jistě záslužným činem, kdyby byla významná díla evropské a české scénografie daleko více publikována v podobě srozumitelné i laické veřejnosti. Dílo Oldřicha Šimáčka, které jsem měla možnost poznat ať už z různých publikací nebo přímo od autora na mne velmi silně zapůsobilo. Lze je vnímat jako velmi aktuální. Řadu návrhů je možno vnímat jako obrazy, které mohou obohacovat své majitelé nebo návštěvníky galerií, bez ohledu na to, že ve skutečnosti jde o návrhy divadelních scén. Scénické návrhy Oldřicha Šimáčka jsou pracemi velmi nadaného malíře, jeho cit pro barvu, barevné kontrasty, světlo a celkovou atmosféru a napětí jsou hlavními přínosy tohoto umělce. Mezinárodní ocenění svědčí o tom, že dílo Oldřicha Šimáčka je prakticky celosvětově vnímáno velmi pozitivně.

Z umělecko – historického hlediska by jistě bylo zajímavé podívat se na scénické návrhy i z jiných pohledů a v jiném kontextu, než jsem to udělala v této bakalářské práci já. Bylo by jistě

přínosné porovnat návrhy podle předlohy, například zaměřit se jen na zpracování oper Richarda Wagnera. Přínosné by také bylo zaměřit se na Šimáčkovu působení v Národním divadle v Praze a porovnat jeho repertoár s repertoárem ostatních scénografů tohoto divadla, například Josefa Svobody. Další bádání by mohlo být zaměřeno na kostýmní návrhy Oldřicha Šimáčka, kterých se tato bakalářská práce dotýká jen okrajově. V neposlední řadě je nepochybně velmi pozoruhodná jeho volná tvorba – obrazy a kresby.

7 Summary

This bachelor thesis focuses on personality and work of Oldřich Šimáček, a leading and remarkable Czech scenery designer. He is a multi award winning artist and has worked both for Olomouc Theatre and National Theatre in Prague as a main scenery designer. Among other contributions Šimáček was the first Czech to design the stage for epic operas by Richard Wagner *Der Ring des Nibelungen*.

To cover a wide range of his work all the available literature, magazines and newspaper articles relating to Oldřich Šimáček are evaluated in this thesis. His collected scenic designs are mainly available in the Museum of Art in Olomouc and the Theatre Institute in Prague, also his private collection can be viewed in his personal place of residence in Olomouc.

8 Bibliografie

8.1 Prameny

- Divadelní ústav Praha, Informačně – dokumentační oddělení, Marie Zdeňková, Scénografie, (marie.zdenkova@divadlo.cz), Knihovna Divadelního ústavu v Praze, Oddělení sbírek a archivu Divadelního ústavu v Praze.
- Ústřížek na pauzovacím papíře s medailonem Oldřicha Šimáčka – informace – rok narození, studium, práce, ocenění, nedatováno.
- Dokument s nadpisem Oldřich Šimáček, text na pauzovacím papíře, nedatováno.
- Fotografie poukazu – Ředitel Divadla Oldřicha Stibora uděluje Cenu Oldřicha Stibora Oldřichu Šimáčkovi, Olomouc, 10. 1. 1968.
- Dopis, soupis, podepsáno Oldřich Šimáček, data a údaje, 1919 – 1942 – 1958.
- Dokument s ručně psaným textem, základní údaje, soupis her, nedatováno.
- Pozvánka na vernisáž výstavy malíře a scénografa Oldřicha Šimáčka, Foyer Divadla pod Palmovkou, Hostitelské dny Olomouckého kraje v Praze, 9. 12. 2005 v 18 hodin.
- Dokument s projevem PhDr. Evy Soukupové při zahájení výstavy Oldřicha Šimáčka dne 11. 2. 1982 v Kramářově galerii, 2 str.
- Dokument s nadpisem Šimáček Oldřich, nedatováno, 3 str.

8.2 Literatura chronologicky

1. Neautorizováno, Změny v olomouckém divadle, *Lidové noviny*, 1942, roč. 50, 15. 4., s. 6.
2. Neautorizováno, Zahájení olomoucké sezóny, Premiéra Jiráskova „Otce“ v divadle v Horolanech, *Lidové noviny*, 1943, roč. 51, č. 248, 10. 9., s. 4.
3. Klub přátel umění v Olomouci, *Katalog X. členské výstavy Skupiny olomouckých výtvarníků*, Olomouc 1943.
4. Neautorizováno, *X. členská výstava Skupiny olomouckých výtvarníků*, Olomouc 1943.
5. Skupina olomouckých výtvarníků, *Členská výstava – katalogy k výstavám*, Olomouc 1946.

6. Rudolf Kulhánek, *Ročenka Městského divadla v Olomouci v prvním roce osvobozené republiky 1945 – 1946*, Olomouc 1946.
7. Skupina olomouckých výtvarníků, *Skupina olomouckých výtvarníků*, Olomouc 1946.
8. Stanislav Křupka, *X. Jubilejní výstava Skupiny moravských výtvarníků*, Olomouc 1947.
9. Skupina olomouckých výtvarníků, *Skupina olomouckých výtvarníků* (členská výstava, katalog), Olomouc 1947.
10. Skupina moravských výtvarníků Olomouc, *Seznam děl členské výstavy Skupiny moravských výtvarníků*, Olomouc 1948.
11. Muzeum umění Olomouc, *100 let výtvarné Moravy – katalog k výstavě*, Olomouc 1948.
12. František Šmilauer, *Katalog výstavy Skupiny moravských výtvarníků v Olomouci*, Jeseník 1949.
13. Krajské středisko Svazu československých výtvarných umělců v Olomouci, *Katalog členské výstavy Krajského střediska Svazu čs. výtvarných umělců Olomouc*, Olomouc 1950.
14. Krajské středisko Svazu československých výtvarných umělců v Olomouci, *Katalog členské výstavy*, Olomouc 1951.
15. Neautorizováno, *Česká opera v obraze a kostýmu*, Praha 1951.
16. Ústřední svaz československých výtvarných umělců (ÚSČSVU), Krajské středisko Olomouc, *III. členská výstava Ústředního svazu československých výtvarných umělců v Olomouci*, Olomouc 1952.
17. Ústřední svaz československých výtvarných umělců (ÚSČSVU), Krajské středisko Olomouc, *Čtvrtá členská výstava*, Olomouc 1953.
18. J. B. Svrček, *Výstava obrazů a plastik moravských krajských středisek SČSVU*, Ostrava 1954.
19. Ústřední svaz československých výtvarníků umělců (ÚSČSVU), Krajské středisko Olomouc, *Pátá členská výstava*, Olomouc 1955.
20. Vojtěch Kabeláč – Vítek Světozar, *Olomoucké divadlo v desetiletí 1945 – 1955*, Olomouc 1957.
21. Jaromír Lakosil, *Šestá členská výstava*, Olomouc 1958.
22. Jiří Hájek, *Zdravý a nemocný převelice zdravý*, *Divadelní noviny*, 1960, roč. 3, č. 21, s. 4.

23. Adolf Scherl, Inscenace 1960 – 1961. Zdravý nemocný, *Acta scaenographica*, srpen 1960, č. 1, s. 7.
24. Neautorizováno, Slovo mají jevištní výtvarníci, *Divadlo*, červen 1960, roč. 11, č. 6, s. 299 – 302.
25. Neautorizováno, Moderní technika a divadlo, *Acta scaenographica*, říjen 1960, č. 3, s. 41 – 44.
26. Jiří Hilmera, Inscenace 1960 – 1961. Irkutská historie, *Acta scaenographica*, únor 1961, č. 7, s. 125.
27. Adolf Scherl, Inscenace 1960 – 1961. Kamenný kvítek, *Acta scaenographica*, březen 1961, č. 8, s. 156 – 157.
28. Jiřina Telcová, Inscenace 1960 – 1961. Sestup Orfeův, *Acta scaenographica*, duben 1961, č. 9, s. 165 – 166.
29. Jan Grossman, *Jevištní výtvarnictví 1945 – 1960*, Praha 1961.
30. Antonín Bartušek, Inscenace 1961 – 1962. Kavkazský křídový kruh, *Acta scaenographica*, květen 1962, č. 10, s. 189 – 190.
31. Milan Lukeš, Blíží se jubileum, *Divadelní noviny*, 1962, roč. 5, č. 25 – 26, 4. 7., s. 8.
32. Jiří Hilmera, Scénické výtvarnictví na festivalu jevištního díla Sergeje Prokofjeva, *Acta scaenographica*, srpen 1963, roč. 4, č. 1, s. 1 – 3.
33. Antonín Bartušek, Inscenace 1963 – 1964. Andorra, *Acta scaenographica*, červenec 1964, roč. 4, č. 12, s. 240 – 241.
34. Věra Ptáčková, Jeppe z vršku, *Acta scaenographica*, červen 1965, roč. 5, č. 11, s. 3.
35. Zuzana Charvátová, *Divadlo Oldřicha Stibora v desetiletí 1955 – 1965*, Olomouc 1965.
36. František Šmejkal, *František Muzika*, Praha 1966.
37. Vladimír Procházka, *Příruční slovník naučný IV. S – Ž*, Praha 1967, s. 411.
38. Miloš Smetana, Podněty a úskalí, Konfrontace, *Divadelní noviny*, 1967 / 1968, roč. 11, č. 5 – 6, 25. 10., s. 12.
39. Neautorizováno, Ceny Oldřicha Stibora, *Divadelní noviny*, 1968, roč. 11, č. 13, 17. 1., s. 2.
40. Eva Hermanová, 100, Suchoňova Krutňava, *Divadelní noviny*, 1968, roč. 11, č. 19, 10. 4., s. 5.

41. Rudolf Rouček, Janáčkova operní bilogie v Národním divadle, *Divadelní noviny*, 1968, roč. 11, č. 21, 8. 5., s. 3.
42. Neautorizováno, Oslavy Národního divadla, *Divadelní noviny*, 1968, roč. 11, č. 22, 22. 5., s. 2.
43. Sylva Marešová, Česká opera v Antverpách, *Divadelní noviny*, 1968/1969, roč. 12, č. 13, s. 10.
44. Josef Svoboda – Zbyněk Kolář – Vladimír Nývlt – Oldřich Šimáček, *Divadelní noviny*, 1968/1969, roč. 12, č. 17, s. 12.
45. Oldřich Šimáček – Jan Mikota, Oldřich Šimáček. Rozhovory se scénografy, *Acta scaenographica*, květen 1969, roč. 9, č. 10, s. 184 – 185.
46. Jiřina Telcová, Olomoucká jubilejní výstava, *Acta scaenographica*, listopad 1970, roč. 11, č. 3, s. 3.
47. Jaromír Lakosil, *Výtvarné umění Olomoucka 1921 – 1971*, Olomouc 1971.
48. Sylva Marešová – Jan Procházka, *Oldřich Šimáček*, Praha 1971.
49. Neautorizováno, Hlasy holandského tisku o Oldřichu Šimáčkovi. *Zprávy Divadelního ústavu*, 1972, roč. 8 (XIV), č. 5, s. 18 – 23.
50. Jiří Hilmera, Rozhovor s Oldřichem Šimáčkem o jeho výpravě k Prstenu Nibelungova pro inscenaci Královské Vlámské opery v Antverpách, *Hudební rozhledy*, 1973.
51. Jiří Kotalík, *Tchecoslováquia cenografia, XII. Bienal de São Paulo 1973*, Praha 1973.
52. Dagmar Tučná, *XII. Bienal de Sao Paulo, Outubro / Novembro 1973 – Catálogo*, Praha 1973.
53. Neautorizováno, *O divadle na Moravě*, Acta Universitatis Palackianae, Olomucensis, Facultas Philosophica, Supplementum 21, Praha 1974.
54. Zdeněk Pleskot, Scénografie činohry ND v sezoně 1973 – 1974, *Interscaena, Acta scaenographica*, 1974, roč. 4, č. 4, s. 77 – 79.
55. Fulínová Jaroslava, Sedmdesát výprav, *Ahoj na sobotu*, 7. 11. 1975.
56. Jan Šimon Fiala, Obrazy za oponou, *Gramorevue*, 1976, Únor, č. 2, s. 6 – 7.
57. Sylva Marešová – Bohumil Šašínska, Kulatý stůl Scény 77 o scénografii. Naplnit tradici současnosti. Čeští scénografové uvažují o poslání svého oboru. *Scéna*, 1977, roč. 2, č. 18, s. 4.

58. Jana Pleskačová – Věra Ptáčková, *Pražské quadriennale 1967 / 1971 Mezinárodní výstava jevištního výtvarnictví a divadelní architektury*, Praha 1978.
59. Radoslav Lošťák, *Oldřich Šimáček – Scénické návrhy a kresby*, Olomouc 1978.
60. Neautorizováno, V olomouckém Divadle hudby. Scénické návrhy a kresby Oldřicha Šimáčka, *Nová svoboda*, 22. 2. 1978.
61. Neautorizováno, Anketa – Váš názor na funkci a prostředky scénografie v současném divadle? Co je podle Vás v současné československé scénografii nejprogressivnější? V čem vidíte specifický rys československé scénografie a co je podle Vás třeba k jeho rozvinutí do budoucna?, *Scéna*, 1979, roč. 4, č. 10, s. 6 – 7.
62. Aleš Fuchs, Kulatý stůl Scény 79 o scénografii, *Scéna*, 1979, roč. 4, č. 10, s. 4 – 5.
63. Jiří Kotalík – Helena Albertová, *Oldřich Šimáček, výstava scénografických prací*, Praha 1979.
64. Neautorizováno, Šedesátiny Oldřicha Šimáčka, *Lidová demokracie*, 1. 9. 1979.
65. Neautorizováno, Tvůrce jevištního prostoru, *Národní divadlo*, září 1979.
66. Neautorizováno, Výstava ve foyer Divadla na Vinohradech k umělcovým šedesátinám, *Hudební rozhledy*, březen 1980.
67. Eva Šormová, Enn Vetemaa: Svatá Zuzana aneb Škola mistrů, *Dialog*, 1980, roč. 3, č. 7 – 8, 1. 5., s. 27.
68. Neautorizováno, Scénografie Oldřicha Šimáčka. *Rovnost*, 16. 6. 1981.
69. František Šmejkal, *František Muzika (1900 – 1974). Obrazy, kresby, scénické návrhy, knižní grafika*, Praha 1981.
70. Zuzana Ledererová, *Oldřich Šimáček / Scénografie*, Brno 1981.
71. Zuzana Ledererová, Profil Oldřicha Šimáčka, *Scéna*, 1981, roč. 6, č. 17, 17. 8., s. 2.
72. Sylva Marešová, O tvář současné scénografie, *Scéna*, 1981, roč. 6, č. 5, 13. 3., s. 3.
73. Jan Šimon Fiala, Z tajemství zákulisí, *Scéna*, 1981, roč. 6, č. 15 – 16, 24. 7., s. 7.
74. Neautorizováno, Telegram, *Scéna*, 1981, roč. 6, č. 14, 10. 7., s. 2.
75. Neautorizováno, Scénografie Oldřicha Šimáčka, *Rudé právo*, 19. 2. 1982.
76. Neautorizováno, Oznámení o výstavě Oldřicha Šimáčka v pražské Galerii Vincence Kramáře, *Tvorba*, 24. 2. 1982.
77. Neautorizováno, Výtvarná tvář divadla, *Svět v obrazech*, 5. 3. 1982.

78. Neautorizováno, Naše vernisáž, *Květy*, 11. 3. 1982.
79. Neautorizováno, Výtvarník pro divadla, *Večerní Praha*, 18. 11. 1982.
80. Neautorizováno, Scénograf Oldřich Šimáček, *Svobodné slovo*, 16. 2. 1982.
81. Jiří Kotalík, *Scénografické dílo Oldřicha Šimáčka*, Praha 1982.
82. Kolektiv autorů Encyklopedického institutu ČSAV, *Ilustrovaný encyklopedický slovník, III. P – Ž*, Praha 1982, s. 493.
83. Věra Ptáčková, *Česká scénografie XX. století*, Praha 1982.
84. Vladimír Jindra, *Současná scénografie. Soudobé české umění*, Praha 1982, s. 40 – 41.
85. Neautorizováno, Scénografie, Galerie české současné scénografie XII. – Oldřich Šimáček, *Scéna*, 1982, roč. 7, č. 21, 15. 10., s. 8.
86. Otakar Roubínek, *Zbyněk Kolář*, Praha 1982.
87. Neautorizováno, Divadlo československé armády – Divadlo na Vinohradech, *Scénografie*, 1983, č. 49, s. 45 – 55.
88. Neautorizováno, Včerejšek a dnešek Divadla na Vinohradech, *Scénografie*, 1983, č. 49, s. 63 – 71.
89. Iša Popelka, „Dělat divadlo“ značilo přemýšlet, *Scéna*, 1983, roč. 8, č. 17, 29. 7., s. 7.
90. Jan Šimon Fiala, Potlesk z hlediště, *Ahoj na sobotu*, 29. 4. 1983, č. 18, s. 12 – 13.
91. Neautorizováno, O scénografii s Oldřichem Šimáčkem, Mám rád olomoucké divadlo, *Stráž lidu*, 17. 5. 1983.
92. Neautorizováno, Jubileum úspěšného scénografa, *Lidová demokracie*, 1. 9. 1984.
93. Zuzana Ledererová, Bystrouška a scénograf, *Scéna*, 1985, roč. 10, č. 1, 21. 1., s. 4
94. Jaromír Svoboda, *Národní divadlo zblízka*. Praha 1987.
95. Kolektiv autorů Encyklopedického institutu ČSAV, *Malá československá encyklopedie, VI. Š – Ž*, Praha 1987, s. 33.
96. Jiřina Telcová, *Paleta a maska: scénografie brněnského divadla v letech 1884–1944*, Brno, 1988.
97. Vladimír Procházka, *Národní divadlo a jeho předchůdci: Slovník umělců divadel Vlastenského, Stavovského, Prozatímního a Národního*, Praha 1988.
98. Vladimír Macura et al., *Slovník světových literárních děl, A – L*, Praha 1988.
99. Vladimír Macura et al., *Slovník světových literárních děl, M – Ž*, Praha 1988.

100. Neautorizováno, Tvůrčí profesionál, *Rudé právo*, 2. 9. 1989.
101. Neautorizováno, Scénograf se srdcem malíře, *Lidová demokracie*, 6. 9. 1989.
102. Jiří Kotalík, *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček, Scénografie*, Olomouc 1989.
103. Novalis – Rilke – Šimáček, *Oldřich Šimáček: Obrazy*, Olomouc 1989.
104. Josef Josefík, *Státní divadlo Oldřicha Štibora Olomouc 1920 – 1990*, Olomouc 1990.
105. Prokop Toman, *Nový slovník československých výtvarných umělců – dodatky*, Ostrava 1994.
106. Bohumír Kolář, Dva světy Oldřicha Šimáčka, *Hanácké noviny*, 1994, roč. 5, č. 209, 10. 9., s. 5.
107. Věra Ptáčková, *Zrcadlo světového divadla: Pražské quadriennale 1967 – 1991*, Praha 1995.
108. Neautorizováno, O. Šimáček vystavuje v divadle, *Hanácké noviny*, 1996, roč. 7, č. 123, 15. 10., s. 5.
109. Miroslava Přikrylová – František Knoop, *Bibliografie časopisu Divadlo*, Praha 1998, s. 143.
110. Josef Tomeš et al, *Český biografický slovník XX. století, III., Q – Ž*, Praha 1999.
111. Neautorizováno, Kronika 37/99, *Týden*, 1999, roč. 6, č. 37, 6. 9., s. 72.
112. Vladimír Prokop, *Literatura 19. a počátku 20. století (od romantiků po buřiče)*, Sokolov 2000.
113. Vladimír Prokop, *Dějiny literatury od starověku do počátku 19. století, aneb od Mezopotámie po naše národní obrození*, Sokolov 2001.
114. Ivana Pustějovská, Šimáčkové, otec a syn, vystavují. Olomoucká Galerie Podkova nabízí výstavu obrazů scénografa a plastik fotografa, *Mladá fronta Dnes*, září 2002.
115. Bohumír Kolář, Podkova je nyní centrem výtvarného umění, *Olomoucké listy*, 2002, roč. 2, č. 37, s. 15.
116. Marie Zdeňková, *Czech made, současná česká scénografie, contemporary czech stage design*, Praha 2003.
117. Josef Herman, Buchtičky se šodó, nebo skopové?, *Divadelní noviny*, 2003, roč. 12, č. 5, 4. 3., s. 5.
118. Mahulena Nešlehová – Jiří Hilmera – Rostislav Švácha, *Vlastislav Hofman*, Praha 2004.

119. Neautorizováno, Kultura z Moravy se představí v Praze, *Lidové noviny*, Byznys, 2005, roč. 18, č. 284, 6. 12., s. 19.
120. Neautorizováno, Moravské divadlo vzdalo novou galerii hold scénografovi Oldřichu Šimáčkově. *Mladá fronta Dnes*, 2005, roč. 16, č. 30, 5. 2., s. C/4.
121. Gabriela Garbová, Nová galerie přibližuje dílo scénografa Oldřicha Šimáčka, *Olomoucký den*, 2005, č. 38, 15. 2., s. 9.
122. Martina Pachmanová – Markéta Pražanová, *Vysoká škola umělecko-průmyslová 1885 – 2005*, Praha 2005.
123. Vlasta Hradilová, Moravské divadlo otevřelo Galerii Oldřicha Šimáčka, *Právo*, Olomoucký kraj, 2005, roč. 15, č. 40, 17. 2., s. 13.
124. Bohumír Kolář, Galerie Oldřicha Šimáčka, *Radniční listy*, 2005, roč. 7, č. 3, 25. 3., s. 3.
125. Pavel Petráněk, *Richard Wagner, Der Ring des Nibelungen = Prsten Nibelungův: slavnostní hra ve třech dnech a předvečeru z let 1853-1874 na vlastní libreto*, Praha 2005.
126. Vlasta Koubská, *František Tröster: básník světla a prostoru = artist of light and space*, Praha 2007.
127. Arnold Aronson, *Pohled do propasti: Eseje o scénografii*, Praha 2007.
128. Jarmila Gabrielová, *Kronika Pražského quadriennale*, Praha 2007.
129. Věra Ptáčková, Scénografie, in: Rostislav Švácha (ed.) – Marie Platovská (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění (VI – 1), 1958 – 2000*, Praha 2007, s. 295 – 307.
130. Věra Ptáčková, Scénografie, in: Rostislav Švácha (ed.) – Marie Platovská (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění (VI – 2), 1958 – 2000*, Praha 2007, s. 797.
131. Anna Hostomská, *Příběhy, pověsti a pohádky paní Hudby*, Praha 2007.
132. Jindřich Černý, *Osudy českého divadla po druhé světové válce: divadlo a společnost 1945 – 1955*, Praha 2007.
133. Viktorie Čermáková, *Proměny: divadelní výtvarnice na přelomu tisíciletí*, Praha 2008.
134. Hana Ribí, *Edward Gordon Craig – Figura a abstrakce*, Praha 2008.
135. Věra Ptáčková, *Divadlo na konci světa*, Praha 2008.
136. Helena Albertová, *Josef Svoboda: scenographer*, Praha 2008.
137. Jiří Štefanides, *Kalendárium dějin divadla v Olomouci (od roku 1479)*, Praha 2008, s. 219.

138. Beno Blachut, Před 90 lety... Zprávy z opery, *Národní divadlo*, září 2009, č. 1, s. 12.
139. Vlasta Koubská, *Otakar Schindler (1923 – 1998) scénograf: soupis scénických a kostýmních návrhů Otakara Schindlera uložených v divadelním oddělení Národního muzea*, Praha 2009.
140. Josef Maliva, Přání umělci k devadesátinám. Oldřich Šimáček, senior olomoucké výtvarné scény, *Prostor Zlín*, 2009, č. 28, s. 134 – 142.
141. Vladimír Just, *Divadlo v totalitním systému*, Praha 2010.

8.3 Literatura abecedně

1. *O divadle na Moravě*, Acta Universitatis Palackianae, Olomucensis, Facultas Philosophica, Supplementum 21, Praha 1974.
2. Helena Albertová, *Josef Svoboda: scenographer*, Praha 2008.
3. Arnold Aronson, *Pohled do propasti: Eseje o scénografii*, Praha 2007.
4. Antonín Bartušek, Inscenace 1961 – 1962. Kavkazský křídový kruh, *Acta scaenographica*, květen 1962, č. 10, s. 189 – 190.
5. Antonín Bartušek, Inscenace 1963 – 1964. Andorra, *Acta scaenographica*, červenec 1964, roč. 4, č. 12, s. 240 – 241.
6. Beno Blachut, Před 90 lety... Zprávy z opery, *Národní divadlo*, září 2009, č. 1, s. 12, Krátký portrét jubilanta Oldřicha Šimáčka.
7. Viktorie Čermáková, *Proměny: divadelní výtvarnice na přelomu tisíciletí*, Praha 2008.
8. Jindřich Černý, *Osudy českého divadla po druhé světové válce: divadlo a společnost 1945 – 1955*, Praha 2007.
9. Jan Šimon Fiala, Obrazy za oponou, *Gramorevue*, Únor 1976, , č. 2, s. 6 – 7.
10. Jan Šimon Fiala, Z tajemství zákulisí, *Scéna*, 1981, roč. 6, č. 15 – 16, 24. 7., s. 7.
11. Jan Šimon Fiala, Potlesk z hlediště, *Ahoj na sobotu*, 1983, č. 18, 29. 4., s. 12 – 13.
12. Aleš Fuchs, Kulatý stůl Scény 79 o scénografii, *Scéna*, 1979, roč. 4, č. 10, s. 4 – 5.
13. Jaroslava Fulínová: Sedmdesát výprav, *Ahoj na sobotu*, 7. 11. 1975.
14. Jarmila Gabrielová, *Kronika Pražského quadriennale*, Praha 2007.
15. Gabriela Garbová, Nová galerie přibližuje dílo scénografa Oldřicha Šimáčka, *Olomoucký den*, 2005, č. 38, 15. 2., s. 9.

16. Jan Grossman, *Jevištní výtvarnictví 1945 – 1960*, Praha 1961.
17. Jiří Hájek, Zdravý a nemocný převelice zdravý, *Divadelní noviny*, 1959 / 1960, roč. 3, č. 21, s. 4.
18. Eva Hermanová, 100, Suchoňova Krútňava, *Divadelní noviny*, 1968, roč. 11, č. 19, 10. 4., s. 5.
19. Josef Herman, Buchtičky se šodó, nebo skopové?, *Divadelní noviny*, 2003, roč. 12, č. 5, 4. 3., s. 5.
20. Jiří Hilmera, Inscenace 1960 – 1961. Irkutská historie, *Acta scaenographica*, únor 1961, č. 7, s. 125.
21. Jiří Hilmera, Scénické výtvarnictví na festivalu jevištního díla Sergeje Prokofjeva. *Acta scaenographica*, srpen 1963, roč. 4, č. 1, s. 1 – 3.
22. Jiří Hilmera, Rozhovor s Oldřichem Šimáčkem o jeho výpravě k Prstenu Nibelungova pro inscenaci Královské Vlámské opery v Antverpách, *Hudební rozhledy*, 1973.
23. Anna Hostomská, *Příběhy, pověsti a pohádky paní Hudby*, Praha 2007.
24. Vlasta Hradilová, Moravské divadlo otevřelo Galerii Oldřicha Šimáčka, *Právo, Olomoucký kraj*, 2005, roč. 15, č. 40, 17. 2., s. 13.
25. Zuzana Charvátová, *Divadlo Oldřicha Stibora v desetiletí 1955 – 1965*, Olomouc 1965.
26. Vladimír Jindra, *Současná scénografie. Soudobé české umění*, Praha 1982, s. 40 – 41.
27. Josef Josefík, *Státní divadlo Oldřicha Stibora Olomouc 1920 – 1990*, Olomouc 1990.
28. Vladimír Just, *Divadlo v totalitním systému*, Praha 2010.
29. Vojtěch Kabeláč – Vítek Světozar, *Olomoucké divadlo v desetiletí 1945 – 1955*, Olomouc 1957.
30. Kolektiv autorů Encyklopedického institutu ČSAV, *Ilustrovaný encyklopedický slovník, III. P – Ž*, Praha 1982, s. 493.
31. Kolektiv autorů Encyklopedického institutu ČSAV, *Malá československá encyklopedie. VI. Š – Ž*, Praha 1987, s. 33.
32. Bohumír Kolář, Galerie Oldřicha Šimáčka, *Radniční listy*, 2005, roč. 7, č. 3, 25. 3., s. 3.
33. Bohumír Kolář, Podkova je nyní centrem výtvarného umění, *Olomoucké listy*, 2002, roč. 2, č. 37, s. 15.

34. Bohumír Kolář, Dva světy Oldřicha Šimáčka, *Hanácké noviny*, 1994, roč. 5, č. 209, 10. 9., s. 5.
35. Jiří Kotalík, *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček, Scénografie*, Olomouc 1989.
36. Jiří Kotalík, *Tchecoslováquia cenografia, XII. Bienal de São Paulo 1973*, Praha 1973.
37. Jiří Kotalík, *Scénografické dílo Oldřicha Šimáčka* (úvod do katalogu), Praha 1982.
38. Jiří Kotalík – Helena Albertová, *Oldřich Šimáček, výstava scénografických prací*, Praha 1979.
39. Vlasta Koubská, *František Tröster: básník světla a prostoru = artist of light and space*, Praha 2007.
40. Vlasta Koubská, *Otakar Schindler (1923 – 1998) scénograf: soupis scénických a kostýmních návrhů Otakara Schindlera uložených v divadelním oddělení Národního muzea*, Praha 2009.
41. Klub přátel umění v Olomouci, *Katalog X. členské výstavy Skupiny olomouckých výtvarníků*, Olomouc 1943.
42. Krajské středisko Svazu československých výtvarných umělců v Olomouci, *Katalog členské výstavy Krajského střediska Svazu čs. výtvarných umělců Olomouc*, Olomouc 1950.
43. Krajské středisko Svazu československých výtvarných umělců v Olomouci, *Katalog členské výstavy*, Olomouc 1951.
44. Stanislav Křupka, *X. Jubilejní výstava Skupiny moravských výtvarníků*, Olomouc 1947.
45. Rudolf Kulhánek, *Ročenka Městského divadla v Olomouci v prvním roce osvobozené republiky 1945 – 1946*, Olomouc 1946.
46. Jaromír Lakosil, *Výtvarné umění Olomoucka 1921 – 1971*, Olomouc 1971.
47. Jaromír Lakosil, *Šestá členská výstava*, Olomouc 1958.
48. Zuzana Ledererová, *Oldřich Šimáček / Scénografie*, Brno 1981.
49. Zuzana Ledererová, Profil Oldřicha Šimáčka, *Scéna*, 1981, roč. 6, č. 17, 17. 8., s. 2.
50. Zuzana Ledererová, Bystrouška a scénograf, *Scéna*, 1985, roč. 10, č. 1, 21. 1., s. 4.
51. Radoslav Lošťák, *Oldřich Šimáček – Scénické návrhy a kresby*, Olomouc 1978.
52. Milan Lukeš, Blíží se jubileum, *Divadelní noviny*, 1962, roč. 5, č. 25 – 26, 4. 7., s. 8.
53. Vladimír Macura et al., *Slovník světových literárních děl, A – L*, Praha 1988.
54. Vladimír Macura et al., *Slovník světových literárních děl, M – Ž*, Praha 1988.

55. Josef Maliva, Přání umělci k devadesátinám. Oldřich Šimáček, senior olomoucké výtvarné scény, *Prostor Zlín*, 2009, č. 28, s. 134 – 142.
56. Sylva Marešová – Jan Procházka, *Oldřich Šimáček*, Praha 1971.
57. Sylva Marešová – Bohumil Šašinka, Kulatý stůl Scény 77 o scénografii. Naplnit tradici současnosti. Čeští scénografové uvažují o poslání svého oboru, *Scéna*, 1977, roč. 2, č. 18, s. 4.
58. Sylva Marešová, O tvář současné scénografie, *Scéna*, 1981, roč. 6, č. 5, 13. 3., s. 3.
59. Sylva Marešová, Česká opera v Antverpách, *Divadelní noviny*, 1968/1969, roč. 12, č. 13, s. 10.
60. Jan Mikota, Oldřich Šimáček. Rozhovory se scénografy, *Acta scaenographica*, květen 1969, roč. 9, č. 10, s. 184 – 185.
61. Neautorizováno, Anketa – Váš názor na funkci a prostředky scénografie v současném divadle? Co je podle Vás v současné československé scénografii nejprogresivnější? V čem vidíte specifický rys československé scénografie a co je podle Vás třeba k jeho rozvinutí do budoucna? *Scéna*, 1979, roč. 4, č. 10, s. 6 – 7.
62. Neautorizováno, Ceny Oldřicha Stibora, *Divadelní noviny*, 1968, roč. 11. č. 13, 17. 1., s. 2.
63. Neautorizováno, *Česká opera v obraze a kostýmu*, Praha 1951.
64. Neautorizováno, Divadlo československé armády – Divadlo na Vinohradech, *Scénografie*, 1983, č. 49, s. 45 – 55.
65. Neautorizováno, Hlasy holandského tisku o Oldřichu Šimáčkovi. *Zprávy Divadelního ústavu*, 1972, roč. 8 (XIV), č. 5, s. 18 – 23.
66. Neautorizováno, Jubileum úspěšného scénografa, *Lidová demokracie*, 1. 9. 1984.
67. Neautorizováno, Kronika 37/99, *Týden*, 6. 9. 1999, roč. 6, č. 37, s. 72.
68. Neautorizováno, Kultura z Moravy se představí v Praze, *Lidové noviny, Byznys*, 6. 12. 2005, roč. 18, č. 284, s. 19.
69. Neautorizováno, Moderní technika a divadlo, *Acta scaenographica*, říjen 1960, č. 3, s. 41 – 44.
70. Neautorizováno, Moravské divadlo vzdalo novou galerií hold scénografovi Oldřichu Šimáčkovi, *Mladá fronta Dnes, Střední Morava Dnes*, 2005, roč. 16, č. 30, 5. 2., s. C/4.

71. Muzeum umění Olomouc, *100 let výtvarné Moravy*, Olomouc 1948.
72. Neautorizováno, Naše vernisáž, *Květy*, 11. 3. 1982.
73. Neautorizováno, O. Šimáček vystavuje v divadle, *Hanácké noviny*, 1996, roč. 7, č. 123, 15. 10., s. 5.
74. Neautorizováno, O scénografii s Oldřichem Šimáčkem. Mám rád olomoucké divadlo, *Stráž lidu*, 17. 5. 1983.
75. Neautorizováno, Oslavy Národního divadla, *Divadelní noviny*, 1968, roč. 11, č. 22, 22. 5., s. 2.
76. Neautorizováno, Scénograf Oldřich Šimáček, *Svobodné slovo*, 16. 2. 1982.
77. Neautorizováno, Scénograf se srdcem malíře, *Lidová demokracie*, 6. 9. 1989.
78. Neautorizováno, Scénografie Oldřicha Šimáčka. *Rovnost*, 16. 6. 1981.
79. Neautorizováno, Scénografie Oldřicha Šimáčka. *Rudé právo*, 19. 2. 1982.
80. Neautorizováno, Scénografie. Galerie české současné scénografie XII. Oldřich Šimáček, *Scéna*, 1982, roč. 7, č. 21, 15. 10., s. 8.
81. Neautorizováno, Slovo mají jevištní výtvarníci, *Divadlo*, Praha, červen 1960, roč. 11, č. 6, s. 299 – 302.
82. Neautorizováno, Šedesátiny Oldřicha Šimáčka, *Lidová demokracie*, 1. 9. 1979.
83. Neautorizováno, Telegram, *Scéna*, 1981, roč. 6, č. 14, 10. 7., s. 2.
84. Neautorizováno, Oznámení o výstavě Oldřicha Šimáčka v pražské Galerii Vincence Kramáře, *Tvorba*, 24. 2. 1982.
85. Neautorizováno, Tvůrce jevištního prostoru, *Národní divadlo*, září 1979.
86. Neautorizováno, Tvůrčí profesionál, *Rudé právo*, 2. 9. 1989.
87. Neautorizováno, Včerejšek a dnešek Divadla na Vinohradech, *Scénografie*, 1983, č. 49, s. 63 – 71.
88. Neautorizováno, V olomouckém Divadle hudby. Scénické návrhy a kresby Oldřicha Šimáčka, *Nová svoboda*, 22. 2. 1978.
89. Neautorizováno, Výstava ve foyer Divadla na Vinohradech k umělcovým šedesátinám, *Hudební rozhledy*, březen 1980.
90. Neautorizováno, Výtvarná tvář divadla, *Svět v obrazech*, Praha, 5. 3. 1982.
91. Neautorizováno, Výtvarník pro divadla, *Věčerní Praha*, 18. 11. 1982.

92. Neautorizováno, Zahájení olomoucké sezóny, Premiéra Jiráskova „Otce“ v divadle v Horolanech, *Lidové noviny*, 1943, roč. 51, č. 248, 10. 9., s. 4.
93. Neautorizováno, Změny v olomouckém divadle, *Lidové noviny*, 1942, roč. 50, 15. 4., s. 6.
94. Neautorizováno, *X. členská výstava Skupiny olomouckých výtvarníků*, Olomouc 1943.
95. Mahulena Nešlehová – Jiří Hilmera – Rostislav Švácha, *Vlastislav Hofman*, Praha 2004.
96. Novalis – Rilke – Šimáček, *Oldřich Šimáček: Obrazy*, Olomouc 1989.
97. Martina Pachmanová – Markéta Pražanová, *Vysoká škola umělecko-průmyslová 1885 – 2005*, Praha 2005.
98. Pavel Petráněk, *Richard Wagner, Der Ring des Nibelungen = Prsten Nibelungův: slavnostní hra ve třech dnech a předvečeru z let 1853 – 1874 na vlastní libreto*, Praha 2005.
99. Zdeněk Pleskot, Scénografie činohry ND v sezoně 1973 – 1974, *Interscaena, Acta scaenographica*, 1974, roč. 4, č. 4, s. 77 – 79.
100. Iša Popelka, „Dělat divadlo“ značilo přemýšlet, *Scéna*, 1983, roč. 8, č. 17, 29. 7., s. 7.
101. Vladimír Prokop, *Literatura 19. a počátku 20. století (od romantiků po buřiče)*, Sokolov 2000.
102. Vladimír Prokop, *Dějiny literatury od starověku do počátku 19. století, aneb od Mezopotámie po naše národní obrození*, Sokolov 2001.
103. Vladimír Procházka, *Národní divadlo a jeho předchůdci: Slovník umělců divadel Vlastenského, Stavovského, Prozatímního a Národního*, Praha 1988.
104. Miroslava Přikrylová – František Knoop, *Bibliografie časopisu Divadlo*, Praha 1998, s. 143.
105. Vladimír Procházka, *Průruční slovník naučný, IV, S – Ž*, Praha 1967, s. 411.
106. Ivana Pustějovská, Šimáčkové, otec a syn, vystavují. Olomoucká Galerie Podkova nabízí výstavu obrazů scénografa a plastik fotografa, *Mladá fronta Dnes*, září 2002.
107. Věra Ptáčková, *Česká scénografie XX. století*, Praha 1982.
108. Věra Ptáčková, Jeppe z vršku, *Acta scaenographica*, červen 1965, roč. 5, č. 11, s. 3.
109. Věra Ptáčková, *Zrcadlo světového divadla: Pražské quadriennale 1967 – 1991*, Praha 1995.

110. Věra Ptáčková, Scénografie, in: Rostislav Švácha (ed.) – Marie Platovská (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění (VI – 1), 1958 – 2000*, Praha 2007, s. 295 – 307.
111. Věra Ptáčková, Scénografie, in: Rostislav Švácha (ed.) – Marie Platovská (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění (VI – 2), 1958 – 2000*, Praha 2007, s. 797.
112. Věra Ptáčková, *Divadlo na konci světa*, Praha 2008.
113. Věra Ptáčková – Jana Pleskačová, *Pražské quadriennale 1967 / 1971 Mezinárodní výstava jevištního výtvarnictví a divadelní architektury*, Praha 1978.
114. Hana Ribí, *Edward Gordon Craig – Figura a abstrakce*, Praha 2008.
115. Otakar Roubínek, *Zbyněk Kolář*, Praha 1982.
116. Rudolf Rouček, Janáčkova operní bilogie v Národním divadle, *Divadelní noviny*, 1968, roč. 11, č. 21, 8. 5., s. 3.
117. Adolf Scherl, Inscenace 1960 – 1961. Zdravý nemocný, *Acta scaenographica*, srpen 1960, č. 1, s. 7.
118. Adolf Scherl, Inscenace 1960 – 1961. Kamenný kvítek, *Acta scaenographica*, březen 1961, č. 8, s. 156 – 157.
119. Skupina olomouckých výtvarníků, Členská výstava – katalogy k výstavám, Olomouc 1946.
120. Skupina olomouckých výtvarníků, *Skupina olomouckých výtvarníků*, Olomouc 1946.
121. Skupina olomouckých výtvarníků, *Skupina olomouckých výtvarníků* (členská výstava, katalog), Olomouc, 1947.
122. Skupina moravských výtvarníků Olomouc, *Seznam děl členské výstavy Skupiny moravských výtvarníků*, Olomouc 1948.
123. Miloš Smetana, Podněty a úskalí, Konfrontace, *Divadelní noviny*, 1967 / 1968, roč. 11, č. 5 – 6, 25. 10., s. 12.
124. Josef Svoboda – Zbyněk Kolář – Vladimír Nývlt – Oldřich Šimáček, *Divadelní noviny*, 1968/1969, roč. 12, č. 17, s. 12.
125. Jaromír Svoboda, *Národní divadlo zblízka*, Praha 1987.
126. J. B. Svrček, *Výstava obrazů a plastik moravských krajských středisek SČSVU*, Ostrava 1954.

127. František Šmejkal, *František Muzika (1900 – 1974). Obrazy, kresby, scénické návrhy, knižní grafika*, Praha 1981.
128. František Šmejkal, *František Muzika*, Praha 1966.
129. František Šmilauer, *Katalog výstavy Skupiny moravských výtvarníků v Olomouci*, Jeseník 1949.
130. Eva Šormová, Enn Vetemaa: Svatá Zuzana aneb Škola mistrů, *Dialog*, 1. 5. 1980, roč. 3, č. 7 – 8, s. 27.
131. Jiří Štefanides, *Kalendárium dějin divadla v Olomouci (od roku 1479)*, Praha 2008, s. 219.
132. Jiřina Telcová, Inscenace 1960 – 1961. Sestup Orfeův, *Acta scaenographica*, duben 1961, č. 9, s. 165 – 166.
133. Jiřina Telcová, Olomoucká jubilejní výstava, *Acta scaenographica*, listopad 1970, roč. 11, č. 3, s. 3.
134. Jiřina Telcová, *Paleta a maska: scénografie brněnského divadla v letech 1884 – 1944*, Brno, 1988.
135. Prokop Toman, *Nový slovník československých výtvarných umělců – dodatky*, Ostrava 1994.
136. Josef Tomeš et al, *Český biografický slovník XX. století, III. díl, Q – Ž*, Praha 1999.
137. Dagmar Tučná, *XII. Bienal de Sao Paulo, Outubro / Novembro 1973 – Catálogo*, Praha 1973.
138. Ústřední svaz československých výtvarných umělců (ÚSČSVU), Krajské středisko Olomouc, *III. členská výstava Ústředního svazu československých výtvarných umělců v Olomouci*, Olomouc, 1952.
139. Ústřední svaz československých výtvarných umělců (ÚSČSVU), Krajské středisko Olomouc, *Čtvrtá členská výstava*, Olomouc, 1953.
140. Ústřední svaz československých výtvarníků umělců (ÚSČSVU), Krajské středisko Olomouc, *Pátá členská výstava*, Olomouc 1955.
141. Marie Zdeňková, *Czech made, současná česká scénografie, contemporary czech stage design*, Praha 2003.

8.4 Internetové odkazy

- Divadelní ústav, <http://www.divadelni-ustav.cz/cs/>, vyhledáno 28. 3. 2011.
- Archiv Národního divadla, Oldřich Šimáček, <http://archiv.narodni-divadlo.cz/default.aspx?jz=cs&dk=Umelec.aspx&ju=3718&pn=356affcc-f301-3000-85ff-c11223344aaa>, vyhledáno 28. 3. 2011.
- Archiv Národního divadla, <http://archiv.narodni-divadlo.cz/>, vyhledáno 28. 3. 2011.
- Ústav pro českou literaturu AV ČR, Digitalizovaný archiv časopisů, <http://archiv.ucl.cas.cz/>, vyhledáno 16. 4. 2011.
- Slovník české literatury, <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/>, vyhledáno 18. 4. 2011.
- David Kroča, Scéna, <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=206>, vyhledáno 18. 4. 2011.
- Michal Příbáň, Divadlo, <http://www.slovníkceskeliteratury.cz/showContent.jsp?docId=91>, vyhledáno 18. 4. 2011.
- Jan Hlavatý, Umění scénografie, <http://www.hlavaty-jan.cz/umeni/scenografie.php>, vyhledáno 28. 3. 2011.
- Česká televize, Jeppe z vršku, <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10245719005-jeppe-z-vrsku/>, vyhledáno 24. 5. 2011.
- Moravské divadlo Olomouc, Historie souboru činohra, <http://www.moravskedivadlo.cz/cinohra/historie/>, vyhledáno 28. 5. 2011.
- Moravské divadlo Olomouc, Historie opery a operety, <http://www.moravskedivadlo.cz/opera-a-opereta/historie/>, vyhledáno 28. 5. 2011.
- Martin Dubovic, Moje inscenace, <http://www.dubovic.com/>, vyhledáno 20. 5. 2011.
- Pražské quadriennale scénografie a divadelního prostoru, PQ 71, <http://www.pq.cz/cs/pq-71.html?itemID=278&type=national&expoId=95&personId=41362>, vyhledáno 28. 5. 2011.

- Pražské quadriennale scénografie a divadelního prostoru, PQ 76, <http://www.pq.cz/cs/pq-79.html?itemID=15&type=thematic>, vyhledáno 28. 5. 2011.
- Národní divadlo Brno, Oldřich Šimáček, <http://www.ndbrno.cz/modules/theaterarchive/index.php?h=person&a=detail&id=2468&lang=3>, vyhledáno 28. 5. 2011.
- Opera plus, Glosa: Wagnerova Valkýra v Česku, čísla a otázky, <http://www.operaplus.cz/2011/05/glosa-wagnerova-valkyra-cisla-otazky.html?showComment=1305483589237>, vyhledáno 28. 5. 2011.
- Šperky a bižuterie od historie po současnost, <http://www.bijoux-trend.cz/sperky.html>, vyhledáno 28. 5. 2011.
- Divadlo J. K. Tyla v Plzni, Profil opery, <http://www.djkt-plzen.cz/stranka/101/?lang=cz>, vyhledáno 28. 5. 2011.
- Jihočeské divadlo, Opera, <http://demo4.marten-louis.cz/archiv/ansambl/394-oldrich-simacek>, vyhledáno 28. 5. 2011.
- Otáčivé hlediště Český Krumlov, Opera, Oldřich Šimáček, <http://www.otacivehlediste.cz/archiv/ansambl/394-oldrich-simacek>, vyhledáno 28. 5. 2011.
- Wikipedie, otevřená encyklopedie, Karel Svoboda (režisér), [http://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Svoboda_\(režisér\)](http://cs.wikipedia.org/wiki/Karel_Svoboda_(režisér)), vyhledáno 6. 6. 2011.
- Státní cena Klementa Gottwalda, http://www.vyznamenani.net/CSR/Statni_cena_Klementa_Gottwalda.html, vyhledáno 7. 6. 2011.
- Spisovatelé, Nikos Kazantzakis <http://www.spisovatele.cz/nikos-kazantzakis>, vyhledáno 20. 6. 2011.
- Laterna Magika, Josef Svoboda, <http://www.laterna.cz/o-divadle/historie/josef-svoboda/>, vyhledáno 20. 6. 2011.

9 Textová příloha

V soupisu výstav a v soupisu ocenění jsem čerpala z dostupné literatury a katalogů výstav.

9.1 Soupis samostatných výstav

- 1952 Brno, Dům umění města Brna: *Šimáček – Scénografie*.
- 1959 Olomouc, Krajská galerie, Dům umění: *Šimáček – Scénické a kostýmní návrhy z let 1954 – 1959*.
- 1969 Belgie, Antverpy, Královská vlámská opera, foyer: *Scénografie – Oldřich Šimáček*.
Výstava byla reprizována v Mannheimu v NSR.
- 1973 Brazílie, São Paulo, Divadelní ústav Praha, XII. Bienále výtvarného umění: Tchecoslováquia cenografia (společně s kostýmní výtvarnicí Helenou Bezákovou).
- 1978 Olomouc, Okresní kulturní středisko, Divadlo hudby: *Oldřich Šimáček – Scénické návrhy a kresby*.
- 1979 Praha, Divadlo na Vinohradech, foyer: *Oldřich Šimáček – Výstava scénografických prací*.
- 1981 Brno, Dům umění města Brna, Divadelní ústav Praha, Dům Pánů z Kunštátu, Kabinet grafiky: *Oldřich Šimáček – Scénografie*. (29. 5. – 5. 7. 1981)
- 1982 Praha, Svaz českých výtvarných umělců, Galerie Vincence Kramáře: *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček – 40 let scénografie*.
- 1985 Kuba, Havana, ministerstvo zahraničních věcí ČSSR, Československé kulturní a informační středisko: *Escenografia - Oldřich Šimáček Artista Emerito*.
- 1987 Břeclav, Dům kultury ROH: *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček – Scénografie*.
- 1988 Uherské Hradiště, Slovácké divadlo, foyer: *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček – Scénografie*.
- 1989 Olomouc, Okresní kulturní středisko, Divadlo hudby: *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček – Obrazy*.
Olomouc, Krajské vlastivědné muzeum ve spolupráci s Oblastní galerií výtvarného umění v Olomouci a Státním divadlem Oldřicha Stibora v Olomouci: *Zasloužilý umělec Oldřich Šimáček – Scénografie*.

- 1996 Olomouc, Moravské divadlo: *Oldřich Šimáček*.
 2002 Olomouc, Galerie Podkova.
 2005 Olomouc, Moravské divadlo, foyer.
 2005 Praha, Divadlo pod Palmovkou, foyer.

9.2 Soupis ocenění

- 1957 Stříbrný odznak Divadelní žatvy za uplynulou sezónu.
- 1968 Cena Oldřicha Stibora za vynikající scénické výpravy her H. de Montherlant *Mrtvá královna*, Miloše Vacka *Milá sedmi loupežníků* a Šmejlovovy *Zmije*.
 Zasloužilý člen Divadla Oldřicha Stibora v Olomouci za dlouholetou a oddanou práci.
 Čestný titul zasloužilý umělec za úspěšnou scénografickou práci.
- 1971 Státní cena Klementa Gottwalda, kterou získal spolu s dalšími tvůrci inscenace opery Sergeje Prokofjeva *Vojna a mír* na scéně Národního divadla v Praze.
 Čestná cena ministerstva kultury SSSR za aktivní účast při přípravě a provedení opery Sergeje Prokofjeva *Vojna a mír* v rámci Dnů sovětské kultury v ČSSR.
 Zlatá medaile za soubor jevištních návrhů na Pražském quadriennale – mezinárodní přehlídce jevištního výstavnictví a divadelní architektury.
- 1973 Ocenění ministerstva kultury SSSR za scénickou výpravu opery Antonína Dvořáka *Čert a Káča* na Festivalu dramatických a hudebních děl československých autorů ve Státním ruském divadle opery a baletu v Doněcku.
 Zlatá medaile nejlepšího zahraničního scénografa na mezinárodní výstavě divadelního výtvarnictví a architektury v rámci XII. Bienále výtvarného umění v São Paulo.
- 1979 Medaile Leoše Janáčka za zásluhy o šíření a propagaci skladatele.
- 1983 Pamětní medaile ke stému výročí otevření budovy Národního divadla v Praze.
- 2005 Nově vybudovaná galerie Oldřicha Šimáčka ve foyer Moravského divadla v Olomouci.

9.3 Soupis scénografických a kostýmních návrhů

Soupis scénografických návrhů zahrnuje scénické návrhy ze sbírky Oldřicha Šimáčka, které jsou stále jeho vlastnictvím. Dále zahrnuje scénické a kostýmní návrhy ze sbírek Muzea umění Olomouc a z Institutu umění Divadelního ústavu v Praze. Čísla v hranatých závorkách odkazují k Obrazové příloze. Rozměry jsou udány v centimetrech (výška x šířka). Všechna díla jsem zdokumentovala a vyfotografovala sama, jsou k dispozici v Obrazové příloze a v digitální podobě na CD.

Formální členění seznamu: název, celkový počet scénických návrhů, autor divadelní hry, baletu nebo opery, rok vzniku návrhu, technika na čem, rozměry, signováno/nesignováno, sbírka, inventární číslo, odkaz na obrazovou přílohu v hranaté závorce

Seznam zkratek:

MUO – Muzeum umění Olomouc

DÚ – Divadelní ústav Praha

soukr. sb. O. Š. – soukromá sbírka Oldřicha Šimáčka

sign. – signováno

inv. č. – inventární číslo

9.4 Scénografické návrhy

1. *Únos ze Serailu*, scénický návrh k opeře W. A. Mozarta, 1942
 - a) Scénický návrh, pastel, papír, 52 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [1]
2. *Fuente Ovejuna*, dva scénické návrhy ke hře Lope de Vegy, 1945
 - a) Scénický návrh, tempera, papír, 35 x 26 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [2]
3. *Adam Stvořitel*, tři scénické návrhy ke hře K. Čapka, 1946
 - a) Scénický návrh, tempera, papír, 60 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [3]
 - b) Scénický návrh, tempera, papír, 60 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [4]
 - c) Scénický návrh, tempera, papír, 60 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [5]
4. *Tartuffe*, scénický návrh ke komedii Molièra, 1946
 - a) Scénický návrh, tempera, papír, 52 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [6]
5. *Jedenácté přikázání*, scénický návrh ke hře F. Šamberka, 1951

- a) Scénický návrh, kolorovaná kresba, papír, 42 x 59 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [7]
6. *Zkrocení zlé ženy*, šest návrhů ke komedii W. Shakespeara, 1952
- a) Scénický návrh, tuš, papír, 28 x 20 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [8]
- b) Scénický návrh, tuš, papír, 28 x 20 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [9]
- c) Scénický návrh, tuš, papír, 28 x 20 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [10]
- d) Scénický návrh, tuš, papír, 28 x 20 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [11]
- e) Scénický návrh, tuš, papír, 28 x 20 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [12]
- f) Scénický návrh, tuš, papír, 28 x 20 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [13]
7. *Romeo a Julie*, osm scénických návrhů ke hře W. Shakespeara, 1953
- a) Mnichova komnata, pastel, černý papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2611
- b) Juliina zahrada, barevné křídly, černý papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2612 [14]
- c) Před palácem Kapuletů, barevné křídly, papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2613 [15]
- d) Náměstí ve Veroně, barevné křídly, papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2614 [16]
- e) Juliina hrobka, barevné křídly, papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2615 [17]
- f) v Bologni, křída, papír černý papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2616 [18]
- g) scénický návrh, barevné křídly, papír černý papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2617 [19]
- h) Juliina ložnice, barevné křídly, papír černý papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2618 [20]
8. *Bastien a Bastienka*, scénický návrh pro operu W. A. Mozarta, 1956
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 76 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [21]
9. *Osel a stín*, pět scénických návrhů ke hře J. Voskovce a J. Wericha, 1959
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 51 x 37 cm nesignováno, soukr. sb. O.Š. [22]

- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 51 x 37 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [23]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 51 x 37 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [24]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 44 x 29 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [25]
 - e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 49 x 28 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [26]
10. *Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou*, pět scénických návrhů ke hře V. Nezvala, 1959
- a) Scénický návrh, křída, papír, 47,5 x 76,2 cm, 51,2 x 76,2 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 2664 [27]
 - b) Scénický návrh, křída, papír, 79 x 48 cm, 79 x 51 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 2665 [28]
 - c) Scénický návrh, křída, papír, 79 x 48 cm, 79 x 51 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 2666 [29]
 - d) Scénický návrh, křída, papír, 50,5 x 71 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 2667 [30]
 - e) Scénický návrh, křída, papír, 43 x 77 cm, 46,7 x 77 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 2668 [31]
11. *Dafnis a Chloe*, dva scénické návrhy pro hru M. Ravela, 1960
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 71 x 46 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [32]
 - b) Scénický návrh, pastel, papír, 71 x 46 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [33]
12. *Irkutská historie*, dvanáct scénických návrhů ke hře N. Arbusova, 1960
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 64 x 54 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [34]
 - b) Scénický návrh, pastel, papír, 64 x 54 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [35]
 - c) Scénický návrh, pastel, papír, 64 x 54 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [36]
 - d) Scénický návrh, pastel, papír, 64 x 54 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [37]
 - e) Scénický návrh, pastel, papír, 64 x 54 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [38]
 - f) Scénický návrh, pastel, papír, 64 x 54 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [39]
 - g) Scénický návrh, pastel, papír, 64 x 54 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [40]

- h) Scénický návrh, pastel, papír, 64 x 54 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [41]
 - i) Scénický návrh, pastel, papír, 64 x 54 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [42]
 - j) Scénický návrh, pastel, papír, 64 x 54 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [43]
 - k) Scénický návrh, pastel, papír, 64 x 54 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [44]
 - l) Scénický návrh, pastel, papír, 64 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [45]
13. *Kamenný kvítek*, dva scénické návrhy k baletu S. Prokofjeva, 1960
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 74 x 65 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [46]
 - b) Scénický návrh, pastel, papír, 74 x 65 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [47]
14. *Prodaná nevěsta*, dva scénické návrhy k operě B. Smetany, 1960
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 48 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 60, soukr. sb. O.Š. [48]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 48 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 60, soukr. sb. O.Š. [49]
15. *Sestup Orfeův*, dva scénické návrhy ke hře T. Williamse, 1960
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 65 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [50]
 - b) Scénický návrh, pastel, papír, 65 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [51]
16. *Zdravý nemocný*, dva scénické návrhy k Molièrově hře, 1960
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 69 x 67 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [52]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 69 x 67 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [53]
17. *Křišťálová noc*, scénický návrh ke hře F. Hrubína, 1961
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 43, 4 x 55, 6 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 11080
18. *Sluha dvou pánů*, tři scénické návrhy ke hře C. Goldoniho, 1961
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 56 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [54]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 56 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [55]

- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 56 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [56]
19. *Ludas Matyi*, dva scénické návrhy k baletu F. Szabó, 1961
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 78 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [57]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 55 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [58]
20. *Velký Bobby*, scénický návrh ke hře K. Gruszcynskiho, 1961
- a) Scénický návrh, kombinovaná, papír, 75 x 48 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [59]
21. *Zápas s andělem*, tři scénické návrhy ke hře F. Pavlíčka, 1961
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 43 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [60]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 43 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [61]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 43 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [62]
22. *Cesta kolem světa za 80 dní*, šest scénických návrhů ke hře P. Kohouta, 1962
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 38 x 30 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [63]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 38 x 30 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [64]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 38 x 30 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [65]
- d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 38 x 30 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [66]
- e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 38 x 30 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [67]
- f) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 80 x 60 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [68]

23. *Kavkazský křídový kruh*, šest scénických návrhů ke hře B. Brechta, 1962
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 48 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [69]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 48 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [70]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 48 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [71]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 48 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [72]
 - e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 48 cm, sign. vpravo dole: ŠK 62, soukr. sb. O.Š. [73]
 - f) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 64 x 55 cm, nesignováno, DÚ Praha, inv. č. SN/00074 [74]
24. *Veselé paničky windsorské*, dva scénické návrhy ke hře W. Shakespeara, 1962
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 70 x 53 cm, sign. vpravo dole Šim, soukr. sb. O.Š. [75]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 70 x 53 cm, sign. vpravo dole Šim., soukr. sb. O.Š. [76]
25. *Anna Karenina*, deset scénických návrhů ke hře L. N. Tolstoj, 1963
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 62 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [77]
 - b) Scénický návrh, pastel, papír, 62 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [78]
 - c) Scénický návrh, pastel, papír, 62 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [79]
 - d) Scénický návrh, pastel, papír, 62 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [80]
 - e) Scénický návrh, pastel, papír, 62 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [81]
 - f) Scénický návrh, pastel, papír, 62 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [82]
 - g) Scénický návrh, pastel, papír, 62 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [83]
 - h) Scénický návrh, pastel, papír, 62 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [84]
 - i) Scénický návrh, pastel, papír, 62 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [85]
 - j) Scénický návrh, pastel, papír, 62 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [86]
26. *Čarostřelec*, scénický návrh k opeře C. M. Webera, 1963

- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 70 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [87]
27. *Čertova stěna*, dva scénické návrhy k opeře B. Smetany, 1963
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 57 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [88]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 57 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [89]
28. *Labutí jezero*, scénický návrh k baletu P. I. Čajkovského, 1963
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 62, 5 x 49 cm, sign. vpravo dole: ŠK 63, DÚ Praha, inv. č. SN/00076 [90]
29. *Mackbeth*, scénický návrh ke hře W. Shakespeara, 1963
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 42, 7 x 57 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 11078
30. *Andorra*, šest scénických návrhů ke hře M. Frische, 1964
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 58 cm, sign. vlevo dole: ŠK 64, vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [91]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 58 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [92]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 58 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [93]
- d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 58 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [94]
- e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 58 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [95]
- f) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [96]
31. *Dva na houpačce*, dva scénické návrhy ke hře W. Gibsona, 1964
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 63 x 48 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [97]

- b) Scénický návrh, pastel, papír, 63 x 48 cm, sign. vpravo dole: ŠK 64, soukr. sb. O.Š. [98]
32. *Panička z venkova*, čtyři scénické návrhy ke hře W. Wycherleyho, 1964
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 29 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [99]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 29 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [100]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 29 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [101]
- d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 29 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [102]
33. *Veta za vetu*, pět scénických návrhů ke hře W. Shakespeare, 1964
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 43 cm, sign. vpravo dole: ŠK 64, soukr. sb. O.Š. [103]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 43 cm, sign. vpravo dole: ŠK 64, soukr. sb. O.Š. [104]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 43 cm, sign. vpravo dole: ŠK 64, soukr. sb. O.Š. [105]
- d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 43 cm, sign. vpravo dole: ŠK 64, soukr. sb. O.Š. [106]
- e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 43 cm, sign. vpravo dole: ŠK 64, soukr. sb. O.Š. [107]
34. *Hodina Antigony (Lázeňská sezóna)*, tři scénické návrhy ke hře C. Hubalka, 1964
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [108]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [109]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 47 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 11079
35. *Jak se vám líbí*, scénický návrh ke hře W. Shakespeara, 1964

- a) Scénický návrh, pastel, papír, 51,5 x 45 cm, sign. vpravo dole: ŠK 64, DÚ Praha, inv. č. SN/00075 [110]
36. *Coppélia*, scénický návrh k baletu L. Delibese, 1965
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 60 x 43 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [111]
37. *Jeppe z vršky*, sedm scénických návrhů ke hře L. Holberga, 1965
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [112]
- b) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [113]
- c) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [114]
- d) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [115]
- e) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [116]
- f) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [117]
- g) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [118]
38. *Kateřina Izmajlovna*, dva scénické návrhy ke hře D. Šostakoviče, 1965
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 70 x 49 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [119]
- b) Scénický návrh, pastel, papír, 70 x 49 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [120]
39. *Marija*, čtyři scénické návrhy ke hře I. Babela, 1965
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 59 x 38 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [121]
- b) Scénický návrh, pastel, papír, 59 x 38 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [122]
- c) Scénický návrh, pastel, papír, 59 x 38 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [123]
- d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 37,6 x 58, 8 cm, sign. vpravo dole: O Šimáček 65, MUO, inv. č. K 11082
40. *Nabucco*, tři scénické návrhy k opeře G. Verdiho, 1965
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 38 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [124]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 38 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [125]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 38 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [126]
41. *Poslední pampeliška*, dva scénické návrhy k baletu M. Vacka, 1965

- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [127]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [128]
42. *Čínská zed'*, dva scénické návrhy ke hře M. Frische, 1965
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 72 x 38 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [129]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 72 x 38 cm, sign. vpravo dole: 65, soukr. sb. O.Š. [130]
43. *Madam Butterfly*, dva scénické návrhy k opěře G. Pucciniho, 1966
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [131]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [132]
44. *Divoká kachna*, tři scénické návrhy ke hře H. Ibsena, 1966
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 60 x 46 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [133]
 - b) Scénický návrh, pastel, papír, 60 x 46 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 66, soukr. sb. O.Š. [134]
 - c) Scénický návrh, pastel, papír, 60 x 46 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 66, soukr. sb. O.Š. [135]
45. *Grandlehárna*, šest scénických návrhů ke hře M. Stehlíka, 1966
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 48 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [136]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 48 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [137]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, 60 x 53 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [138]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, 60 x 53 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [139]

- e) Scénický návrh, kombinovaná technika, 60 x 53 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [140]
 - f) Scénický návrh, kombinovaná technika, 60 x 53 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [141]
46. *Jak se vám líbí*, tři scénické návrhy ke hře W. Shakespeara, 1966
- a) Scénický návrh, pastel papír, 60 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [142]
 - b) Scénický návrh, pastel papír, 60 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [143]
 - c) Scénický návrh, pastel papír, 60 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [144]
47. *Jezero Ukereve*, scénický návrh ke hře O. Máchy, 1966
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 60 x 52 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [145]
48. *Šest postav hledá autora*, tři scénické návrhy ke hře L. Pirandella, 1966
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 54 x 43 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [146]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 54 x 43 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [147]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 54 x 43 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [148]
49. *Bláznivá ze Chailot*, dva scénické návrhy ke hře J. Giraudoux, 1966
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 62 x 46 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [149]
 - b) Scénický návrh, pastel, papír, 62 x 46 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [150]
50. *Mrtvá královna*, čtyři scénické návrhy ke hře J. Montherlanda, 1966
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 41, 7 x 65, 9 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 11083 [151]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 48 x 41 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [152]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 48 x 41 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [153]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 48 x 41 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [154]

51. *Žebrácká opera*, šest scénických návrhů ke hře B. Brechta, 1967
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 53 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [155]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 53 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [156]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 53 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [157]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 53 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [158]
 - e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 53 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [159]
 - f) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 53 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [160]
52. *Antonius a Kleopatra*, čtyři scénické návrhy ke hře W. Shakespeara, 1967
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [161]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [162]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [163]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [164]
53. *Tak to na tom světě chodí*, tři scénické návrhy ke hře W. Congreva, 1967
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 68 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [165]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 68 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [166]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 68 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [167]
54. *Zmije*, tři scénické návrhy ke hře A. N. Tolstoj, 1967

- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 55 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [168]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 55 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [169]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 55 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [170]
55. *Jakobín*, tři scénické návrhy k opeře A. Dvořáka, 1968
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 30 x 41 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [171]
 - b) Scénický návrh, pastel, papír, 30 x 41 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [172]
 - c) Scénický návrh, pastel, papír, 30 x 41 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [173]
56. *Měšťák šlechticem*, čtyři scénické návrhy ke hře Molièra, 1968
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 60 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [174]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 60 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [175]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 60 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [176]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 60 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [177]
57. *Milá sedmi loupežníků*, tři scénické návrhy ke hře M. Vacka, 1968
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 65 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [178]
 - b) Scénický návrh, pastel, papír, 65 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [179]
 - c) Scénický návrh, pastel, papír, 65 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [180]
58. *Výlety pana Broučka*, scénický návrh ke hře L. Janáčka, 1968
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 57 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [181]
59. *Racek*, scénický návrh ke hře A. P. Čechova, 1969
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 41, 9 x 60, 5 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 11084 [182]
60. *Půlnoční vítr*, scénický návrh ke hře J. Topola, 1969

- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 41, 1 x 48 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 11081
61. *Bouře*, tři scénické návrhy ke hře Z. Fibicha, 1969
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 56 x 49 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [183]
- b) Scénický návrh, pastel, papír, 56 x 49 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [184]
- c) Scénický návrh, pastel, papír, 56 x 49 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [185]
62. *Hry o Marii*, dva scénické návrhy ke hře B. Martinů, 1969
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 53 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 69, soukr. sb. O.Š. [186]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 53 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [187]
63. *Kupec benátský*, tři scénické návrhy ke hře J. B. Foerster, 1969
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 57 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 69, soukr. sb. O.Š. [188]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 57 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [189]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 57 cm, sign. vpravo dole: ŠK 69, soukr. sb. O.Š. [190]
64. *Řecké pašije*, scénický návrh ke hře B. Martinů, 1969
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 50 x 50 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [191]
65. *Tramvaj do stanice Touha*, scénický návrh ke hře T. Williamse, 1969
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 38, 5 x 62, 6 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 11087 [192]
66. *Spiknutí naruby*, šest scénických návrhů ke hře A. Dumase a A. Charrase, 1969
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 38, 1 x 66, 3 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 11085 [193]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 67 x 41 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [194]

- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 67 x 41 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [195]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 67 x 41 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [196]
 - e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 67 x 41 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [197]
 - f) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 67 x 41 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [198]
67. *Eugen Oněgin*, sedm scénických návrhů k opeře P. I. Čajkovského, 1969
- a) Scénický návrh, barevné křídly, papír, 49 x 43 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [199]
 - b) Scénický návrh, barevné křídly, papír, 49 x 43 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [200]
 - c) Scénický návrh, barevné křídly, papír, 49 x 43 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [201]
 - d) Scénický návrh, barevné křídly, papír, 49 x 43 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [202]
 - e) Scénický návrh, barevné křídly, papír, 49 x 43 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [203]
 - f) Scénický návrh, barevné křídly, papír, 49 x 43 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [204]
 - g) Scénický návrh, barevné křídly, papír, 49 x 43 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [205]
68. *Život a dílo skladatele Foltýna*, pět scénických návrhů ke hře F. Pavlíčka, 1969
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 37 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [206]
 - b) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 37 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [207]
 - c) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 37 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [208]

- d) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 37 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [209]
- e) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 37 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [210]
69. *Idiot*, deset scénických návrhů ke hře F. M. Dostojevského, 1970
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 40 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [211]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 40 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [212]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 40 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [213]
- d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 40 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [214]
- e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 40 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [215]
- f) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [216]
- g) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [217]
- h) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [218]
- i) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [219]
- j) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 40 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [220]
70. *Podivuhodný mandarín*, dva scénické návrhy k baletu B. Bartóka, 1970
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 55 x 48 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [221]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 55 x 48 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [222]

71. *Půlnoční vítr*, tři scénické návrhy ke hře J. Topola, 1970
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 41 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [223]
 - b) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 41 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [224]
 - c) Scénický návrh, pastel, papír, 50 x 41 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [225]
72. *Romeo a Julie*, pět scénických návrhů ke opeře Ch. Gounoda, 1970
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 74 x 57 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [226]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 74 x 57 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [227]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 74 x 57 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [228]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 74 x 57 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [229]
 - e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 74 x 57 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [230]
73. *Strýčinkové*, čtyři scénické návrhy ke hře V. K. Klicpery, 1970
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 52 x 36 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [231]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 52 x 36 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [232]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 52 x 36 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [233]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 52 x 36 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [234]
74. *Tetovaná růže*, scénický návrh ke hře T. Williamse, 1970
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 70 x 52 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [235]

75. *Vojna a mír*, tři scénické návrhy k operě S. Prokofjeva, 1970
- Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 68 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [236]
 - Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 68 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [237]
 - Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 68 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [238]
76. *Labutí jezero*, tři scénické návrhy k baletu P. I. Čajkovskij, 1970
- Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 57 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [239]
 - Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 57 cm, sign. vpravo dole: ŠK 70, soukr. sb. O.Š. [240]
 - Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 57 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [241]
77. *Andrea Chénier*, čtyři scénické návrhy ke hře U. Giordana, 1971
- Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 45 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [242]
 - Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 45 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [243]
 - Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 45 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [244]
 - Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 45 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [245]
78. *Krásná Helena*, pět scénických návrhů ke hře P. Hachse, 1971
- Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 35 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [246]
 - Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 35 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [247]
 - Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 35 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [248]

- d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 35 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [249]
 - e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 35 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [250]
79. *Zlato Rýna*, sedm scénických návrhů k opeře R. Wagnera, 1971
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 71, soukr. sb. O.Š. [251]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 71, soukr. sb. O.Š. [252]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 71, soukr. sb. O.Š. [253]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 71, soukr. sb. O.Š. [254]
 - e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 71, soukr. sb. O.Š. [255]
 - f) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 71, soukr. sb. O.Š. [256]
 - g) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 71, soukr. sb. O.Š. [257]
80. *Figarova svatba*, tři scénické návrhy k opeře W. A. Mozarta, 1972
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [258]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [259]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 62 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [260]
81. *Kníže Igor*, tři scénické návrhy ke hře A. F. Borovina, 1972
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 53 x 49 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [261]

- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 53 x 49 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [262]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 53 x 49 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [263]
82. *Valkýra*, tři scénické návrhy k opeře R. Wagnera, 1972
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 46 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [264]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 46 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [265]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 46 x 47 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [266]
83. *Siegfried*, tři scénické návrhy k opeře R. Wagnera, 1972
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. vpravo dole: ŠK 72, dole uprostřed: ŠK 72, soukr. sb. O.Š. [267]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. vpravo dole: ŠK 72, dole uprostřed: ŠK 72, soukr. sb. O.Š. [268]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. vpravo dole: ŠK 72, dole uprostřed: ŠK 72, soukr. sb. O.Š. [269]
84. *Kapka jedu*, tři scénické návrhy ke hře J. Mylase, 1973
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 40 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 73, soukr. sb. O.Š. [270]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 40 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 73, soukr. sb. O.Š. [271]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 40 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 73, soukr. sb. O.Š. [272]
85. *Lucrezia Borgia*, tři scénické návrhy ke hře V. Beliniho, 1973
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 51 x 32 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [273]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 51 x 32 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [274]

- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 51 x 32 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [275]
86. *Rigoletto*, scénický návrh k opeře G. Verdiho, 1973
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 41 cm, sign. vpravo dole: ŠK 73, soukr. sb. O.Š. [276]
87. *Simone Boccanegro*, dva scénické návrhy k opeře G. Verdiho, 1973
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 52 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 72, soukr. sb. O.Š. [277]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 52 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 72, soukr. sb. O.Š. [278]
88. *Strž*, čtyři scénické návrhy ke hře I. A. Gončarova, 1973
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 52 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [279]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 52 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [280]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 52 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [281]
- d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 52 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [282]
89. *Únos ze Serailu*, tři scénické návrhy k opeře W. A. Mozarta, 1973
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 54 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [283]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 54 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [284]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 54 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [285]
90. *Karneval*, scénický návrh k baletu R. Schumanna, 1973
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 68 x 62 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 73, soukr. sb. O.Š. [286]
91. *Bludný Holanďan*, scénický návrh k opeře R. Wagnera, 1974

- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 66 x 52 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 74, soukr. sb. O.Š. [287]
92. *Kočičí hra*, scénický návrh ke hře I. Örkényho, 1974
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 64 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [288]
93. *Měsíc nad řekou*, tři scénické návrhy ke hře F. Šrámka, 1975
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 64 x 41 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [289]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 64 x 41 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [290]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 64 x 41 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [291]
94. *A jitra jsou zde tichá*, tři scénické návrhy ke hře K. Molčanova, 1975
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 60 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [292]
- b) Scénický návrh, pastel, papír, 60 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [293]
- c) Scénický návrh, pastel, papír, 60 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [294]
95. *Beg Bajazid*, scénický návrh ke hře J. Cikkerera, 1975
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [295]
96. *Faust a Markétka*, osm scénických návrhů ke hře Ch. Gounod, 1975
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [296]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [297]
- d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [298]
- e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [299]
- f) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [300]

- g) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [301]
 - h) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [302]
 - i) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 61 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [303]
97. *Hliněná vesnice*, scénický návrh ke hře H. Macoureka a I. Havlů, 1975
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 52 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [304]
98. *Piková dáma*, sedm scénických návrhů ke hře P. I. Čajkovského, 1975
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [305]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [306]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [307]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [308]
 - e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [309]
 - f) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [310]
 - g) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 63 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [311]
99. *Věc Makropulos*, scénický návrh ke hře L. Janáčka, 1975
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 64 x 54 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 75, soukr. sb. O.Š. [312]
100. *Zlato Rýna*, dva scénické návrhy ke hře R. Wagnera, 1975
- a) Scénický návrh, pastel, papír, 57 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [313]
 - b) Scénický návrh, pastel, papír, 57 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [314]

101. *Věc Makropulos*, dva scénické návrhy ke hře L. Janáčka, 1976
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 55 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [315]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 55 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [316]
102. *Poslední z pierotů*, pět scénických návrhů ke hře Z. Pololaník, 1976
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 65 x 36 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [317]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 65 x 36 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [318]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 65 x 36 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [319]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 65 x 36 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [320]
 - e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 65 x 36 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [321]
103. *Slovanské tance*, scénický návrh k operě A. Dvořáka, 1976
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 45 x 41 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [322]
104. *Semjon Kotko*, tři scénické návrhy k operě S. Prokofjeva, 1977
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 73 x 60 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [323]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 73 x 60 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 77, soukr. sb. O.Š. [324]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 73 x 60 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 77, soukr. sb. O.Š. [325]
105. *Orfeus a Eurydika*, dva scénické návrhy k operě Ch. W. Glucka, 1977
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [326]

- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [327]
106. *Figarova svatba*, tři scénické návrhy k opeře W. A. Mozarta, 1978
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [328]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [329]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 59 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [330]
107. *Osud*, dva scénické návrhy k opeře L. Janáčka, 1978
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 55 x 31 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [331]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 55 x 31 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [332]
108. *Zadržitelný postup Artura Uie*, tři scénické návrhy ke hře B. Brecht, 1978
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 54 x 69 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [333]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 54 x 69 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [334]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 54 x 69 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [335]
109. *Nebožtík Nasredin*, čtyři scénické návrhy ke hře K. Kainar, 1979
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 51 x 46 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [336]
- b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 51 x 46 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [337]
- c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 51 x 46 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [338]
- d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 51 x 46 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [339]

110. *Dáma a skřítek*, čtyři scénické návrhy ke hře Calderóna de la Barca, 1980
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 47 x 31 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 80, soukr. sb. O.Š. [340]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 47 x 31 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 80, soukr. sb. O.Š. [341]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 47 x 31 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 80, soukr. sb. O.Š. [342]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 47 x 31 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 80, soukr. sb. O.Š. [343]
111. *Ohlédni se v hněvu*, scénický návrh ke hře J. Osbourny, 1980
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 48 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 80, soukr. sb. O.Š. [344]
112. *Ohnivý anděl*, tři scénické návrhy k opeře S. Prokofjeva, 1981
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 52 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [345]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 52 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [346]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 52 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [347]
113. *Veselé paničky windsorské*, čtyři scénické návrhy ke hře W. Shakespeare, 1982
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 54 x 34 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [348]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 54 x 34 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [349]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 54 x 34 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [350]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 54 x 34 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [351]
114. *Turek v Itálii*, pět scénických návrhů ke hře G. Rosiniho, 1983

- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [352]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [353]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [354]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [355]
 - e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [356]
115. *Až kohout zazpívá*, scénický návrh ke hře J. Bukovčana, 1983
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 75 x 44 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 83, soukr. sb. O.Š. [357]
116. *Příhody lišky Bystroušky*, čtyři scénické návrhy k operě L. Janáčka, 1983
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 66 x 48 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 83, soukr. sb. O.Š. [358]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 66 x 48 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 83, soukr. sb. O.Š. [359]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 66 x 48 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 83, soukr. sb. O.Š. [360]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 66 x 48 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 83, soukr. sb. O.Š. [361]
117. *Fidlovačka*, pět scénických návrhů ke hře J. K. Tyla, 1984
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 39 cm, sign.: dole uprostřed: ŠK 84, soukr. sb. O.Š. [362]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 39 cm, sign.: dole uprostřed: ŠK 84, soukr. sb. O.Š. [363]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 39 cm, sign.: dole uprostřed: ŠK 84, soukr. sb. O.Š. [364]

- d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 39 cm, sign.: dole uprostřed: ŠK 84, soukr. sb. O.Š. [365]
 - e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 57 x 39 cm, sign.: dole uprostřed: ŠK 84, soukr. sb. O.Š. [366]
118. *Psoblavci*, čtyři scénické návrhy ke hře K. Kovařovic, 1984
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 64 x 49 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 84, soukr. sb. O.Š. [367]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 64 x 49 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 84, soukr. sb. O.Š. [368]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 64 x 49 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 84, soukr. sb. O.Š. [369]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 64 x 49 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 84, soukr. sb. O.Š. [370]
119. *Vliv gama paprsků na měsíčky zahradni*, scénický návrh, 1984
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 37, 4 x 51, 7 cm, sign. dole uprostřed štětcem barvou: ŠK 84, MUO, inv. č. K 11086 [371]
120. *Jedenačtyřicátý*, tři scénické návrhy ke hře B. Lavreňova a B. Krefta, 1985
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 30 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [372]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 30 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [373]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 30 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [374]
121. *Loupežníci*, sedm scénických návrhů k opeře G. Verdiho, 1985
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 40 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 85, soukr. sb. O.Š. [375]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 40 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 85, soukr. sb. O.Š. [376]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 40 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 85, soukr. sb. O.Š. [377]

- d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 40 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 85, soukr. sb. O.Š. [378]
 - e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 40 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 85, soukr. sb. O.Š. [379]
 - f) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 40 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 85, soukr. sb. O.Š. [380]
 - g) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 58 x 40 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 85, soukr. sb. O.Š. [381]
122. *Dům Bernardy Alby*, scénický návrh ke hře F. G. Lorcy, 1985
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 60 x 35 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 85, soukr. sb. O.Š. [382]
123. *Zkrocení zlé ženy*, čtyři scénické návrhy ke hře W. Shakespeara, 1987
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 44 x 27 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 87, soukr. sb. O.Š. [383]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 44 x 27 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 87, soukr. sb. O.Š. [384]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 44 x 27 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 87, soukr. sb. O.Š. [385]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 44 x 27 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 87, soukr. sb. O.Š. [386]
124. *Faust a Markétka*, sedm scénických návrhů k opeře Ch. Gounoda, 1988
- a) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 53 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [387]
 - b) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 53 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [388]
 - c) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 53 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [389]
 - d) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 53 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [390]

- e) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 53 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [391]
- f) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 53 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [392]
- g) Scénický návrh, kombinovaná technika, papír, 53 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [393]

9.5 Kostýmní návrhy

Soupis kostýmních návrhů ze sbírek Muzea umění Olomouc.

125. *Hrátky s čertem*, šestnáct kostýmních návrhů pro hru J. Drdy, 1953

- I. *Martin Kabát*, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, 42, 5 x 24, 5 cm, 43, 8 x 30, 3 cm, MUO, inv. č. K 2669 [394]
- II. *Pekelný vrátný*, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, 38, 2 x 21, 2 cm, 43, 8 x 30, 2 cm, MUO, inv. č. K 2670
- III. *Starý čert*, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, 38 x 15, 5 cm, 44 x 30, 3 cm, MUO, inv. č. K 2671
- IV. *Mladý čert*, kostýmní návrh, papír, 41 x 18, 2 cm, 44 x 30, 2 cm, MUO, inv. č. K 2672
- V. *Pán s hůlčičkou*, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, 42, 5 x 21 cm, 44 x 27, 5 cm, MUO, inv. č. K 2673 [395]
- VI. *Káča*, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, 40, 5 x 17 cm, 44 x 27, 6 cm, MUO, inv. č. K 2674 [396]
- VII. *Pekelný kníže*, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, 41, 5 x 17, 5 cm, 44 x 27, 7 cm, MUO, inv. č. K 2675 [397]
- VIII. *Poustevník*, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, , MUO, inv. č. K 2676
- IX. *Čert z mlýna*, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, 37, 5 x 14, 5 cm, 43, 8 x 27, 6 cm, MUO, inv. č. K 2677
- X. *Thustý čert v kožichu*, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, 35 x 17, 3 cm, 43, 5 x 27, 8 cm, MUO, inv. č. K 2678

- XI. *Pekelný dvořan*, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, 40, 5 x 15 cm, 43, 8 x 27, 8 cm, MUO, inv. č. K 2679
- XII. *Pekelný hejtman*, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, 42 x 17 cm, 43, 7 x 28, 3 cm, MUO, inv. č. K 2680
- XIII. *Myslivec*, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, 39 x 22, 5 cm, 440 x 29, 5 cm, MUO, inv. č. K 2681
- XIV. *Sarko Tarka*, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, 42 x 26 cm, 44 x 28, 5 cm, MUO, inv. č. K 2682 [398]
- XV. *Thustý čert*, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, 42 x 22 cm, 44 x 29 cm, MUO, inv. č. K 2683
- XVI. *Princezna*, 1964, kostýmní návrh, kolorovaná kresba, papír, 41 x 24 cm, 44 x 29, 5 cm, MUO, inv. č. K 2684
126. *Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou*, čtyřicet pět kostýmních návrhů pro hru V. Nezvala, 1959
- I. *Vědec*, kostýmní návrh, papír, 27,6 cm x 17 cm, 31,3 cm x 22,2 cm, MUO, inv. č. K 2619
- II. Kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 28, 5 cm x 19 cm, 31, 5 cm x 21, 5 cm, MUO, inv. č. K 2620
- III. *Kompars chátka*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 27 cm x 9, 5 cm, 31, 3 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2621
- IV. *Vládce*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 28, 3 cm x 10, 5 cm, 31, 4 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2622
- V. *Foiničan*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 29 cm x 14, 3 cm, 31, 2 cm x 22, 2 cm, MUO, inv. č. K 2623
- VI. *Osobní stráž vládce*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 28, 5 cm x 17, 5 cm, 31, 2 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2624 [399]
- VII. *Kněží*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 26, 2 cm x 19 cm x 31, 4 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2625
- VIII. *Zloděj*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 24 cm x 16 cm x 31, 3 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2626

- IX. *Starci*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 25, 8 cm x 15 cm, 31, 2 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2627 [400]
- X. *Sochař*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 27, 6 cm x 16 cm, 31, 3 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2628
- XI. *Athénští zajatci*, kostýmní návrhy, kolorovaná, papír, 26 cm x 13, 2 cm x 31 cm x 22, 2 cm, MUO, inv. č. K 2629 [401]
- XII. *Kompars – chátka*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 25, 8 cm x 10 cm, 30, 8 cm x 22, 4 cm, MUO, inv. č. K 2630
- XIII. *Sochařova žena*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 24, 5 cm x 11 cm, 31, 2 cm x 22, 3 cm, MUO, inv. č. K 2631
- XIV. *Sochařova žena*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 23, 8 cm x 10, 2 cm, 31, 3 cm x 22, 2 cm, MUO, inv. č. K 2632
- XV. *Kompars ženy*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 24 cm x 7, 8 cm, 31, 2 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2633 [402]
- XVI. *Pradlena*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 23, 5 cm x 10, 2 cm, 31, 3 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2634
- XVII. *Pradlena*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 22, 8 cm x 8, 3 cm, 31 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2635
- XVIII. *Pradlena*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 22, 4 cm x 9 cm, 31, 4 cm x 22, 1 cm, MUO, inv. č. K 2636
- XIX. *Kompars páni*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 25, 4 cm x 15, 5 cm, 31, 4 cm x 22, 2 cm, MUO, inv. č. K 2637
- XX. *Kovář*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 22, 5 cm x 8 cm, 31, 2 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2638,
- XXI. *Kovář*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 23, 2 x 10 cm, 31, 3 x 12 cm, MUO, inv. č. K 2639
- XXII. *Kostýmní návrh pro s. Čápa*, kolorovaná, papír, 27, 3 cm x 11 cm, 31, 4 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2640 [403]
- XXIII. *Athéňan*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 27, 2 cm x 16, 3 cm, 31, 5 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2641 [404]

- XXIV. *Stafáž foiničané*, kostýmní návrhy, kolorovaná, papír, 26 cm x 12, 7 cm x 31, 3 cm x 17, 8 cm, MUO, inv. č. K 2642 [405]
- XXV. *Zloděj*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 24, 5 cm x 10 cm, 31, 2 cm x 17, 5 cm, MUO, inv. č. K 2643
- XXVI. *Nosiči*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 27, 3 cm x 12, 1 cm, 31, 5 cm x 17, 7 cm, MUO, inv. č. K 2644
- XXVII. *Athéňan*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 27, 5 cm x 11, 5 cm, 31, 5 cm x 17, 8 cm, MUO, inv. č. K 2645
- XXVIII. *Vládce*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 29, 4 cm x 17, 4 cm, 31, 3 cm x 22, 2 cm, MUO, inv. č. K 2646 [406]
- XXIX. *Tanečnice*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 28, 5 cm x 9, 5 cm, 31, 2 cm x 18 cm, MUO, inv. č. K 2647 [407]
- XXX. *Poutník*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 26, 3 cm x 13, 4 cm, 31, 3 cm x 17, 8 cm, MUO, inv. č. K 2648
- XXXI. *Dívka*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 29,5 x 12 cm, 31, 3 cm x 17 cm, MUO, inv. č. K 2649 [408]
- XXXII. *Tanečnice*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 25, 8 cm x 10, 6 cm, 31, 3 cm x 17 cm, MUO, inv. č. K 2650
- XXXIII. *Důvěrník*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 26, 5 cm x 15 cm, 31, 2 cm x 17, 7 cm, MUO, inv. č. K 2651
- XXXIV. *Vladař*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 28 cm x 15,5 cm, 31, 3 cm x 18 cm, MUO, inv. č. K 2652 [409]
- XXXV. *Kleito*, kostýmní návrh, kresba kolorovaná, papír, 28, 2 cm x 10 cm, 31, 3 cm x 17, 5 cm, MUO, inv. č. K 2653
- XXXVI. *Pán*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 27, 8 cm x 16, 5 cm, 31, 3 cm x 18 cm, MUO, inv. č. K 2654
- XXXVII. *Pán*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 28 cm x 16, 5 cm, 31, 4 cm x 18 cm, MUO, inv. č. K 2655
- XXXVIII. *Dívka*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 29, 5 cm x 10, 5 cm, 31, 3 cm x 17, 7 cm, MUO, inv. č. K 2656

- XXXIX. *Pán*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 29, 5 cm x 10, 3 cm, 31, 3 cm x 17, 3 cm, MUO, inv. č. K 2657
- XL. *Dáma*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 28, 6 cm x 13, 4 cm, 31, 3 cm x 17, 6 cm, MUO, inv. č. K 2658
- XLI. *Tanečník*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 28 cm x 12, 5 cm, 31, 2 cm x 17, 7 cm, MUO, inv. č. K 2659
- XLII. *Dívka*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 26, 6 cm x 9, 3 cm, 31, 3 cm x 17, 7 cm, MUO, inv. č. K 2660
- XLIII. *Stařena*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 29, 7 cm x 10, 4 cm, 31, 2 cm x 17, 7 cm, MUO, inv. č. K 2661
- XLIV. *Velitel stráže*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 29 cm x 14, 5 cm, 31, 2 cm x 17, 5 cm, MUO, inv. č. K 2662
- XLV. *Kompars dozorci*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 27 cm x 13, 5 cm, 31, 3 cm x 17, 6 cm, MUO, inv. č. K 2663

9.6 Seznam vyobrazení v obrazové příloze

Fotografie scénografických a kostýmních návrhů jsou uvedeny jako položky [1 – 409] v hranatých závorkách za názvem jednotlivé položky v katalogu (viz. kap. č. 9.3 Soupis scénografických a kostýmních návrhů, 9.4, Scénografické návrhy, 9.5 Kostýmní návrhy). Následují fotografie autora [410 – 413].

1. Oldřich Šimáček na své výstavě v Olomouci, 1989
foto: Ivan Šimáček, vlastnictví Oldřicha Šimáčka [410]
2. Oldřich Šimáček na chalupě u svého syna Ivana, 1995/1996
foto: Ivan Šimáček, vlastnictví Oldřicha Šimáčka [411]
3. Oldřich Šimáček u okna, 1998/ 1999
foto: Ivan Šimáček, vlastnictví Oldřicha Šimáčka [412]
4. Oldřich Šimáček na vernisáži ve foyer Moravského divadla v Olomouci, 2005
foto: Ivan Šimáček, vlastnictví Oldřicha Šimáčka [413]

Seznam obrazové přílohy na přiloženém CD je stejný.

10 Obrazová příloha

Únos ze Serailu, scénický návrh k operě W. A. Mozarta, 1942, pastel, papír, 52 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [1]

Fuente Ovejuna, scénický návrh ke hře Lope de Vegy, 1945, tempera, papír, 35 x 26 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [2]

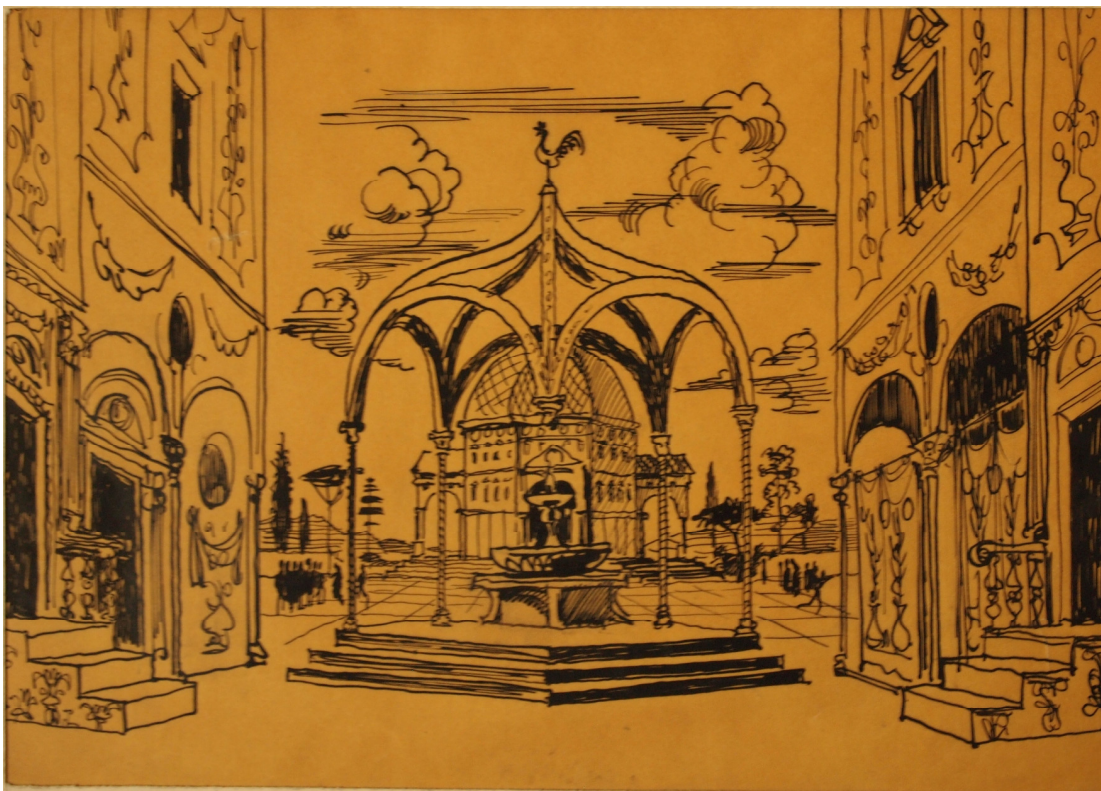
Adam Stvořitel, tři scénické návrhy ke hře K. Čapka, 1946, tempera, papír, 60 x 42 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [5]

Tartuffe, scénický návrh ke komedii Molièra, 1946, tempera, papír, 52 x 39 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [6]

Jedenácté přikázání, scénický návrh ke hře F. Šamberka, 1951, kolorovaná kresba, papír, 42 x 59 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [7]

Zkrocení zlé ženy, šest návrhů ke komedii W. Shakespeara, 1952, tuš, papír, 28 x 20 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [9]

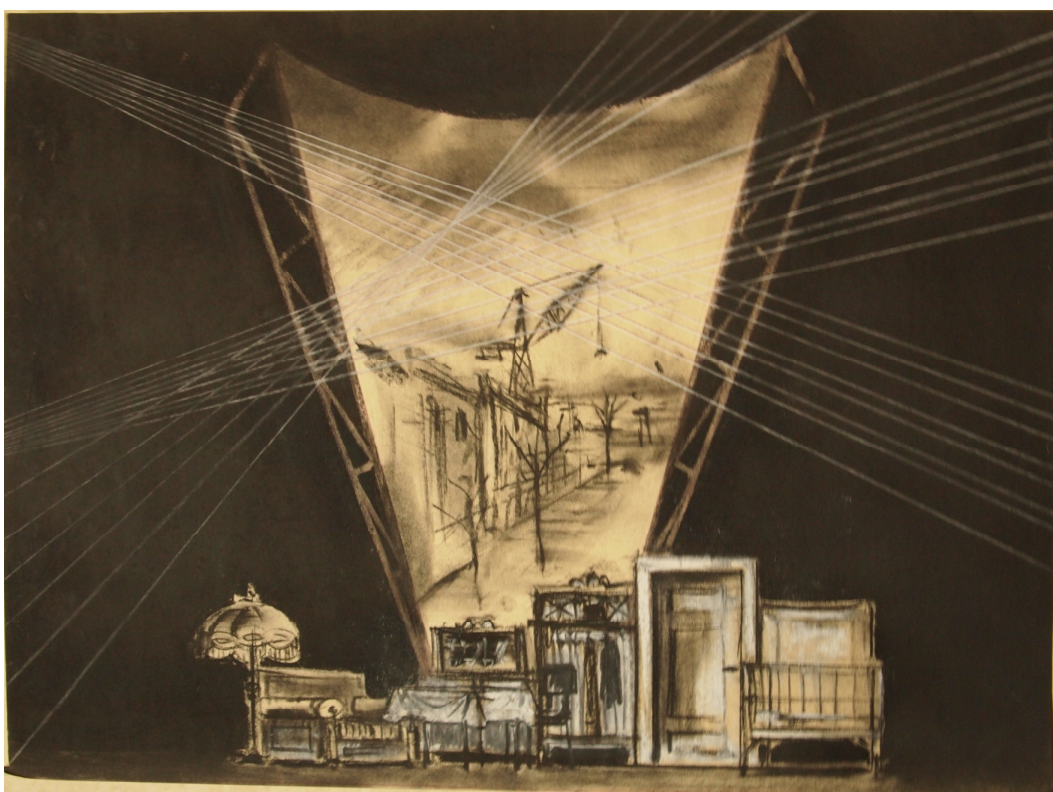
Romeo a Julie, 1953, scénický návrh Náměstí ve Veroně, barevné křídly, papír, 50 x 65 cm, MUO, inv. č. K 2614 [16]

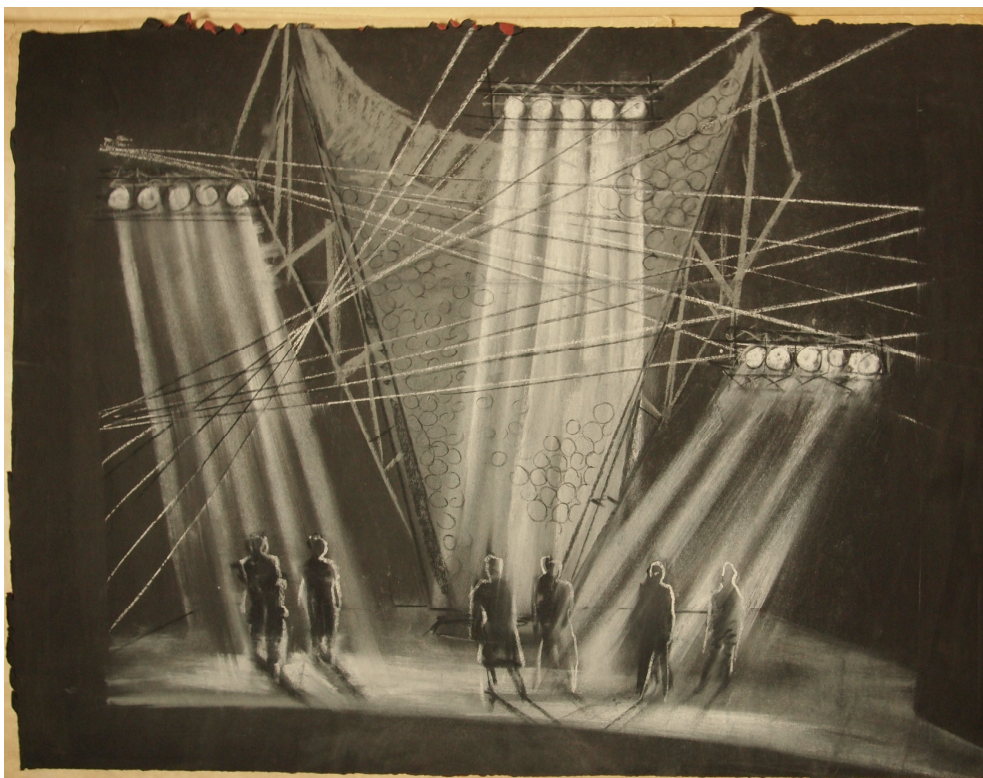
Bastien a Bastienka, scénický návrh pro operu W. A. Mozarta, 1956, kombinovaná technika, papír, 76 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [21]

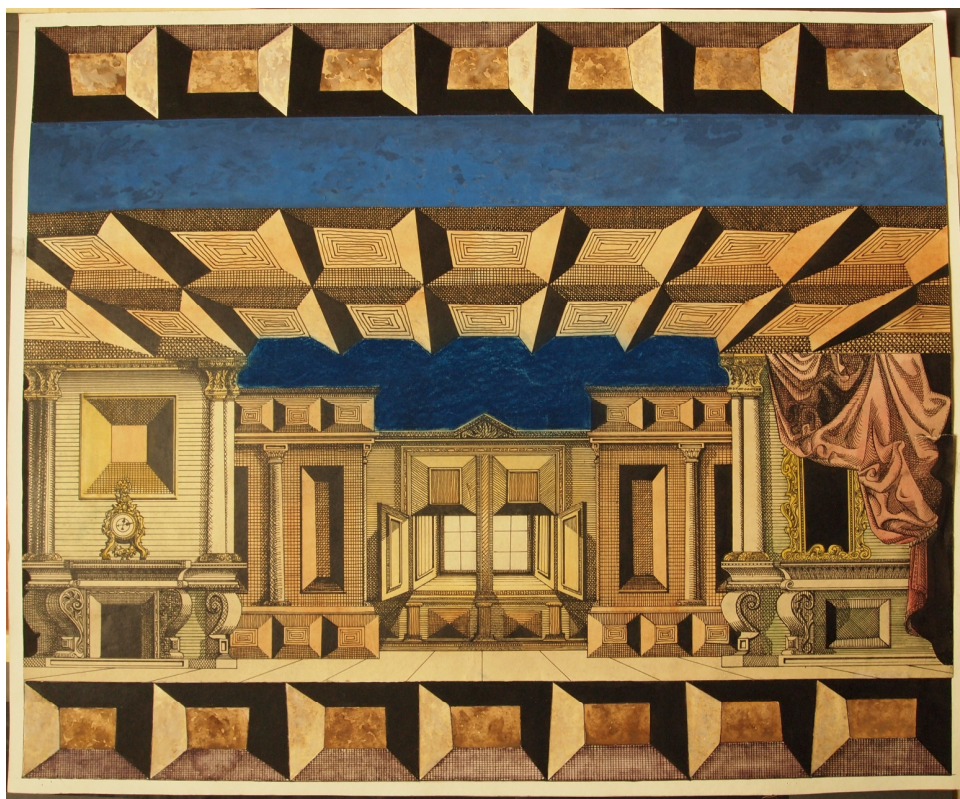
Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou, scénický návrh ke hře V. Nezvala, 1959, křída, papír, 47,5 x 76,2 cm, 51,2 x 76,2 cm, nesignováno, MUO, inv. č. K 2664 [27]

Irkutská historie, scénický návrh ke hře N. Arbuzova, 1960, pastel, papír, 64 x 54 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [38]

Irkutská historie, scénický návrh ke hře N. Arbuzova, 1960, pastel, papír, 64 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [45]

Zdravý nemocný, dva scénické návrhy k Molièrově hře, 1960, kombinovaná technika, papír, 69 x 67 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [52]

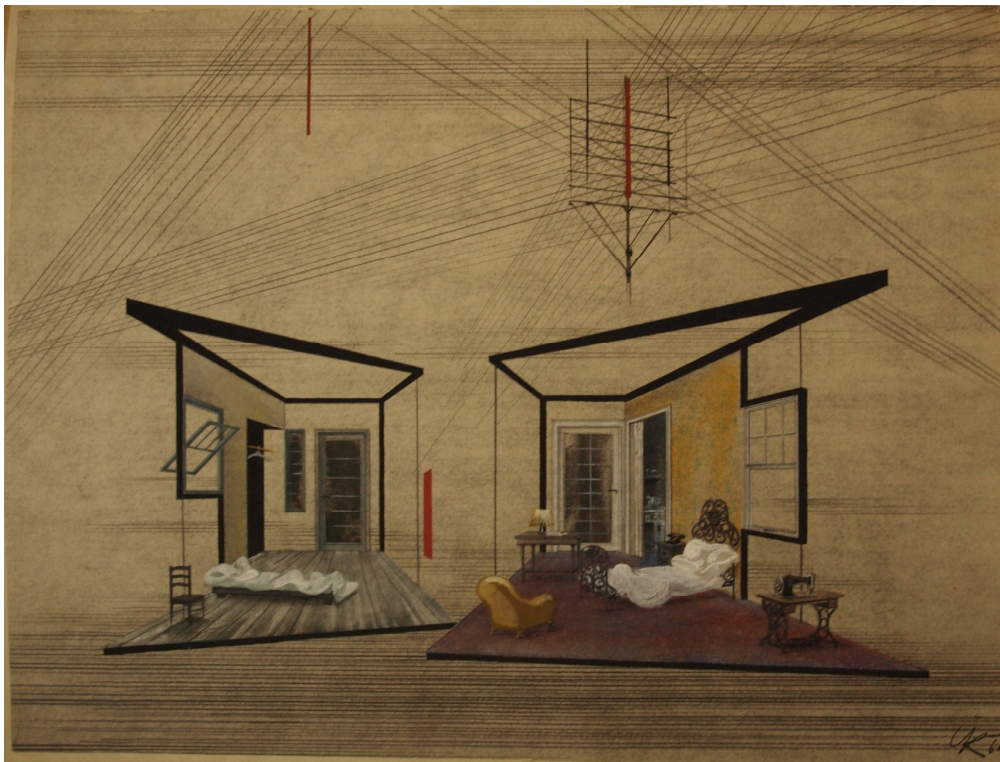
Sluha dvou pánů, scénický návrh ke hře C. Goldoniho, 1961, kombinovaná technika, papír, 56 x 40 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [56]

Ludas Matyi, scénický návrh k baletu F. Szabó, 1961, kombinovaná technika, papír, 55 x 50 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [58]

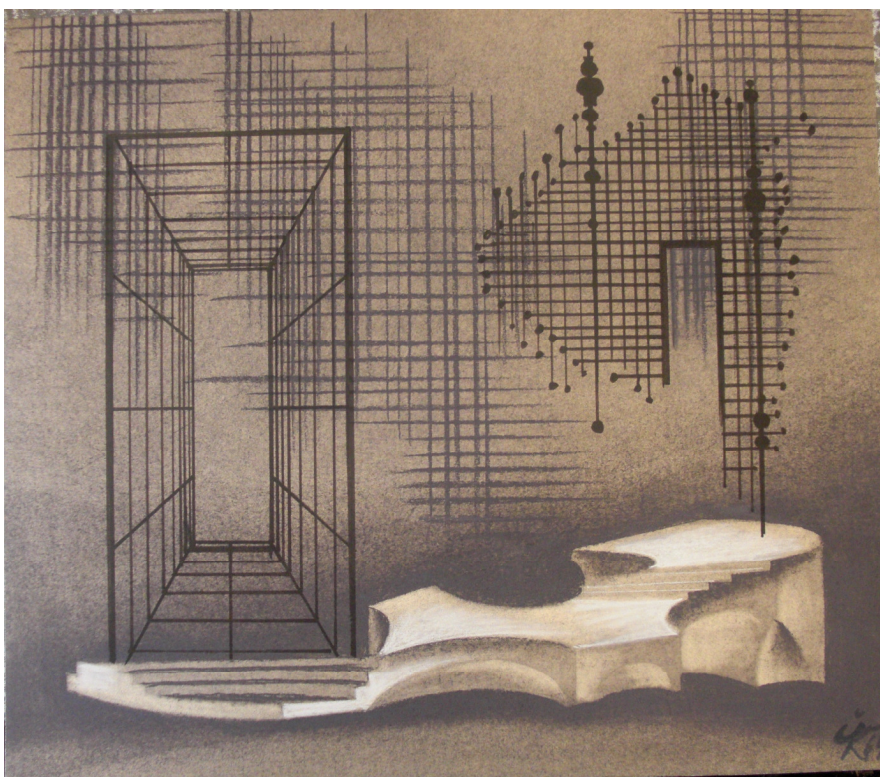
Andorra, scénický návrh ke hře M. Frische, 1964, kombinovaná technika, papír, 61 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [96]

Dva na houpačce, scénický návrh ke hře W. Gibsona, 1964, pastel, papír, 63 x 48 cm, sign. vpravo dole: ŠK 64, soukr. sb. O.Š. [98]

Hodina Antigony (Lázeňská sezóna), scénický návrh ke hře C. Hubalka, 1964, kombinovaná technika, papír, 60 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [108]

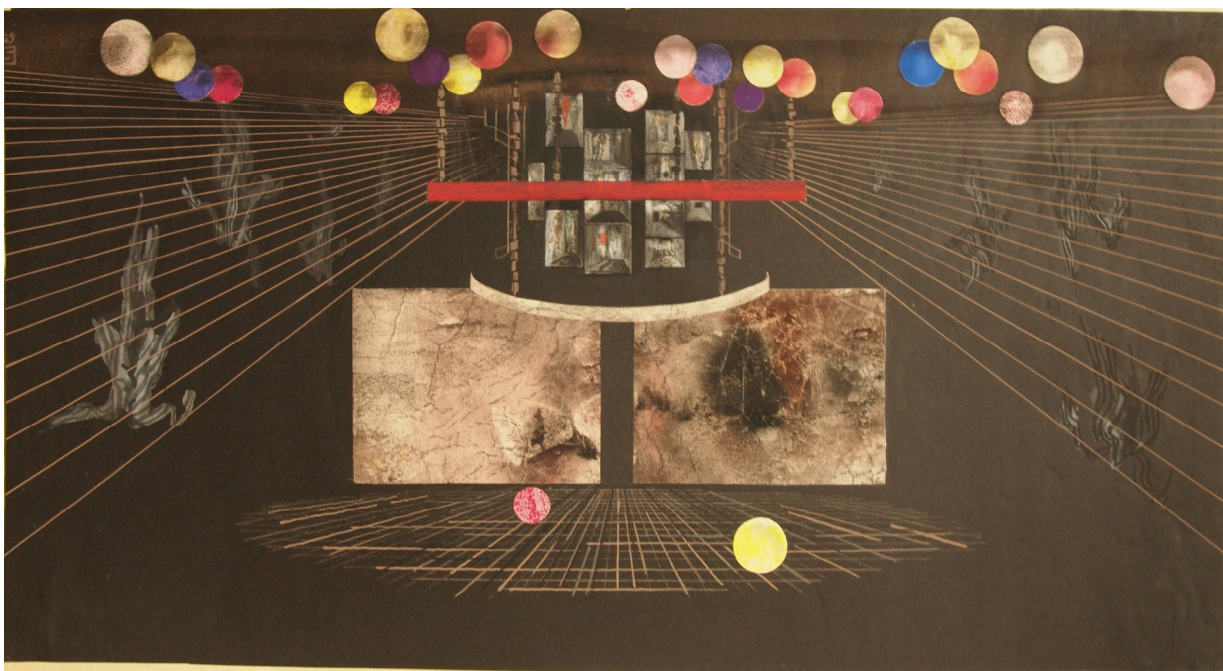
Jak se vám líbí, scénický návrh ke hře W. Shakespeara, 1964, pastel, papír, 51,5 x 45 cm, sign.
vpravo dole: ŠK 64, DÚ Praha, inv. č. SN/00075 [110]

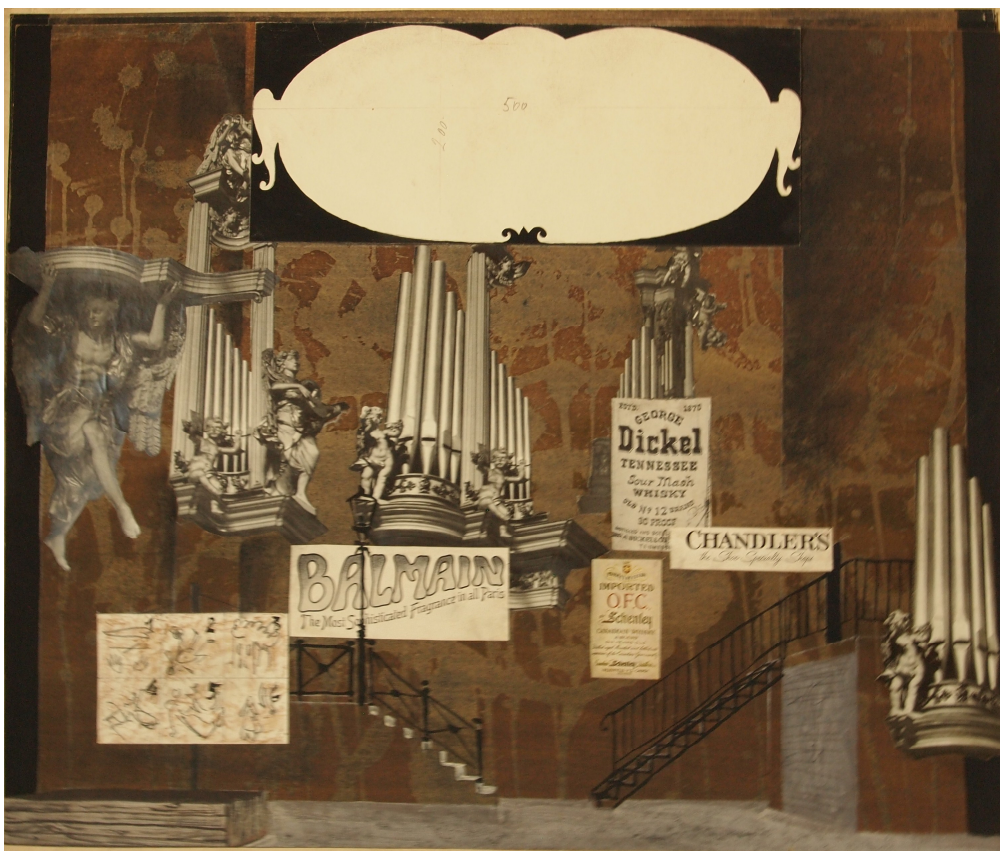
Jeppe z vršku, scénický návrh ke hře L. Holberga, 1965, pastel, papír, 50 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [114]

Nabucco, scénický návrh k operě G. Verdiho, 1965, kombinovaná technika, papír, 58 x 38 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [125]

Čínská zeď, scénický návrh ke hře M. Frische, 1965, kombinovaná technika, papír, 72 x 38 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [129]

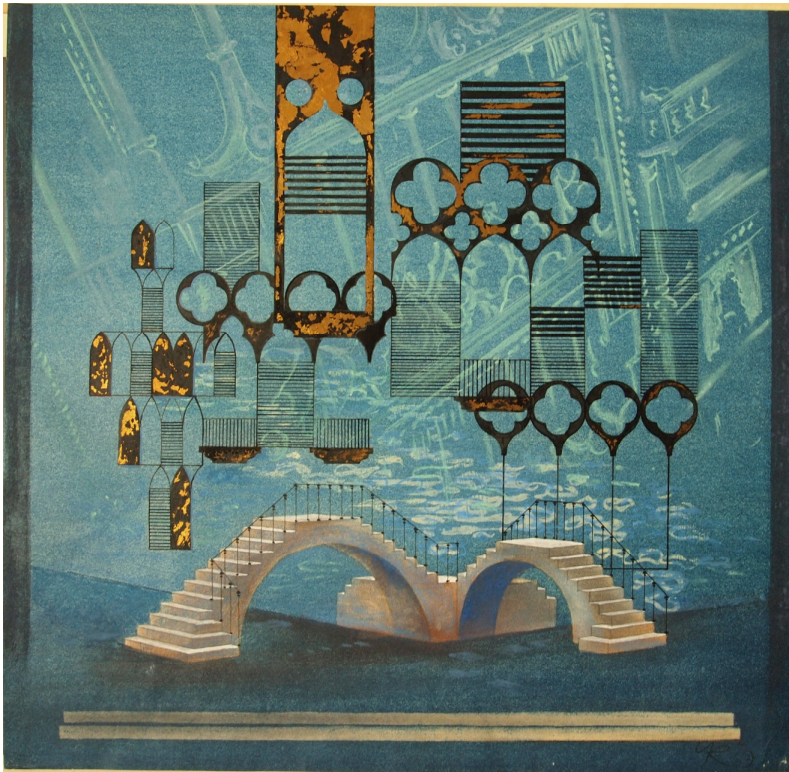
Žebrácká opera, scénický návrh ke hře B. Brechta, 1967, kombinovaná technika, papír, 63 x 53 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [156]

Výlety pana Broučka, scénický návrh ke hře L. Janáčka, 1968, kombinovaná technika, papír, 59 x 57 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [181]

Hry o Marii, scénický návrh ke hře B. Martinů, 1969, kombinovaná technika, papír, 62 x 53 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 69, soukr. sb. O.Š. [186]

Kupec benátský, scénický návrh ke hře J. B. Foerster, 1969, kombinovaná technika, papír, 57 x 57 cm, sign. vpravo dole: ŠK 69, soukr. sb. O.Š. [190]

Řecké pašije, scénický návrh ke hře B. Martinů, 1969, kombinovaná technika, papír, 50 x 50 cm, sign. vpravo dole: ŠK, soukr. sb. O.Š. [191]

Vojna a mír, scénický návrh k opeře S. Prokofjeva, 1970, kombinovaná technika, papír, 68 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [236]

Zlato Rýna, scénický návrh k opeře R. Wagnera, 1971, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 71, soukr. sb. O.Š. [252]

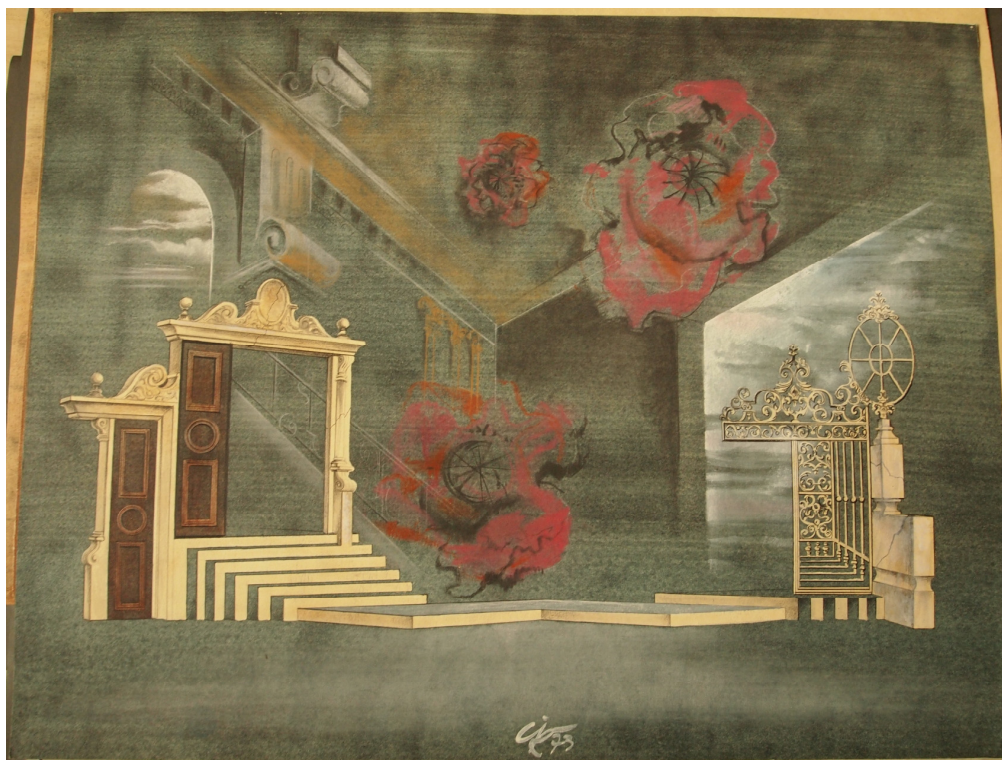
Valkýra, scénický návrh k opeře R. Wagnera, 1972, kombinovaná technika, papír, 46 x 47 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [264]

Siegfried, scénický návrh k opeře R. Wagnera, 1972, kombinovaná technika, papír, 50 x 51 cm, sign. vpravo dole: ŠK 72, dole uprostřed: ŠK 72, soukr. sb. O.Š. [268]

Rigoletto, scénický návrh k operě G. Verdiho, 1973, kombinovaná technika, papír, 60 x 41 cm, sign. vpravo dole: ŠK 73, soukr. sb. O.Š. [276]

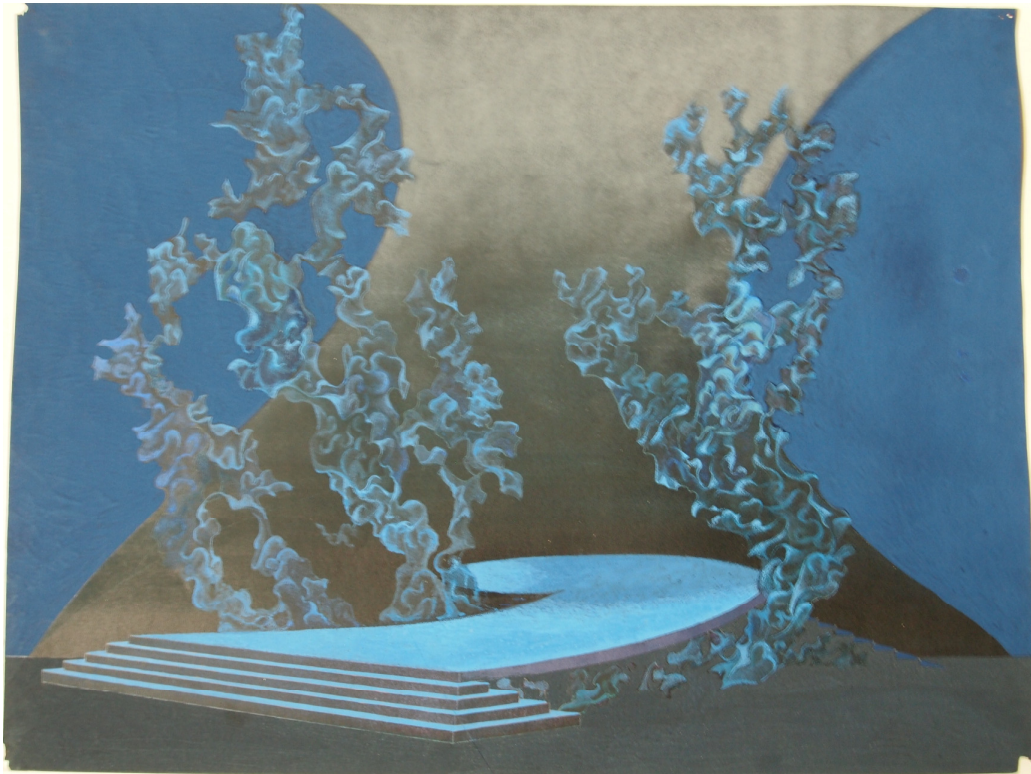
Karneval, scénický návrh k baletu R. Schumanna, 1973, kombinovaná technika, papír, 68 x 62 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 73, soukr. sb. O.Š. [286]

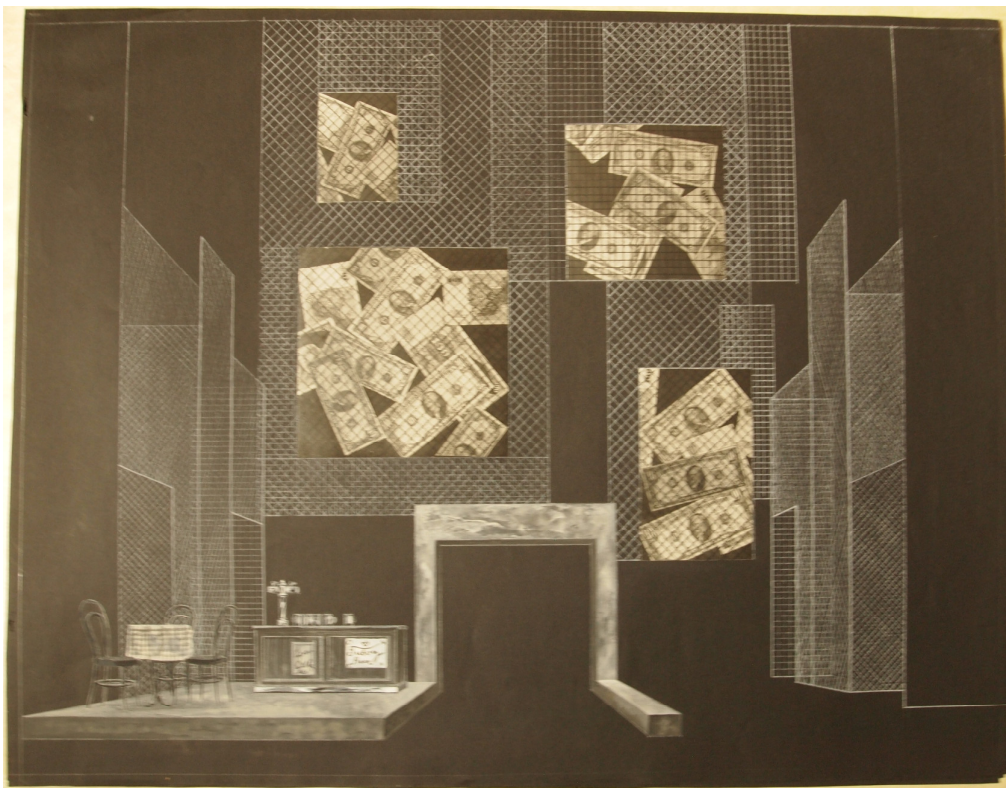
Bludný Holanďan, scénický návrh k opeře R. Wagnera, 1974, kombinovaná technika, papír, 66 x 52 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 74, soukr. sb. O.Š. [287]

Kočičí hra, scénický návrh ke hře I. Örkényho, 1974, kombinovaná technika, papír, 64 x 58 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [288]

Orfeus a Eurydika, scénický návrh k opeře Ch. W. Glucka, 1977, kombinovaná technika, papír, 60 x 45 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [327]

Zadržitelný postup Artura Uie, scénický návrh ke hře B. Brecht, 1978, kombinovaná technika, papír, 54 x 69 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [333]

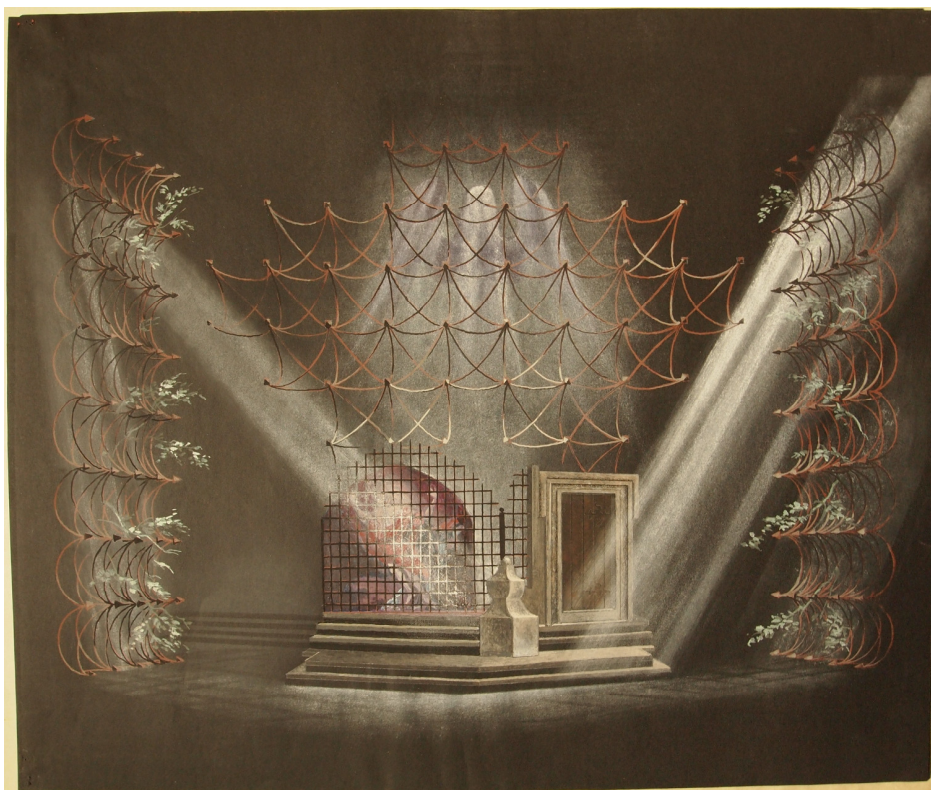
Nebožtík Nasredin, scénický návrh ke hře K. Kainar, 1979, kombinovaná technika, papír, 51 x 46 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [338]

Dáma a skřítek, scénický návrh ke hře Calderóna de la Barca, 1980, kombinovaná technika, papír, 47 x 31 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 80, soukr. sb. O.Š. [342]

Ohlédni se v hněvu, scénický návrh ke hře J. Osbourne, 1980, kombinovaná technika, papír, 58 x 48 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 80, soukr. sb. O.Š. [344]

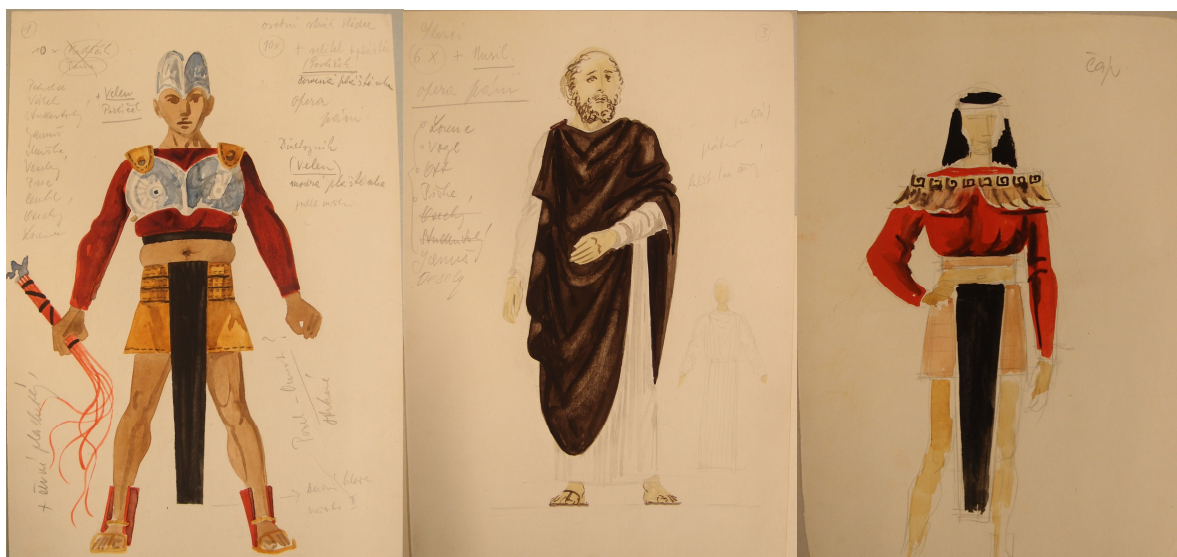
Ognivý anděl, scénický návrh k operě S. Prokofjeva, 1981, kombinovaný technika, papír, 52 x 44 cm, nesignováno, soukr. sb. O.Š. [345]

Příhody lišky Bystroušky, scénický návrh k opeře L. Janáčka, 1983, kombinovaná technika, papír, 66 x 48 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 83, soukr. sb. O.Š. [358]

Dům Bernardy Alby, scénický návrh ke hře F. G. Lorcy, 1985, kombinovaná technika, papír, 60 x 35 cm, sign. dole uprostřed: ŠK 85, soukr. sb. O.Š. [382]

Dnes ještě zapadá slunce nad Atlantidou, kostýmní návrhy pro hru V. Nezvala, 1959

Osobní stráž vládce, kolorovaná, papír, 28, 5 cm x 17, 5 cm, 31, 2 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2624 [399]; *Starci*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 25, 8 cm x 15 cm, 31, 2 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2627 [400]; *Kostýmní návrh pro s. Čápa*, kolorovaná, papír, 27, 3 cm x 11 cm, 31, 4 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2640 [403]

Dívka, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 29,5 x 12 cm, 31, 3 cm x 17 cm, MUO, inv. č. K 2649 [408]; *Vladař*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 28 cm x 15,5 cm, 31, 3 cm x 18 cm, MUO, inv. č. K 2652 [409]; *Athéřian*, kostýmní návrh, kolorovaná, papír, 27, 2 cm x 16, 3 cm, 31, 5 cm x 22 cm, MUO, inv. č. K 2641 [404]

Oldřich Šimáček na své výstavě v Olomouci, 1989, foto: Ivan Šimáček, vlastnictví Oldřicha Šimáčka [410]

Oldřich Šimáček na chalupě u svého syna Ivana, 1995/1996, foto: Ivan Šimáček, vlastnictví Oldřicha Šimáčka [411]

Oldřich Šimáček u okna, 1998/ 1999, foto: Ivan Šimáček, vlastnictví Oldřicha Šimáčka [412]

Oldřich Šimáček na vernisáži ve foyer Moravského divadla v Olomouci, 2005, foto: Ivan Šimáček, vlastnictví Oldřicha Šimáčka [413]

II Anotace

Jméno a příjmení:	Karolína Gumulcová
Katedra nebo ústav:	Katedra dějin umění
Vedoucí práce:	Doc. PaedDr. Alena Kavčáková Dr.
Rok obhajoby:	2011

Název práce:	Scénograf Oldřich Šimáček
Název v angličtině:	Scenographer Oldřich Šimáček
Anotace práce:	Tato bakalářská diplomová práce je zaměřena na život a scénografickou tvorbu Oldřicha Šimáčka. Cílem této práce je představení jeho scénických návrhů a zkoumání jeho díla v kontextu české scénografie 20. století.
Klíčová slova:	Oldřich Šimáček, scénograf, scéna, divadlo, scénický návrh, Národní divadlo Praha, kostým, Jaromír Pleskot, výstava
Anotace v angličtině:	This bachelor thesis focuses on personality and work of Oldřich Šimáček, a leading and remarkable Czech scenery designer. The aim of this thesis is to present and examine his work in the context of Czech scenography in 20th century.
Klíčová slova v angličtině:	Oldřich Šimáček, scenographer, scene, theatre, scenic design, National Theatre Prague, costume, Jaromír Pleskot, exhibition
Přílohy vázané v práci:	Obrazová příloha (24 stran), CD s obrazovou přílohou
Rozsah práce:	138 stran
Jazyk práce:	Čeština